

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Hayvancılık Genel Müdürlüğü

HAYVAN HASTALIKLARI İLE MÜCADELE VE
HAYVAN HAREKETLERİ KONTROLÜ PROGRAMI

BİRİNCİ BÖLÜM
Hayvan Sağlığı Mücadele Hizmetleri

Genel hükümler

MADDE 1- (1) 22/1/2011 tarihli ve 27823 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik’te belirlenen hastalıklarla ilgili ihbarlar en hızlı şekilde değerlendirilir. Bu hastalıklarla ilgili karantina süreleri ve teşhis şekilleri Ek-1’de yer almaktadır. İhbarı mecburi hastalık şüphesi veya teyidi halinde 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu hükümleri ile bu Kanun’a dayanılarak hazırlanan alt mevzuatta yer alan hükümler uygulanır. Söz konusu mevzuata <https://www.mevzuat.gov.tr/> bağlantısından erişim sağlanabilir.

(2) 5996 sayılı Kanun gereği tazminatlı hayvan hastalıkları, 6/3/2013 tarihli ve 28579 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ile belirlenmektedir. 2026 yılında hayvan hastalığı tazminatı kapsamında yürürlükte olan Hayvan Hastalıklarında Tazminat Yönetmeliği ve Hayvan Hastalığı Tazminatı Uygulamaları Genelgesi hükümleri geçerlidir. Tazminat ödemeleri 2022-2026 yılları içerisinde 2022/6243 sayılı “2022 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar” doğrultusunda yapılır. Tazminatlı hastalıklara esas yerel kıymet takdir komisyonu 5996 sayılı Kanun’da belirlendiği gibi oluşturulur.

(3) 20/1/2012 tarihli ve 28179 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik hükümleri kapsamında hayvan sağlık zabıtası komisyonları kurulur. Bu komisyonlar, sorumluluk alanı içindeki yerlerde hayvan sağlığını korumak, salgın ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele etmek, hayvan hareketleri ile hayvan ve hayvansal ürünlerin sevkine dair tedbirleri almak ve uygulamak üzere gerekli kararları alır. Hayvan sağlık zabıtası komisyon kararları Bakanlığa gönderilmez; il/ilçe müdürlüklerinde muhafaza edilir.

(4) İhbarı zorunlu hastalıkların mihrak takibi ve epidemiyolojik araştırması hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü tarafından koordine edilir.

(5) Hayvan hastalıklarının tespiti amacıyla yapılan sağlık taramaları aksatılmadan sürdürülür. Şüpheli hayvan ölümlerinin duyulması veya sebebi belirlenemeyen hayvan hastalıklarının çıkması halinde erken uyarı ve erken müdahale prensiplerinin uygulanması için il müdürlüklerince; Bakanlığımız enstitüsü müdürlüklerinden uzman talep edilebilir. Enstitü uzmanlarına refakat etmek için ilin hayvan sağlığı şube müdürlüğü tarafından veteriner hekim görevlendirilmesi yapılır. Uzmanlar tarafından hazırlanan rapor, gecikmeksizin İl Müdürlüğüne ve Genel Müdürlüğe bildirilir.

(6) Egzotik hastalıklara karşı Bakanlığımızca hızlı tedbir alınması ve hastalıkların yayılmasının önlenmesi için erken tespit büyük önem arz ettiğinden egzotik hastalıkların ülkemize bulaşması riskine karşı, özellikle sınır illerimizde görevli veteriner hekimlerin mihrak araştırmalarında etkin rol alması sağlanır.

(7) Zoonoz bir hastalık çıkması durumunda aynı gün Sağlık Bakanlığı ilgili taşra birimlerine bildirimde bulunularak gerekli iş birliği ve koordinasyon sağlanır. Zoonoz hastalıklarla mücadele konusunda Sağlık

Bakanlığı taşra teşkilatı ve yerel yönetimlerle değerlendirme ve koordineli toplantılar yapılarak alınan müşterek kararlar Bakanlığa bildirilir.

(8) İhbarı mecburi hayvan hastalıklarının tespit edildiği yerlerde Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik kapsamında kordon ve karantina önlemleri alınır. Hasta, şüpheli ve sağlam hayvanlar birbirinden ayrılır. Hastalık nedeniyle konulan kordon ve karantina önlemleri, klinik semptomların ortadan kalkmasından sonra, etkenin inkübasyon süresi de dikkate alınarak yapılacak temizlik ve dezenfeksiyon ile hastalığın kendine ait Yönetmelik hükümlerine göre kaldırılır. Hastalık mihraklarında alınacak karantina tedbirlerinin yerine getirilmesinde muhtarlık, belediye, emniyet ve jandarma teşkilatları ile iş birliği yapılır.

(9) Koruma ve gözetim bölgesi gerektiren hastalıklarda mihrak etrafında yarıçapı en az üç kilometre olacak şekilde bir koruma bölgesi, koruma bölgesini de içerecek şekilde mihrak etrafında yarıçapı en az on kilometre olacak şekilde bir gözetim bölgesi oluşturulur. Tazminatlı hastalıklara yakalanan ya da hastalıktan şüpheli hayvanlara, tazminatı ödenmek üzere Bakanlık tarafından el konur ve bakım masrafları sahibi tarafından karşılanmak üzere sahibine yedimin olarak teslim edilir.

(10) İhbarı zorunlu hastalık mihraklarında bulunan ve kesime elverişli olan klinik belirti göstermeyen hayvanlar hastalığa ait mevzuata aykırı olmamak koşuluyla, bulaşmaya engel olacak tüm önlemlerin alınması şartı ile en yakın kesimhaneye ya da hayvan sahibinin talebi ile il/ilçe müdürlüğünün uygun gördüğü kesimhaneye sevk edilebilir. Kesimhanelerde görevli resmî veteriner hekimlerce, ihbarı zorunlu hastalıklardan şüphe edildiğinde, bağlı bulunan il/ilçe müdürlüğü aracılığı ile enstitü müdürlüğüne numune gönderilir ve söz konusu hayvanın kayıtlı olduğu işletmenin bağlı bulunduğu birime bilgi verilir. İlgili il/ilçe müdürlüğü tarafından sonuç kesinleşene kadar söz konusu hayvanın çıkış yaptığı işletmeye geçici kordon konulur.

(11) İhbarı zorunlu hastalıklardan ölen veya öldürülen hayvanlar gömülerek imha edilecek ise akarsuları ve yeraltı sularını kontamine etmeyecek şekilde gömülür. Mümkün olmadığında kontaminasyonu önleyecek ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'na aykırı olmayan uygun bir yöntemle imha edilir.

(12) 5996 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin sekizinci fıkrasında "İl özel idareleri ve belediyeler, hayvan hastalıkları ile mücadele ve kontrollerde Bakanlığa yardımcı olmakla yükümlüdür" hükmü yer almaktadır. Söz konusu Kanun hükmü kapsamında hayvan hastalıkları ile mücadele çalışmaları için il özel idareleri ve belediyelerden bütçelerinde bu hususa yer vermeleri yazılı olarak istenir.

(13) Hayvan hastalıkları ile mücadele çalışmaları mesaiye bağlı kalmaksızın uygun olan en erken saatte başlatılarak, tüm yetiştiricilere ulaşılması sağlanır. Hastalık çıkışlarında ve aşı kampanya dönemlerinde planlanan hedeflere ulaşmak ve hastalıkla mücadeleyi olumsuz etkilememek için, mesai mevhumu gözetmeksizin çalışan personele mesai konusunda il/ilçe müdürlüklerince gerekli kolaylık sağlanır. Mesai öncesi aşılama çalışmalarına gönderilen personelden, görev dönüşü şube müdürü ve ilçe müdürünün uygun görüşü ile mesaiye devamı beklenmeden idari izin verilebilir.

(14) Hayvan sağlığı çalışmalarında yapılan faaliyetlerin kayıt altına alınması gerekir. Bakanlık veri tabanlarında kayıt altına alınamayan faaliyetler için ayrıca kayıt tutulur. Veri tabanlarına girilemeyen kayıtların tutulmasından ilgili personel, kontrolünden il müdürlüklerinde hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü, ilçe müdürlüklerinde ise ilçe müdürü sorumludur.

(15) Balık yetiştiricilerine hastalıklar, çiftliklerde alınması gereken koruyucu önlemler, aşı, ilaç, antiseptik ve dezenfektan kullanımı hakkında bilgi verilir. Balık aşıları da diğer aşılar gibi veteriner hekim veya sorumluluğundaki yardımcı sağlık personelince uygulanır.

(16) İl/ilçe müdürlükleri sığır tüberkülozu ve ruam hastalıklarının kontrolünde kullanılan ve deri kalınlığını ölçen analog/dijital kumpasların kalibrasyonlarını yılda en az bir kez yaptırmak zorundadır.

(17) 19/4/2011 tarihli ve 27910 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Safkan Arap ve İngiliz Atlarının Soy Kütüğü, Kayıtları, İthalat ve İhracatı Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre damızlık olarak kullanılacak aygır ve kısıraklar için damızlık belgesi düzenlenmesinde Ek-2’de yer alan hususlara dikkat edilir. Yurt dışından ithal edilerek damızlıkta kullanılmak istenen aygır ve kısıraklar için, damızlık belgesi müracaat tarihinde, uluslararası referans laboratuvarında son 60 gün içerisinde gerçekleştirilmiş test sonuçları Equine Viral Arteritis, Ruam, Durin ve Salmonella Abortus Equi hastalıkları yönünden menfi olan hayvanlara sertifika tanzim edilir, Türkiye’de yeniden test yaptırılması istenmez. Söz konusu hastalıkların tamamı yerine bir kısmına ait test sonuçları varsa, onlar kabul edilir, diğerleri için ulusal laboratuvarında test yaptırılır ve sonuçları menfi bulunanlara damızlık sertifikası tanzim edilir.

(18) Bakanlık veri tabanları hayvancılık işletmelerinde birden fazla sürü kaydı oluşturulmasına olanak sağlamaktadır. Bu kapsamda fiziksel durumu uygun olan işletmelerde yetiştiricilik yönüne göre damızlık ve besilik sürüleri oluşturularak bu sürüler üzerinden hastalık takibinin yapılması mümkündür. Özellikle karantina süresi uzun olan sığır tüberkülozu, bruselloz ve kuduz hastalıklarında, hastalık tespit edilen hayvanın bulunduğu sürüde, hastalık takibinin yapılması ve tüm işletmenin kısıtlamalara tabi tutulmaması hastalığın takibine engel olmadığı gibi işletmenin faaliyetini sürdürebilmesi için de gereklidir. Bu nedenle sürü oluşturulabilecek şartlara sahip işletmelerde çıkan hastalıklar sonrasında uygulanacak kısıtlamalar, hastalık çıkan hayvanla temasta bulunan sürülerle sınırlı olarak tutulabilir. Hastalık çıkışları işletme üzerinden yapılır ancak kısıtlamaların ve hastalık takibinin ilgili sürüde yapıldığı hastalık çıkış raporunun açıklama bölümünde belirtilir.

(19) Hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele amacıyla kullanılan alet ve sarf malzemeleri öncelikle il ve ilçe müdürlükleri imkânları ile tedarik edilir. Ayrıca Genel Müdürlük tarafından uygun görüldüğü zamanlarda il müdürlüklerine söz konusu ilin hayvan sayısı, ari işletme sayısı, aşılama oranları, hastalık mihrak durumları, personel sayısı vb. parametreler göz önüne alınarak ödenek tahsisi yapılır. Ödenekler SGB üzerinden Hayvan Hastalık ve Zararlıları ile Mücadele Projesi kapsamında 0023.0067-04.2.1.00-01-06.02-32.01.08.00 numaralı bütçe tertibinden yıl içerisinde il müdürlüklerinin hesaplarına aktarılır. Acil hastalık ve salgın durumları haricinde Genel Müdürlükten veya Merkez İkmal Müdürlüğü’nden alet-malzeme ve veteriner sağlık ürünü talep edilmez.

(20) Ödeneklerinin takibi ile malzeme alımı, depolanması ve dağıtımının koordinasyonu hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüklerince yapılır. İl müdürlüklerine tahsis edilen ödenekler, sadece hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele çalışmalarında kullanılan veya sarf edilen; eldiven, enjektör ve iğnesi, tüberkülin enjektörü ve iğnesi, kumpas, kan tüpü, ependorf tüp, tek kullanımlık tulum, tek kullanımlık çizme, tek kullanımlık galoş, tek kullanımlık enjektör, steril swab, dezenfektan vb. malzeme alımı için kullanılır. Söz konusu ödenek araç kiralama, giyim malzemesi alımı, (tulum, lastik çizme, yelek, mont, pantolon vb.) inşaat gideri gibi harcamalar için kullanılmaz. Malzeme alımını takiben alımı yapılan malzemelere ilişkin bilgi ve belgeler Genel Müdürlüğe resmî yazı ile gönderilir. Hastalıklar ile mücadelede kullanılmak üzere gönderilmiş ve alımı yapılmış olan makine, alet ve sarf malzemeleri amacı dışında kullanılmaz.

(21) Enstitü müdürlükleri ve hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlükleri tarafından gerek kendi aralarında gerekse Genel Müdürlükle haberleşmede Bakanlığımız tarafından kendilerine tahsis edilen tarimorman.gov.tr uzantılı resmî elektronik posta adresleri kullanılır.

(22) 5996 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasında “Hayvan sahipleri veya bakımından sorumlu kişiler, hayvan refahının sağlanması amacıyla, hayvanların barınma, bakım, beslenme, sağlık

ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak, sorumluluklarındaki hayvanların insan, hayvan ve çevre sağlığı üzerinde oluşturabilecekleri olumsuz etkilere karşı gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır. Söz konusu hüküm, bulaşıcı hayvan hastalıkları nedeniyle karantina uygulanan işletmelerde oluşan atıkların, çevreyi kontamine ederek, hayvan hastalıklarının yayılmasına karşı alınacak tedbirler çerçevesinde Bakanlığımıza sorumluluk yüklemektedir. 5996 sayılı Kanun’un ilgili hükmü hayvancılık işletmelerinin çevre sağlığına olan etkileri doğrultusunda hayvan hastalıklarının yayılmasının önlenmesi ile sınırlı olup hayvancılık işletmelerinden oluşan atıklar ile koku gibi çevresel etkiler ise 2872 sayılı Çevre Kanunu gereğince Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının sorumluluğundadır.

(23) Ölen buzağı sayılarının girişleri, il/ilçe müdürlüklerimizde görevli personel tarafından VETBİS altında yer alan “Hayvan Sağlığı” modülüne eklenen “Buzağı Ölümleri İzleme” sekmesinden aylık olarak, takip eden ayın 15’ine kadar yapılır.

Aşıların temini, uygulamaları ve programlı aşılamalar

MADDE 2- (1) Programlı aşılamalar ile ilgili hususlar ve illere göre mücadele programı, yıl içerisinde aşılama takvimine göre kayıtlı hayvan sayıları dikkate alınarak Genel Müdürlükçe belirlenir. Belirlenen program resmî yazı ile birimlere bildirilerek VETBİS’e kaydedilir. İl müdürlükleri Genel Müdürlükçe belirlenen kampanya takvimine uymakla yükümlüdür. Süre uzatımı olması halinde bu durum Genel Müdürlükçe bildirilir. Programda hedeflenen tüm popülasyonun aşılması gerekir. Özellikle hayvan sirkülasyonunun çok olduğu işletmeler ve riskli alanların aksatılmadan aşılması sağlanır.

(2) Aşılar etiket ve prospektüs bilgilerine göre ve Genel Müdürlükçe belirlenen program dahilinde uygulanır. Aşılama programında değişikliğe gidilmesi halinde yeni hususlar Genel Müdürlükçe belirlenerek birimlere bildirilir. Mihrak ve rapel aşı uygulamalarına devam edilir. Daha önce aşılanmış yerlerde mihrak çıkması durumunda aşılamaya karar verilirken en son uygulanan aşının koruyuculuk süresi göz önünde bulundurulur.

(3) İl müdürleri sene başında tüm sorumluların katılımlarıyla toplantı düzenleyerek, aşılama programını kolaylaştırıcı ve hızlandırıcı tüm tedbirleri alır. Toplantıda alınan kararlar yazılı olarak il müdürlüğünde muhafaza edilir.

(4) Bakanlıkça uygulanan veteriner biyolojik ürün ve hayvan tanımlama araçlarının bedelleri ile uygulama ücretlerinin tahsiline ilişkin usul ve esasları belirleyen Mevzuat ile personele elden ödeme yapılmayacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca uygulamalarda TÜRKVET’te bulunan uygulama ve kayıt belgesinin kullanılacağı da belirtilmiş olup söz konusu belge kesinti ve ödemeye esas evrak niteliğinde olduğundan gerektiğinde kontrol edilmek üzere muhafaza edilir.

(5) Aşılamanın istenen hedeflere ulaşmasının sağlanması ve yetiştiricilerin farkındalığının artırılması için il/ilçe müdürlüklerince eğitim faaliyetleri yanında, her aşılama kampanyasından önce yapılan program muhtarlıklara resmî yazı ile bildirilir. Resmî yazı yanında diğer iletişim araçları da (SMS vb.) kullanılabilir. Ayrıca yazıda 5996 sayılı Kanun’un ceza hükümleri de hatırlatılır.

(6) Aşılama öncesinde il/ilçedeki veteriner hekimler ve sektör paydaşları ile yapılacak toplantılarda konunun önemi anlatılarak farkındalık oluşturulması sağlanır. Yıl içerisinde dörder aylık dönemler halinde il müdürü başkanlığında süreç takip edilir ve değerlendirilir.

(7) Bakanlığımız aşılama programında yer almayan ancak yerelde yürütülmesi planlanan aşılama projeleri için ya da aşılama programında olup da belirlenen programdan daha fazla sayıda aşıya ihtiyaç duyulması halinde (Yıl içerisinde yeni çıkan mihrak, özel talepler ile program dâhilindeki tüberkülin ve mallein gibi test antijeni talepleri de dâhil.) bu talep, gereği için Genel Müdürlüğe, bilgi için de ilgili enstitü

müdürlüğüne iletilir. Yerelde yürütülmesi planlanan aşılama projeleri için Genel Müdürlükten proje bazlı izin istenir, Genel Müdürlükçe projenin uygun görülmesi halinde söz konusu ürünün nasıl temin edileceğine karar verilir. Yapılacak projelere, uygulama ücretleri için yürürlükte olan Mevzuat hükümlerine ilişkin maddeler eklenir. Bakanlığımız aşılama programında yer alan ve ihtiyaç duyulan aşının üretim yetersizliğinden ya da istenen aşının üretilmemesi sebebiyle enstitü müdürlükleri tarafından temin edilememesi durumunda da söz konusu ürünün Merkez Döner Sermaye aracılığı ile temin edilmesi sağlanır.

(8) Enstitü müdürlüklerinde üretilen aşılar, enstitü müdürlüklerine ait uygun araçlarla ilin bağlı olduğu veteriner kontrol enstitüsü müdürlüklerine gönderilir, il müdürlüklerince söz konusu aşılar enstitü müdürlüğünden teslim alınır. Aşıların gönderilme zamanı programın başlangıç tarihlerine göre planlanır. Söz konusu aşıların bölge veteriner kontrol enstitü müdürlüklerine gönderilmediği durumlarda il müdürlükleri hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele programı kapsamındaki aşıları, doğrudan aşı üretimi yapan enstitü müdürlükleri ile irtibat sağlayarak temin eder. Aşıların soğuk zincir şartlarına uygun şekilde ulaştırılması sağlanır. Aşılar etiket ve prospektüs bilgilerine göre muhafaza edilir.

(9) Aşılama sırasında iatrojenik bulaşmayı engelleyecek önlemler uygulayıcılar tarafından alınır. Uygulama sonrasında tıbbi atıklar uygulama yerleri, köy ve mahallelerde bırakılmaz.

(10) Yapılan çalışmalarda aşılama sonrası hayvanlarda oluşabilen anafilaktik şok vakalarında epinefrin (adrenalin) kullanımının olumlu sonuçlar verdiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda tüm anafilaktik şok vakalarında zaman kaybetmeden epinefrin (adrenalin) uygulanması gerekmektedir. İhbarı zorunlu hastalıklara karşı yapılan aşılamalarda, aşılama esnasında ya da sonrasında oluşabilecek alerjik reaksiyonlarda kullanılmak üzere gerekli ilaçlar il müdürlüğü döner sermaye işletmeleri tarafından temin edilerek aşılama ekiplerine teslim edilir. Adrenalin %0,1 (1/1000)'lik çözeltiden 45 kg canlı ağırlığa 1 ml intramüsküler, subkutan uygulanır. İntravenöz adrenalin enjeksiyonunun ise yukarıda belirtilen dozun 10 misli sulandırılarak 5-6 dakikada çok yavaş olarak verilmesi gerekir. İntramüsküler uygulamanın mümkünse aşı enjeksiyonunun yapıldığı alana (Enjeksiyon yerinde herhangi bir ödem oluşmamışsa) yapılması uygundur.

(11) Resmî ya da yetkilendirilmiş personel tarafından sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanlara uygulanan veteriner biyolojik ürünlerin kayıtları VETBİS üzerinden, diğer tür hayvanlara uygulanan veteriner biyolojik ürünlerin kayıtları ise VETBİS sistem gereksinimleri tamamlanana kadar Aşı Takip Sistemi (ATS) üzerinden gerçekleştirilir. Sistem gereksinimleri tamamlandığında ya da yeni bir sistemin devreye alınması durumunda gerekli duyurular yapılır ve durum resmî yazı ile bildirilir.

(12) Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik'in 25'inci maddesi hükümlerine istinaden veteriner tıbbi ürünlerin uygulanması ile ilgili kurallar belirlenmiştir. Söz konusu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan "Hastalık tehlikesi görülen yerlerde veya evvelki yıllarda hastalık çıkmış mahallerde koruyucu aşılama ve ilaçlamalar Bakanlığın vereceği program ve emirlere göre resmî veteriner hekimler, yetkilendirilmiş veteriner hekimler, serbest veteriner hekimler veya bunların sorumluluğunda yardımcı sağlık personeli tarafından yapılır." hükmüne istinaden, Bakanlıkça ihbarı zorunlu olarak tespit ve ilan edilen hastalıklara karşı koruyucu aşılama yapmak isteyen serbest veteriner hekimler aşılamadan önce il/ilçe müdürlüklerinden izin almak zorundadır. Uygun görülmesi halinde aşı yapacak serbest veteriner hekimlere, izin verilen tarihlerde VETBİS üzerinden "Serbest Veteriner Hekim (Aşı)" rolü verilir. VETBİS'te rol tanımlaması olmayan kullanıcıların ATS'den girmiş olduğu aşılar VETBİS'e aktarılmamaktadır. Ayrıca bu kapsamda izin verilen serbest veteriner hekimlerce günlük aşılanan hayvan sayıları en geç 1 gün sonra il/ilçe müdürlüğüne bildirilir ve program yüzdesi hesaplamasına dâhil edilebilmesi için il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından kontrol edildikten sonra aşılama amacına göre güncel aşı bilgisi kayıtları yapılır.

(13) Hayvancılık işletmelerinde görev yapan veteriner hekimlerin aşı uygulaması yapabilmesi için Veteriner Tıbbi Ürünler Hakkında Yönetmelik ile Veteriner Ecza Depoları, Perakende Satış Yerleri (Veteriner Hekim Muayenehane, Poliklinik ve Hayvan Hastaneleri) ile Toptan Veteriner Tıbbi Ürün Temin Eden Hayvancılık İşletmelerinin İzin ve Denetimleri Talimatına ek olarak bu programda konu ile ilgili belirtilen hükümler yerine getirilir. Uygun görülen işletmelerde görev yapan veteriner hekimlere VETBİS üzerinden “İşletme Veteriner Hekimi” rolü verilir. VETBİS’te rol tanımlaması olmayan kullanıcıların ATS’den girmiş olduğu aşılar VETBİS’e aktarılmamaktadır.

(14) Resmî, yetkilendirilmiş ya da serbest personel tarafından yapılan aşılama kayıtları uygulamadan sonraki 10 gün içerisinde, uygulama yapılan hayvanlar 10 günden önce işletmeyi terk edecekse, işletmeyi terk etmeden önce tamamlanır. Uygulanan aşılama kayıtlarının sisteme kaydının zamanında yapılması ve aşı kayıtlarında girilen verilerin uyumlu olması uygulayıcıların sorumluluğunda olup, kayıtlarda azami itina gösterilir. Söz konusu kayıtlar için silme ve düzenleme seçenekleri 10 gün ile sınırlıdır. Bu sürenin aşılması durumunda ilgili kayıtlar, ödeme yapılması ve icmale yansıma haricinde il sistem sorumlularınca sistem üzerinden verilen yetki çerçevesinde düzenlenebilir. Kayıtlar üzerinden ödeme yapılması ve icmale yansıma durumunda yapılması gerekenler “Veteriner Biyolojik Ürün ve Hayvan Tanımlama Araçlarının Bedelleri ile Uygulama Ücretlerinin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” ile belirlenmiştir.

(15) Uygulanan her türlü veteriner biyolojik ürün ve sağlık taramalarına ilişkin bilgiler VETBİS’te yer alan Aşılamaya/Güncel Aşı Bilgisi/Aşı Bilgisi-Ekle ekranından günün sonunda veya bir gün sonra kaydedilir. Girilen bilgiler aynı ekranda yer alan raporlama kısmından il/ilçe müdürlükleri ve Genel Müdürlük tarafından takip edilir. Söz konusu kayıtlar için silme ve düzenleme seçeneği 10 gün ile sınırlıdır. Kayıtların doğruluğuna ilişkin kontroller bu süre zarfında yapılır. Güncel Aşı Bilgisi ekranına girilen kayıtların saha çalışmalarındaki veriler ve “Aşı Ekle” ekranında kaydedilen veriler ile uyumlu olması sağlanır.

(16) Aşı üretimi yapan enstitü müdürlükleri yurt içinde il müdürlükleri dışında herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi/kurum/kuruluşa aşı satışı yapamaz. Bakanlığa bağlı kuruluşlar ile hayvancılık işletmelerinde işletme veteriner hekimi olarak görev yapan veteriner hekimler, programlı ya da program dışındaki aşı uygulamalarını süresi içerisinde yapabilmek için aşılama bağlı bulundukları il müdürlüklerinden temin edebilirler. Ayrıca bu kapsamda izin verilen işletme veteriner hekimlerince günlük aşılanan hayvan sayıları en geç 1 gün sonra il/ilçe müdürlüklerine bildirilir. Bildirilen sayılar il/ilçe müdürlüklerince aşılamaya amacına uygun olarak sisteme kaydedilir.

(17) Türkiye Jokey Kulübü’nün at hastanesinin olmadığı illerde, soy kütüğüne kayıtlı Safkan Arap ve İngiliz Atlarına Equine Influenza Virus, Equine Herpes Virus (EHV 1-4), Batı Nil Virus ve Tetanoz hastalıklarına karşı yapılacak aşılama Bakanlığımız ve Türkiye Jokey Kulübü’nün iş birliğinde il/ilçe tarım ve orman müdürlüklerince gerçekleştirilir. İhtiyaç duyulacak aşılar Türkiye Jokey Kulübü tarafından temin edilir.

(18) Enstitü müdürlüklerince, yapılan saha çalışmalarının sonuçlarına göre hayvanların farklı uygulama bölgelerine, ayrı ayrı enjektör kullanılmak şartı ile aynı anda uygulanabilecek programlı aşılar aşağıda yer almaktadır.

a) Büyükbaş Aşıları: Şap-Brusella, Şap-LSD, Şap-Kuduz, Şap-E. Coli, Şap-Şarbon, Şap-Üçgün

b) Küçükbaş Aşıları: PPR-Koyun Keçi Çiçeği, PPR-Mavidil, PPR-Şap, Şap-Koyun Keçi Çiçeği, Şap-Brusella, Şap-Şarbon

(19) Uygulama esnasında oluşan aşı zayıfları ile ilgili olarak, aşılama döner sermaye işletmesi ambarlarından zimmet karşılığı teslim edilmesi ve 31/1/2015 tarihli ve 29253 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Döner Sermaye İşletmeleri Uygulama

Yönetmeliği'nin 30'uncu maddesi gereğince kurulan ambar sayım komisyonunda aşı mevcudunun tespitinde hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğünde görevli üye personelin yer alması gerekmektedir. Ayrıca uygulama esnasındaki aşı kayıplarının ilgili Yönetmeliğin 44 ve 46'ncı maddelerine göre terkin edilmesi ve kayıtlardan çıkarılması için gerekli raporların (Zayi tutanağı vb.) hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğünce oluşturulacak komisyonca hazırlanarak döner sermaye işletmesine iletilmesi gerekmektedir. Bakanlığımız programlı aşılama kapsamında oluşan aşı zayıflarının döner sermaye işletmesince karşılanabilmesi için 20/6/2018 tarih ve E.1839697 sayılı Destek Hizmetleri Daire Başkanlığının yazısı doğrultusunda işlem tesis edilir. Aşı zayıflarının döner sermaye işletmesince karşılanabilmesi için uygulama esnasında oluşması gerekir. Bunun dışında personele teslim edilen aşının eksik tatbik edilmesi, kaybolması ve personelin ihmal veya suistimali sonucu oluşan kayıp durumları zayi olarak döner sermaye işletmesince karşılanmaz.

(20) Bakanlığımızca ücretli ya da ücretsiz olarak uygulanan programlı aşılamalarda muhafaza ve taşıma şartlarından kaynaklı olanlar da dâhil aşı zayıflarının asgari düzeyde tutulmasına yönelik olarak uygulayıcı personelin uyarılması, uygulama esnasında oluşması muhtemel zayıflar hariç olmak üzere, personele teslim edilen aşının, eksik tatbik edilmesi, kaybolması ve personelin ihmal veya suistimali sonucu oluşan kayıp durumlarında ilgililer hakkında gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

(21) Bakanlığımızca programlanan aşılama bağışıklık kontrolleri için, enstitü müdürlükleri Genel Müdürlüğün onayını alarak aşılama hayvanlarından numune alabilir.

Programlı aşılama devri

MADDE 3- (1) Bakanlıkça belirlenmiş programlı büyükbaş hayvan aşılama, bir protokol kapsamında il/ilçe/köy-mahalle bazında Genel Müdürlük izni olmadan devredilemez. Ancak 2'nci maddenin onikinci fıkrası kapsamında sınırlı süre için il/ilçe müdürlüklerince verilen izinle yapılan aşılama ile aynı maddenin onüçüncü fıkrası kapsamında tıbbi ürün temin iznli işletmelerin işletme veteriner hekimlerince yapılan aşılama bu fıkarda belirtilen yetki devri izni kapsamına dâhil değildir.

(2) Halk elinde ıslah projeleri kapsamında yetiştirici birliklerinde görev yapan veteriner hekimlere yapılacak protokolde işletme numaraları belirtilerek o işletmeler özelinde koyun keçi brusella, koyun keçi çiçek ile koyun ve keçi vebası aşılama, devri yapılabilir. Söz konusu yetki devri il müdürlüğü ile yetiştirici birliği arasında yapılacak protokol çerçevesinde gerçekleştirilir.

(3) İl geneli küçükbaş aşılama yetki devri ile ilgili hususlar Genel Müdürlükçe belirlenir. Ancak 2'nci maddenin on üçüncü fıkrası kapsamında tıbbi ürün temin iznli işletmelerin işletme veteriner hekimlerince yapılan aşılama bu fıkarda belirtilen devir kapsamına dâhil değildir.

(4) Yetki devri verilen aşı uygulaması için; uygulama ücreti ya da ürün ücreti adı altında elden herhangi bir ücret tahsil edilmeyeceği, bu kapsamda yetki devri yapılan veteriner hekimlerin yaptıkları uygulamaların uygulama ücretlerinin yürürlükte olan Mevzuat hükümlerine tâbi olduğu, uygulama belgelerinin kesinti ve ödemeye esas evrak niteliğinde muhafaza edilmesi ve her icmal döneminden önce il/ilçe müdürlüğüne teslim edilmesi gerektiği, devir kapsamında yapılan aşılama kayıtlarının VETBİS üzerinden yapılması gerektiği, aksi takdirde herhangi bir ödeme icmaline dâhil edilmeyeceği, yapılan aşılama, takip edilebilmesi için günlük aşılama hayvan sayısının aşılama amacına göre VETBİS'te yer alan "Güncel Aşı Bilgisi" ekranından günün sonunda veya bir gün sonra kaydedilmesi gerektiği gibi hususlar yapılacak protokolde açıkça belirtilir.

(5) Resmî ya da yetkilendirilmiş personel tarafından uygulanan veteriner biyolojik ürünlerin uygulama ücretlerinin yürürlükte olan Mevzuat hükümlerine tâbi olması ve bu ücretin hayvan sahiplerinden tahsil

edilecek olması sebebiyle, yerelde uygulanan her türlü proje (Halk elinde ıslah projeleri de dâhil) bu hükme göre revize edilmelidir.

(6) İl müdürlüğü tarafından aşılama çalışmaları için devri ile yetki verilen veteriner hekimler VETBİS kullanıcı ekranında il sistem sorumlularınca "Yetkilendirilmiş Personel" olarak tanımlanır. Devri yapılan aşılarla ilişkin çalışmalar başlamadan rol verme işlemleri ve stok transferleri gibi sistem gereklilikleri tamamlanır.

(7) Yetkilendirilmiş personel tanımlama işleminden sonra VETBİS'te yer alan devredilen aşı takvimi ekranı vasıtası ile devri yapılan aşıların grupları ve isimleri, köy/mahalle, hayvan türü ile yetki verilen tarih aralığı il sistem sorumlularınca veri tabanına tanımlanır. Halk elinde ıslah projeleri kapsamında yetiştirici birliklerinde görev yapan veteriner hekimlere tanımlama yapılırken protokolde belirtilen işletmelerin bağlı bulunduğu köy/mahallelerin tamamı devredilen aşı takvimi ekranında seçilerek kayıt yapılır. Ayrıca söz konusu kişilerin kullanıcı sayfasında işletme numaraları da kaydedilir.

(8) Yetki devri yapılan veteriner hekimlere VETBİS'te aşı giriş ekranı ile güncel aşı bilgisi ekranında yapılması gerekenlerle ilgili eğitim verilir.

(9) Yetki devri yapılan veteriner hekimler aşı uygulama programlarını il/ilçe müdürlüğüne bildirir ve kontroller il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılır. Gerektiğinde aşının etkinliğini kontrol etmek amacıyla ilgili enstitü müdürlüğü test ve analiz için aşılanan hayvanlardan kan alarak bağışıklık kontrolleri yapılabilir.

(10) Yetki devri almış veteriner hekimler Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmelik hükümlerine uymakla yükümlüdür.

Şap

MADDE 4- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 4/2/2011 tarihli ve 27836 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Şap Hastalığının Kontrolüne İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) İl müdürlüklerince mihrak çevresinde 10 km yarıçapında bulunan işletmelerin tümü şap hastalığı yönünden taranır. Mihrak ve saha araştırılması yapılarak filyasyon kaynağı kesin olarak tespit edilir. Yapılacak bu çalışmalar için il müdürlükleri tarafından ihtiyaç duyulduğunda, Bakanlıktan ve Şap Enstitüsü Müdürlüğünden destek istenir.

(3) Türkiye'ye giriş yapması muhtemel egzotik şap virüslerinin erken teşhis edilerek gerekli tedbirlerin önceden alınabilmesi için Bölge Veteriner Kontrol Enstitü Müdürlüğü koordinatörlüğünde doğu ve güneydoğu sınır illerimizde düzenli olarak hastalık taraması yapılır.

(4) Şap hastalığı ile ilgili olarak marazi madde ve serum gönderme formu ve mihrak bilgi formu Şap Enstitüsü Müdürlüğünün web sayfasından temin edilip doldurularak, numune ile birlikte ilgili enstitü müdürlüğüne gönderilir.

(5) Şap hastalığı mihraklarında şap virüsüne etkili dezenfektanlar kullanılır. Şap virüsü sodyum hidroksit (%2), sodyum karbonat (%4), sitrik aside (%0,2) duyarlıdır.

(6) Trakya, Bakanlığımızca yapılan çalışmalar sonucunda 2010 yılında Dünya Hayvan Sağlığı Örgütü (WOAH) tarafından şap hastalığından aşıllı ari bölge olarak kabul edilmiştir. 5996 sayılı Kanun gereğince Bakanlığımız bazı hayvan türleri için özel izole bölgeler oluşturma ve oluşturulan izole bölgelere bazı hayvan türlerinin girişine ve yetiştirilmesine yasaklama veya kısıtlama getirme yetkisine sahiptir. Bu kapsamda Trakya şap hastalığından korunmuş bölge olarak tanımlanmış, izole bölge olarak belirlenmiştir. Bu bölgede Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere

İlişkin Yönetmelik'in 26'ncı maddesi ve 2025/09 sayılı Şap Hastalığına Duyarlı Hayvanların Korunmuş Bölgelere Sevklerinde Uygulanacak Prensipler Genelgesi hükümleri uygulanır. Bakanlıkça belirlenen usuller dışında Trakya'ya giren şap hastalığına duyarlı hayvanlar tazminatsız olarak kesime gönderilir. Trakya'da hastalığın açık belirtisini gösteren veya laboratuvarlarca hastalığın varlığı tespit edilen hayvanlar itlaf ve imha edilir, herhangi bir klinik belirti göstermeyen hayvanlar ise kesime sevk edilerek ilgili Mevzuat kapsamında tazminat ödemesi yapılır.

Kuduz

MADDE 5- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 18/1/2012 tarihli ve 28177 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kuduz Hastalığından Korunma ve Kuduz Hastalığı ile Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Kuduz hastalığından şüphe edilen hayvanlar için müşahede yeri bulunmayan yerel yönetimlerin en kısa sürede yeterli kapasite ve donanımına sahip müşahede yeri oluşturması, mevcut olanların ise rehabilitasyonunun sağlanması, müşahede yerlerinin gerekli kayıt ve kontrol işlemlerinin yerel yönetimlerde görevli veteriner hekimlerce yapılması ve kuduz riskli temasa sebep olan sahipsiz hayvanların toplanması ve müşahede yerine taşınması sırasında kolluk kuvvetlerinden ve hayvanları koruma ile uğraşan sivil toplum kuruluşlarından da destek alınması için gerekli koordinasyon sağlanır.

(3) Kuduzla ilgili mücadelede kurumlar arası iş birliği sağlanarak, özellikle belediyeler, il özel idareleri, sağlık müdürlükleri, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları ile koordineli çalışmaya özen gösterilir ve ortak mücadele planları geliştirilir.

(4) Sağlık Bakanlığı il/ilçe teşkilatları ile gerekli koordinasyon ve iş birliği sağlanır. Kuduz şüpheli her ihbar, ihbarın alındığı gün itibariyle mutlaka resmî yazı ile Sağlık Bakanlığı il/ilçe teşkilatlarına bildirilir.

(5) Sahipsiz köpeklerin üremelerinin kontrolü amacıyla gerekli girişimlerde bulunulur. Sahipsiz köpeklerin yaşam ortamlarını oluşturan çöplükler gibi tüm unsurların rehabilite edilmesi hususu il hıfzıssıhha kurullarında gündeme getirilerek karar alınması sağlanır, ilgili kuruluşlar resmî yazılar ile uyarılır ve iş birliği yapılır.

(6) Serbest veteriner hekimlerle, gönüllü kuruluşların yaptığı aşılama ve aşı takibi yapılarak aşı ve hayvanların tanımlanması için yerel yönetimler ve mahalli idareler nezdinde girişimde bulunulur.

(7) Halkın eğitime yönelik çalışmalar artırılır, bu konuda bölgesel yazılı ve görsel basınla iş birliğine gidilmesi sağlanır.

(8) Çevredeki tüm şüpheli ısırık vakaları dikkatle takip edilir. Tüm şüpheli vakalarda gerekli marazi madde alınır, en seri şekilde soğuk zincir şartları altında ilgili laboratuvara gönderilir ve hastalığın teyit edilmesi halinde filyasyonun tespit edilmesi sağlanır.

(9) Kuduz şüpheli marazi maddelerin hastalığın aciliyeti ve önemine binaen kurye ile soğuk zincir bozulmadan dikkatli paketlenme yapılarak ya da personel görevlendirilerek laboratuvara gönderilmesi sağlanır.

(10) Ölü olarak bulunan tilki, kurt, çakal gibi yabani hayvanların il/ilçe müdürlüklerimize haber verilmesi ya da getirilmesi sağlanır, bu hayvanlar il ve ilçe müdürlüklerince veteriner kontrol enstitü müdürlüklerine ulaştırılır.

(11) Enstitü müdürlüklerince tespit edilen kuduz pozitif vakalar, virüs yapısında olabilecek değişikliklerin izlenmesi amacı ile Ulusal Referans Laboratuvar olan Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir.

Koyun ve keçi vebası (PPR)

MADDE 6- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 4/1/2012 tarihli ve 28163 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Vebası, Koyun ve Keçi Vebası, Domuzların Veziküler Hastalığı, Mavi Dil Hastalığı, Geyiklerin Epizootik Hemorajik Hastalığı, Koyun Keçi Çiçeği, Veziküler Stomatitis, Sığırların Nodüler Ekzantemi, Afrika Domuz Vebası, Klasik Domuz Vebası ve Rift Vadisi Hummasına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) 5996 sayılı Kanun gereğince Bakanlığımız bazı hayvan türleri için özel izole bölgeler oluşturma ve oluşturulan izole bölgelere bazı hayvan türlerinin girişine ve yetiştirilmesine yasaklama veya kısıtlama getirme yetkisine sahiptir. Trakya, Bakanlığımızca yapılan çalışmalar sonucunda 7/2/2021 tarihli ve E-71037622-020-3607708 sayılı Bakanlık Makamından alınan Olur kapsamında koyun keçi vebası hastalığından korunmuş bölge olarak ilan edilmiştir. Bu bölgede Bulaşıcı Hayvan Hastalıkları ile Mücadelede Uygulanacak Genel Hükümlere İlişkin Yönetmeliğin 26’ncı maddesi ve 15/2/2021 tarihli ve 2021/04 sayılı Koyun Keçi Vebası Hastalığından Korunmuş Bölge İlan Edilen Trakya’ya Yapılacak Küçükbaş Canlı Hayvan Sevkleri Genelgesi hükümleri uygulanır.

(3) Hastalığın mevsimsel insidens farklılığı olmamasına karşın, yağmurlu ve soğuk mevsimlerde, hayvan hareketlerinin yoğun olduğu dönemlerde ve doğum mevsiminde koyun ve keçi vebası hastalığı daha sık görülmektedir. Hastalık kayıtları incelendiğinde de yıl içerisinde mihrakların büyük bir kısmının temmuz ayından yılın sonuna kadar olan dönemde tespit edildiği görülmektedir. Hastalıkla mücadelenin etkin şekilde yürütülebilmesi için strateji buna göre belirlenir.

Bruselloz

MADDE 7- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 3/4/2009 tarihli ve 27189 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bruselloz ile Mücadele Yönetmeliği ve buna dayanılarak hazırlanan ikincil Mevzuat doğrultusunda işlem yapılır.

(2) Veteriner kontrol enstitü müdürlükleri, kendilerine gelen marazi maddelerin muayenelerini yaptıktan sonra, izole edilen brusella suşlarını Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü’ne gönderir. Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü gelen bu suşların biyotip haritasını oluşturarak Genel Müdürlüğe gönderir, ayrıca atıklarda aşı suşu tespit edildiğinde ise ilgili enstitü müdürlüğüne bildirir.

(3) Aşı kaynaklı atıklar hariç olmak üzere, enstitü müdürlüklerine bruselloz şüphesi ile gönderilen atık numunelerinde, bölgenin epidemiyolojik durumu da göz önünde bulundurularak atığa sebep olabilecek etkenler yönünden ek kontroller yapılabilir.

(4) İl/ilçe müdürlükleri ihtiyaç duyduğu numune gönderme malzemelerini veteriner kontrol enstitü müdürlüklerinden, kişisel koruyucu ekipmanları ise Genel Müdürlükten temin eder. Bölge veteriner kontrol enstitü müdürlüklerinin ihtiyaçları tamamen karşılayamaması durumunda, Genel Müdürlüğün bilgisinde Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğü katkı sağlar.

Sığır tüberkülozu

MADDE 8- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 31/5/2024 tarihli ve 32562 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Tüberkülozu ile Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Kesimhanelerde sığır tüberkülozu tespit edilen hayvanların bulunduğu işletmeler tespit edilerek, il/ilçe müdürlüğüne bildirilmesi sağlanır. Tespite ilişkin elektronik ortamda yapılan bildirimler (SMS, e-posta vb.) ihbar olarak kabul edilir ve gerekli araştırmalar yapıldıktan sonra en geç yirmi dört saat içerisinde hastalığa ilişkin işlemler yapılır. Tüberküloz yönünden pozitif çıkan hayvanların bulunduğu orijin işletmeler takip edilerek en kısa sürede sığırlara tüberkülin testi uygulanır.

(3) Resmî veteriner hekim tarafından tespit edilen (Postmortem, nekropsi, otopsi) hastalıkta görülen lezyonların aylar veya yıllar önce yakalanılan enfeksiyona bağlı olabilmesi nedeniyle kesim tarihinden önceki 6 hafta boyunca hayvanın bulunduğu (Sistem kayıtlarına göre) tüm işletmeler orijin işletme olarak kabul edilerek hastalık çıkışı yapılır. Yapılan epidemiyolojik değerlendirme sonucunda ihtiyaç duyulduğu takdirde bu süre 6 aya kadar uzatılabilir. Orijin işletmede yapılacak tespitte hayvan bulunmaması durumunda aynı gün çıkış ve sönüş işlemi yapılır.

(4) Sağlık Bakanlığı taşra kuruluşları tarafından il/ilçe müdürlüklerimize bildirilen insan tüberkülozu vakalarında, hastalık tespit edilen kişi ile ilişkilendirilebilen hayvancılık işletmeleri tüberküloz yönünden izlemeye alınır. Ayrıca bölgede görev yapan serbest veteriner hekimler ve TARSİM eksperlerince yapılan nekropside sığır tüberkülozundan şüphelenilmesi durumunda derhal il/ilçe müdürlüğüne ihbarda bulunulması gerektiği bildirilir. İl/ilçe müdürlüğünce söz konusu hayvanın bulunduğu mahalle resmî veteriner hekimin en kısa sürede intikali sağlanır, resmî veteriner hekim tarafından sığır tüberkülozunun teyidi halinde nekropsi raporu düzenlenerek hastalık çıkışı yapılır ve hayvan imha edilir.

(5) Veteriner sağlık sertifikası gereği ithal ya da ihraç edilen küçükbaş hayvanlarda tüberkülin testi yapılması zorunlu ise, tüberkülinin uygulaması karşılaştırmalı olarak boynun sol orta tarafına avian tüberkülini sağ orta tarafına ise bovine tüberkülini enjekte edilmek suretiyle Karşılaştırmalı Servikal Tüberkülin Testi (SICTT) ile yapılır. Sonucunun değerlendirilmesi büyükbaş hayvanlarda olduğu gibidir.

(6) Tüm tüberküloz taramalarında "İntradermal Karşılaştırmalı Test" kullanılır. Uygulama en az iki veteriner hekim tarafından yapılır. Testin nasıl yapılacağı ve kullanılan teste göre örnek Tüberkülin Teamül Cetvelleri Ek-3 ve Ek-4'te verilmiştir. Şüpheli ve menfi reaksiyon veren hayvanlar birbirinden ayrı tutulur.

(7) Sığır tüberkülozu tespit edilen işletmelerde yapılan tüberkülin testi sonucunda negatif olarak tespit edilen erkek ya da damızlık değerini yitirmiş dişi sığırlar, karantina süresinin tamamlanması beklenmeden sahibinin isteği üzerine kestirilebilir. Kesimin resmî veteriner hekim nezaretinde gerçekleştirilmesi, kesim sonunda karkasların sistematik muayene edilmesi ve muayenenin sonucuna göre karar verilmesi gerekir.

(8) Hayvanların kesimhaneye nakli, mecburi kesimi, itlaf ve imha vb. işlemleri, resmî veteriner hekim nezaretinde yapılır, işin sonunda her bir işleme ait rapor/tutanak tanzim edilir. Kesimi yapılan hayvanların veri tabanından düşümünün yapıp yapılmadığı il/ilçe müdürlüklerince kontrol edilir.

(9) Hastalıktan ari işletme oluşturulması, ariliğin sürdürülmesi, ithal ve ihraç edilecek hayvanlar, damızlıkta kullanılacak boğalar ile TİGEM işletmeleri ve kamu kurumlarına ait hayvanlar için yapılan testler hariç isteğe bağlı sığır tüberkülozu kontrolü yapılmaz. Tüberkülin talepleri doğrudan Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne yapılır. Tüberkülinin temininde sıkıntı yaşanmaması için hastalıktan ari işletmelerde yapılacak test tarihi ile uygulama yapılacak hayvan sayısı yıllık olarak ocak ayı sonuna kadar Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne bildirilir. Enstitü müdürlüğü yıllık olarak yapılan talepler çerçevesinde ihtiyaç duyulan tüberkülini zamanında ilgili il müdürlüğüne gönderir. Hastalığa bağlı tüberkülin talepleri, veri tabanlarına kaydedilen hastalık bildirimine ait tüm durumlar (Pozitif teşhis, toplam numune sayısı, hastalık şüphesi, hastalık çıkışı, vs. kayıtlar) dikkate alınarak değerlendirilir.

(10) Sığır tüberkülozu mihrakından kesim ve şarta tabi kesime sevk edilecek hayvanların düzenlenen teamül cetveli, il içi nakillerde pasaporta, iller arası nakillerinde ise veteriner sağlık raporuna eklenir.

Enzootik sığır löykozu (EBL)

MADDE 9- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 23/12/2011 tarihli ve 28151 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığırlarda Löykoz Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Özellikle 3 yaşın üzerindeki hayvanlarda tümörler, sindirim bozuklukları, iştahsızlık, kilo kaybı, halsizlik veya genel zayıflık ve bazen nörolojik belirtiler görülmesi durumunda EBL yönünden test edilmek üzere laboratuvara numune gönderilir.

(3) Enfekte hayvanın tespit edilmesi halinde sürüdeki tüm sığırlar löykoz yönünden muayene edilir. Pozitif hayvanın ve bunun olası yavrularının işletmeden çıkartılmasından üç ay sonra on iki aylıktan büyük tüm hayvanlar serolojik teste tabi tutulur.

(4) Hastalık tespit edilen işletmede konulan kordon ve karantina önlemleri, pozitif hayvanın ve bunun olası yavrularının sürüden çıkarılmasından 3 ay sonra başlanacak ve en erken 4 ay en geç 12 ay arayla uygulanacak iki testte de negatif sonuç alınana kadar devam eder. Bu prosedür sonunda etkenin tespit edilmemesi durumunda temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak kordon ve karantina önlemleri kaldırılır.

Şarbon (Anthrax)

MADDE 10- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 23/12/2011 tarihli ve 28151 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Şarbon Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ile buna dayanılarak hazırlanan Mevzuat hükümleri uygulanır.

(2) Şarbon hastalığında en önemli korunma önlemi bu hastalıktan ölen hayvanların uygun bir şekilde ortadan kaldırılması olduğu için, ölen hayvanların nekropsi yapılmadan, iki metre derinlikteki çukurlara bulaşık toprak ve altlıkla birlikte imha edilmesi sağlanır.

Nakledilebilir süngerimsi beyin hastalıkları (BSE, FSE, Scrapie)

MADDE 11- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 15/12/2011 tarihli ve 28143 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Nakledilebilir Süngerimsi Beyin Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Halk sağlığı ve gıda güvenliği açısından önem arz eden BSE izleme programı laboratuvar kapasitesinin artırılması, mezbaha altyapılarının geliştirilmesi ve bütçe imkânlarına bağlı olarak genişletilebilir.

(3) Sinirsel semptomla seyreden hastalık belirtileri gösteren tüm hasta kediler sinirsel semptomla seyreden hastalıklar (kuduz dâhil) yönünden incelendikten sonra FSE yönünden de incelemeye alınır.

Bulaşıcı sığır pleuropneumonisi (CBPP)

MADDE 12- (1) Hastalığın Etkeni olan Mycoplasma mycoides subsp. mycoides ısıya, çevre şartlarına ve dezenfektanlara karşı duyarlı olduğu için hastalığın mücadelesinde karantina, temizlik-dezenfeksiyon ve kordon tedbirleri uygulanır.

(2) Hastalığın en etkili izleme sistemi kesimhane bazlı izleme sistemidir. Bu nedenle hastalığın Ülkemizdeki durumunun değerlendirilebilmesi için kesimhanelerde pneumoni şüpheli hayvanlardan numune alınarak bağlı bulunan enstitü müdürlüğüne gönderilmesi gerekir. Enstitü müdürlükleri tanzim edilecek raporda bakterinin alt tipini de belirtir. Hastalığın varlığına dair herhangi bir tespit durumunda konfirmasyonun sağlanması için hastalığın referans enstitüsü olan Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne numune gönderilir ve alınan sonuca göre hastalığın varlığına dair karar verilir.

(3) Hastalık tespit edilen hayvanın bulunduğu işletmede yer alan diğer hayvanlar hastalığın varlığı yönünden kontrol edilir. Bu amaçla hayvanlardan serum örnekleri alınarak bağlı bulunan enstitü müdürlüğüne gönderilir.

(4) Hastalığın etkeninin antibiyotik tedavisi ile tam olarak elemine edilememesi riski nedeni ile tedavi uygulanan hayvanlar kronik taşıyıcı olarak kalabilir ve etkenin saçılmasına neden olabilir. Hastalık, etkenin azami inkübasyon süresi olan 40 gün dikkate alınarak, bu süre sonunda işletmede bulunan tüm duyarlı hayvanlarda yapılan laboratuvar incelemesi sonucunun negatif çıkması ve herhangi bir klinik belirti tespit edilmemesi durumunda, temizlik ve dezenfeksiyon yapılarak söndürülür. Hastalığın tespitinden sönüşüne kadar geçen sürede işletmeye duyarlı hayvan giriş ve çıkışına izin verilmez.

Vektörel hastalıklar

MADDE 13- (1) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 15/4/2018 tarihli ve 30392 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mavidil Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ile 4/1/2012 tarihli ve 28163 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sığır Vebası, Koyun ve Keçi Vebası, Domuzların Veziküler Hastalığı, Mavi Dil Hastalığı, Geyiklerin Epizootik Hemorajik Hastalığı, Koyun Keçi Çiçeği, Veziküler Stomatitis, Sığırların Nodüler Ekzantemi, Afrika Domuz Vebası, Klasik Domuz Vebası ve Rift Vadisi Hummasına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) Hastalıklarla mücadelede aşılama, karantina, serosurvey ve vektör (taşıyıcı) kontrolü uygulamaları yapılır.

(3) Mavidil (BTV) hastalığı için;

a) Saha suşlarının dağılımının anlaşılması amacıyla, enstitü müdürlüklerince mavidil pozitif teşhis edilen numuneler, serotip tayinin yapılabilmesi için ivedi olarak Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir.

b) Önceki yıllarda BTV’nin varlığı bildirilen illerde ve komşu illerde küçükbaş ve büyükbaş hayvanlarda görülen atık vakalarının BTV yönünden de değerlendirilmesi konusu veteriner hekimler tarafından göz önünde bulundurulur.

(4) Sığırların nodüler ekzantemi (Lumpy skin disease-LSD) tespit edilen hayvanlar gecikmeksizin yerinde itlaf edilir.

(5) Koyun keçi çiçeği hastalığı için;

a) Virüs hastalıklı sürülerin kaldığı karanlık ve serin ağıllarda 2 yıl, meralarda ise 2 ay süre ile canlı kaldığından bu gibi yerlerde bu süreler içerisinde sağlam hayvanların barındırılmaması konusunda hayvan sahipleri bilgilendirilir.

b) Hastalık çıkışlarında önce ağıl temizliği yapılır ve gübre uzaklaştırılarak uygun bir yerde izole edilir. Temizlik ve gübrenin uzaklaştırılmasından sonra dezenfeksiyon yapılır.

(6) Epizootic haemorrhagic disease (EHD) için;

a) Ülkemizde geçmiş yıllarda hem sığır hem de koyunlarda görülen EHD, culicoides cinsi sokucu sinekler tarafından taşınmaktadır. Bu nedenle hastalıkla mücadele amacıyla culicoideslere yönelik olarak düzenli uygun ilaçlar kullanılmalıdır.

b) Sığır ve koyunlarda hastalık semptomlarına rastlandığında, şüpheli hayvanlardan EDTA’lı kan, ölen hayvanlardan iç organ örnekleri, hastalığı atlatan hayvanlardan 21-30 gün sonra kan serumu soğuk zincirde bölge enstitü müdürlüğüne gönderilir.

(7) Batı Nil humması için;

a) Hastalığa karşı 2019 yılında Genel Müdürlük ile Türkiye Jokey Kulübü arasında imzalanan protokole uygun olarak, Türk Soy Kütüğüne kayıtlı atların aşılmasına devam edilir.

- b) Şüpheli durumlarda bağlı bulunan enstitü müdürlüklerine numune gönderilir.
c) Enstitü müdürlükleri gelen kanatlı numunelerinde hastalık teşhis ederken, numuneler Batı Nil Virüsü yönünden de değerlendirilir.

(8) Kırım Kongo kanamalı ateşi için;

- a) Yetiştiricilere yönelik olarak gerek barınak gerekse hayvanlarda alınacak önlemler konusunda bilgilendirme çalışmaları sürdürülerek, ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon ve iş birliği sağlanır.
b) Hayvanların ilaçlanması durumunda kenelerin aktif oldukları dönemde (yörelere göre değişmekle birlikte mart-ekim ayları arası) periyodik olarak özellikle sığırlar hedef alınarak mümkün olduğu kadar 30 gün aralıklarla 3 uygulama yapılacak şekilde ve mümkün olduğu ölçüde bu ilaçların uzun etkili olanlarının tercih edilmesi yönünde bilgilendirme yapılır.
c) Hastalığın görüldüğü illerde, kene mücadelesiyle ilgili eğitim çalışmalarına önem verilerek, kenelerin yaşam koşullarının bozulması gibi ilaçlama harici önlemler de anlatılır. (Barınaklarda bulunan yarik ve çatlakların sıvanması, barınakların badana edilmesi vb.)

(9) Vektörel hastalıklarla mücadele için yukarıdaki tedbirlere ilave olarak aşağıdaki faaliyetler yürütülür;

- a) Vektör mücadelesi amacıyla, su birikintileri ve bataklıkların ekosisteme zarar vermeyen fakat güçlü larvasidal etkili ürünlerle uygun aralıklarla ilaçlanmasının sağlanması amacıyla mahalli idareler ile iş birliği yapılır.
b) İl/ilçe müdürlüklerince yetiştiriciler, ağıl ve ahırların pencerelerine sinek teli takılması, dışkı yığınlarının ağıl ve ahırlardan mümkünse en az 50 metre uzakta toplanması, üzerlerinin plastik bir örtü ile kapatılması ve hayvanların geceleri kapalı yerlerde muhafaza edilmesi hususlarında bilgilendirilir.
c) Etkin vektör kontrolü için hayvanlara endektositler veya klasik insektisitler uygulanır. Hayvanları bireysel olarak ilaçlamanın önemi yetiştiriciye eğitimlerle anlatılır.
ç) Sineklerin aktif olduğu dönemlerde duyarlı hayvanlarda klinik izleme yapılır, hastalık şüpheli her olgudan ilgili enstitü müdürlüklerine marazi madde gönderilir, resmî veteriner hekimler ile birlikte serbest veteriner hekimler de vektörel hastalıklar yönünden gerekli dikkat ve özeni göstermeleri için bilgilendirilir.
d) Enjeksiyon uygulamalarında, mekanik bulaşmanın engellenmesi için gerekli sanitasyon kurallarına özen gösterilir.
e) Ülkemizde vektör kaynaklı önemli viral hayvan hastalıklarının (Mavidil, Epizootik Hemorajik Ateş, Üç Gün Hastalığı, Akabane) teşhisi ve erken uyarı sisteminin oluşturulması ve bu sayede hastalıklara karşı önlem alınması amacıyla vektör tuzağı ile ilgili çalışmalar gerek duyulması halinde enstitü müdürlüklerince yürütülür.

İhbarı mecburi olmayan bazı hastalıklar

MADDE 14- (1) Infectious bovine rhinotracheitis/infectious pustular vulvovaginitis (IBR/IPV);

- a) Sığır herpes virüs 1'in (BoHV-1) neden olduğu sığırlarda görülen bir hastalıktır.
b) Hastalık, üst solunum yollarının klinik belirtileriyle ve konjunktivit ile karakterizedir. Genel hastalık belirtileri ateş, depresyon, iştahsızlık, yavru atma ve süt veriminin azalmasıdır.
c) Atıkların nedeninin tespit edilmesinde Brusella dışında viral etkenlerin de araştırılması amacıyla, gelen numuneler IBR/IPV yönünden de değerlendirilebilir. Gönderilen numunelerde anamnez bölümünde hayvanların IBR/IPV yönünden detaylı aşı durumu belirtilir.

(2) Bovine Viral Diarrhea (BVD), Mucosal Disease (BVD/MD);

- a) BVDV enfeksiyonu, herhangi bir sığır sınıfında enterik ve solunum yolu hastalığı veya üreme ve fetal hastalık dâhil olmak üzere çok çeşitli klinik belirtilere neden olur.
b) BVDV virüsleri ayrıca bağışıklık baskılanmasına da neden olur. Gebeliğin ilk üç ayında rahim içi enfeksiyondan kurtulan hayvanlar neredeyse her zaman kalıcı olarak persiste enfektedir (PI). PI hayvanlar virüsün ana rezervuarını oluşturur ve idrar, dışkı, akıntı, süt ve semenle büyük miktarda virüs atarlar.

c) Virüs esas olarak PI hayvanları ile diğer sığırlar arasındaki yakın temas yoluyla yayılır. Bu virüs ayrıca çevrede kısa süreler boyunca kalabilir veya kontamine üreme materyalleriyle bulaşabilir. Dikey bulaşma, epidemiyolojisinde ve patogenezinde önemli bir rol oynar.

ç) Atıkların nedeninin tespit edilmesinde Brusella dışında viral etkenlerin de araştırılması amacıyla, gelen numuneler BVD/MD yönünden de değerlendirilebilir. Gönderilen numunelerde anamnez bölümünde hayvanların BVD/MD yönünden detaylı aşı durumu belirtilir.

(3) Border disease (BDV);

a) Koyun ve keçi populasyonlarında özellikle reproduktif sisteme yönelik bulgularla karakterize ve postnatal enfeksiyonda genellikle sublinik seyreden bir enfeksiyona neden olur. Gebelik sırasında oluşan bir pestivirus enfeksiyonu immun sistemi henüz gelişmemiş (immature) olan yavruya transplasental olarak aktarılırsa yavruya immuntolerans gelişir. Persiste enfekte olarak doğan bu yavrular, ömürleri boyu virüs rezervuarı olarak hastalığı bulaştırmaktadırlar.

b) Gebe koyunlarda döl tutmama veya erken embriyonik ölümler, abortlar, büyüme ve gelişmede geriliği gösteren yavru doğumları, yapağı kalitesinde bozukluk gösteren yavru doğumları karakteristik bulgulardandır. Benzer bulgu taşıyan hayvanlar bu yönden de değerlendirilir.

c) Mücadelede sürüdeki persiste enfekte hayvanların tespiti ve sürüden uzaklaştırılması çok önemlidir. Aşılama ile gebelik öncesi dişilerin immun kılınması sayesinde transplasental enfeksiyonun önlenmesi sağlanabilir. Hayvan yetiştiricilerinin bu yönde bilgilendirilmesi gerekir.

Tek tırnaklı hastalıkları

MADDE 15- (1) Ruam;

a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 22/12/2011 tarihli ve 28150 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ruam Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

b) Daha önce ruam testine tabi tutulmamış olduğu tespit edilen kimlik belgesi ve mikroçipi bulunmayan at ve katırlar mallein testine tabi tutulur, eşekler ise klinik muayeneden geçirilir.

c) Yarış ve atlı spor gibi sportif amaçla yetiştirilen pedigrili/pasaportlu atlardan kan serumu toplanarak serolojik kontrollere devam edilir.

ç) İstanbul ili Adalar ilçesinde tek tırnaklı hayvan giriş-çıkışları takip edilir. Adalar ilçesinde bulunan tek tırnaklı hayvanlar her yıl ilkbahar ve sonbaharda klinik muayeneden geçirilip, at ve katırların tamamına mallein tatbik edilerek, müspet reaksiyon veren hayvanlar itlaf ve imha edilir. Yapılan taramaların sonuçlarında müspet görülen atların geldikleri bölge tespit edilir ve bu durum Genel Müdürlüğe ve ilgili il müdürlüğüne bildirilir.

d) İstanbul ili, Adalar ilçesinde; belediye ile iş birliği yapılarak, ilçede bulunan ahırların periyodik olarak dezenfekte edilmesi sağlanır, dezenfekte edilmeye elverişli olmayan ahırlara hayvan giriş ve çıkışları hayvan sağlık zabıtası komisyonunca yasaklanır. Mallein uygulama sonuçlarının değerlendirilmesi Ruam Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği’nde belirtilen hususlar çerçevesinde yapılır ve Yönetmeliğin Ek-1’ inde yer alan Ruam Muayenesine Mahsus Defter ve Cetvel Örneği tanzim edilir. Ek-5’de karar verme örnekleri yer almaktadır.

(2) Afrika at vebası;

a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Afrika At Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

b) At Vebası ve Mavidil hastalıkları aynı vektörler tarafından taşınmaktadır. Son yıllarda Mavidil hastalığının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde ve birçok Akdeniz ülkesinde görülmesi, 2017 yılı ve sonrasında Afrika ülkelerinden çeşitli yollarla ülkemize gelebilecek vektörler aracılığı ile at vebası hastalığının da Mavidil hastalığı gibi bulaşması riskinin arttığına işaret etmektedir. Bu durum dikkate alınarak atlarda görülen her şüpheli vaka mutlaka Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne bildirilir.

c) At Vebası hastalığı yönünden referans enstitü olan Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, ülkemize bulaşabilecek at vebası hastalığına karşı aşı üretmek üzere hazırlık yapar, gerekiyorsa aşı suşu temin eder, acil müdahale gerektiğinde aşı ithali yapılabilecek yerleri de belirler.

(3) Atların Herpesvirus enfeksiyonları (EHV);

a) Atık yapmış kısırakların ve yeni gelen atların diğer atlara hastalık bulaştırmasını engellemek için; özellikle aşım istasyonlarına gelen atlar 21 gün karantinaya alınır.

b) Özellikle aşım sezonlarında kısırak ve aygırlardan aşım öncesi swap alınarak EHV antijen testi yapılması hasta hayvanların tespiti için önerilmektedir.

(4) Surra;

a) Surra hastalığı özellikle Güney ve Orta Amerika, Kuzey Afrika, Asya ve bazı Avrupa ülkelerinde, başta tek tırnaklılar olmak üzere çoğu evcil ve bazı vahşi hayvanlarda da görülmektedir.

b) Hastalığın at, katır, eşek ve develerdeki kuluçka süresi 5-60 gün arasında değişmektedir. Hastalık ateş, tekrarlayan ataklar, anemi, kilo kaybı, sarılık, vücudun alt kısımlarında ödemli şişlikler gibi klinik belirtiler göstermektedir. 2 hafta ile 4 ay arasında ölümle sonuçlanan vakalar olduğu gibi 2 yıl süren kronik vakalar da görülebilmektedir.

c) Hastalık tespiti durumunda öncelikle pozitif çıkan hayvanların işletmedeki diğer hayvanlarla temasının önlenmesi gerekir.

ç) Hastalık vektörler aracılığıyla mekanik olarak hayvandan hayvana bulaştığından hara ve hipodromlarda vektör mücadelesi yapılmalı, atlar vektörlerin aktif olduğu saatlerde açık alanlarda bulundurulmamalı ve atlara sinek kovucu ilaçların tatbik edilmesi gibi önlemler alınmalıdır.

d) Şüpheli hayvanlardan alınan numuneler Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne ya da Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir.

e) İlgili laboratuvarlara gönderilen numunelerin laboratuvarca uygun görmesi halinde kan alım tarihinden 15 (on beş) gün sonra resmî veteriner hekim tarafından tekrar kan alınarak kan serumunun laboratuvara gönderilmesi sağlanır. İşlem en fazla 3 kez tekrar edilir ve son testin sonucu nihai sonuç olarak kabul edilir.

f) Pozitif çıkan hayvan boş bir işletmede 6 ay boyunca gözetim altına alınır. Bu süre içerisinde tedavi edilmesi durumunda, yetiştiricinin isteği üzerine ya da bu sürenin sonunda söz konusu hayvandan yeniden numune gönderilir ve testin negatif olarak sonuçlanması durumunda karantina tedbirleri sonlandırılır.

Kanatlı hastalıkları

MADDE 16- (1) Kanatlı hayvan hastalıkları, özellikle biyogüvenlik önlemleri yetersiz olan, yaban hayatı ile temas hâlinde bulunan ve açıkta beslenen kanatlı hayvanlar açısından önemli risk teşkil etmektedir. Ticari Etlik ve Yumurtacı Kanatlı İşletmelerinin Biyogüvenlik Kurallarına Dair Tebliğ'de (Tebliğ No: 2025/33) belirtilen tedbirlerin eksiksiz şekilde alınması sağlanır. Bu tedbirleri yerine getirmeyen işletmeler hakkında ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli yasal işlemler uygulanır.

(2) Kuluçkahane ve damızlık kanatlı işletmeleri ile ilgili çalışmalar 16/1/2014 tarihli ve 28884 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kuluçkahane ve Damızlık Kanatlı İşletmeleri Yönetmeliği ile Uygulama Talimatı hükümlerine göre yürütülür. Damızlık kanatlı işletmelerinin sağlık kontrollerinde faal kümes adedi dikkate alınır.

(3) Ticari etlik ve yumurtacı kanatlı işletmelerinin denetimleri, biyogüvenlik mevzuatı kapsamında gerçekleştirilir. İl müdürlüklerince programa alınan ve denetlenen kümes sayıları ile o ilde bulunan kanatlı işletmelerinin bilgileri, her yıl Aralık ayının 20'sine kadar Bakanlık veri sistemine kaydedilir.

(4) Tavuk vebası (Avian influenza-Kuş gribi);

a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 4/9/2011 tarihli ve 28044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ve buna dayanılarak yayımlanan ikincil Mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

b) 4/9/2010 tarih ve 27692 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kanatlı Hayvanlarda Görülen Kuş Gribi Salgını Konusunda Yapılması Gerekenler konulu Başbakanlık Genelgesi (2010/21) kapsamında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile koordinasyon içerisinde bütün il müdürlükleri Ulusal Acil Eylem Planı çerçevesinde kendi İl Acil Eylem Planını hazırlamak ve gerektiğinde güncellemekle yükümlüdür. Hazırlanan acil eylem planı ilgili yardımcı kurumlara gönderilerek hastalık durumuna hazır olunması sağlanır. Plan çerçevesinde görevlendirilen Bakanlığımız ve diğer kurum personeli mücadele ve biyogüvenlik konularında eğitilir.

c) Kuş gribi şüpheli kanatlı hastalıkları ile ilgili duyurular en geç 2 saat içinde değerlendirilir. İnceleme sırasında kullanılacak koruyucu kıyafet, alet-malzeme ve dezenfektanlar ile ilk müdahale için gerekli olan malzemeler kullanıma hazır set halinde tutulur.

ç) Hastalık mücadelesi amacıyla kanatlı itlafında Acil Eylem Planında belirtilen metotlar kullanılır, hayvanlara eziyet edilmesi engellenir.

d) Hastalığın görülmediği sükûnet dönemlerinde aşağıda belirtilen koruyucu tedbirlerin alınması için gerekli duyurular yapılır.

1) Özellikle riskli sulak alanlar çevresindeki yaklaşık 1 km mesafeli alanda kaz, ördek gibi suda yaşamaya ihtiyaç duyan kümes hayvanlarının mutlaka kapalı alanlarda tutulması,

2) Tavuk, horoz, hindi gibi suda yaşamaya ihtiyaç duymayan kümes hayvanlarını açıkta beslemek ve dolaştırmak isteyen hayvan sahiplerinin ise hayvanlar için gezinti yeri olarak belirledikleri alanların etrafını tel ile çevirerek ve üstünü de devekuşu işletmeleri hariç olmak üzere aynı şekilde tel, ağ veya teması kesecek başka bir yapı malzemesi ile örterek kanatlıların gezinti yerlerini sınırlandırılması, böylece göçmen su kuşları ile olası temas riskinin önlenmesi,

3) Köylerde açıkta beslenen ve dolaştırılan kaz, ördek gibi suda yaşamaya ihtiyaç duyan kanatlı hayvanlar ile suda yaşamaya ihtiyaç duymayan tavuk, hindi gibi kanatlı hayvanların aynı yerlerde bulundurulmaması.

e) Genel Müdürlükçe yayımlanan İhbarı Mecburi Tavuk Vebası (Avian İnfluenza) Hastalığından Ari Bölgelerin Tanımlanması ve İlani Hakkında Talimat kapsamında 2015 ve 2016 yıllarında tüm ülkeyi kapsayacak şekilde yapılan survey sonuçlarına göre halen ülkemiz tavuk vebası hastalığından ari olduğundan, 81 il idari sınırları çerçevesinde 81 ari bölge olarak tanımlanmıştır.

f) İhbarı Mecburi Tavuk Vebası (Avian influenza) Hastalığından Ari Bölgelerin Tanımlanması ve İlani Hakkında Talimat kapsamında kuluçkahaneler, damızlık kanatlı işletmeleri, ticari yumurtacı işletmeler, ticari etlik işletmeler, yem işletmeleri, kanatlı kesimhaneleri ve sulak alanlar için istenen bilgiler ilgili talimatın ekinde yer alan tablolara işlenir ve her yıl 15 Ocak tarihine kadar excel ortamında öncelikle mucadele@tarimorman.gov.tr adresine, yazılı olarak ise Genel Müdürlüğe gönderilir.

(5) Newcastle (Yalancı tavuk vebası);

a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 4/9/2011 tarihli ve 28044 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yalancı Tavuk Vebası Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği ile ilgili Genelge ve Talimatlara göre işlem yapılır.

b) Newcastle hastalığında, izolasyon için alt yapısı uygun olan enstitülerce izole edilen virüs suşları identifikasyon (tiplendirilme) için hastalığın referans laboratuvarı olan Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir.

c) Ölen kanatlı hayvanların rastgele çevreye atılması engellenecek ve usulüne uygun bir şekilde gömülmesi sağlanır.

İhbarı mecburi balık hastalıkları

MADDE 17- (1) İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik ile ihbarı mecburi olan balık hastalıkları, 31/1/2012 tarihli ve 28190 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Su Hayvanlarının Sağlık Koşulları ile Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği’nde ise hastalığa duyarlı türler belirtilmiştir.

(2) Duyarlı tür kapsamına girmeyen balıklarda hastalık görülmesi durumunda vaka ihbarı mecburi hastalık olarak değerlendirilmez sadece izleme çalışması yapılır. Bu izleme çalışması için Balık Hastalıkları İzleme Formu (Ek-6) ve son 3 yıl içinde işletmeye yapılan girişleri ve çıkışları içeren form (Ek-7) iki nüsha olarak doldurularak bir nüshası Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne, bir nüshası da Bakanlığa gönderilir.

(3) İhbarı mecburi balık hastalığının çıkması durumunda il müdürlüklerinin ilgili tüm şube müdürlükleri koordinasyon içerisinde çalışır.

(4) İhbarı mecburi balık hastalıklarından birinin görülmesi durumunda aşağıdaki mücadele yöntemi uygulanır.

a) Hastalık çıkması durumunda konulacak kordon sınırları, hayvan sağlık zabıtası komisyonunca, risk analizine bağlı olarak enfekte çiftliğin bulunduğu su havzası veya kıyı alanında yer alan ve bulaşma ihtimali olan yerler dikkate alınarak belirlenir.

b) Bu sınırlar içindeki tüm balık çiftlikleri tespit edilerek, buralardan marazi madde alınır ve Ek-6 ve Ek-7’ de yer alan formlar ile birlikte laboratuvara teşhis için gönderilir. Çiftliklerin hastalığa duyarlı ve duyarlı olmayan türler yönünden balık, yumurta, larva, gamet ve yem alım ve satımı yaptığı yerlerin kayıt altına alınması sağlanır. Hastalık çıkan işletme ve aynı su kaynağındaki işletmeler ile balık, yumurta, larva, gamet, yem alışverişi yapılan işletmelerde hastalık sonrası Ulusal Referans Laboratuvarı tarafından hazırlanacak ve Genel Müdürlük tarafından onaylanacak hastalık izleme programı uygulanır.

c) Hastalık çıkan çiftliğin giriş çıkışlarında dezenfeksiyonu sağlayacak bir donanım bulundurulması sağlanır.

ç) Öncelikli olarak, pazara sunulacak büyüklükte olan ve hastalığın klinik belirtilerini göstermeyen balıklar iç organları çıkartıldıktan sonra kontrollü olarak tüketime sunulur. Bu işlem, risk analizine bağlı olarak işletmede veya işletmeye en yakın onaylanmış bir işleme tesisinde, işletmenin bulunduğu yerde uygun tesis bulunmaması halinde ise balıkların uygun bir işleme tesisine şartlı ve kontrol altında çevreyi bulaştırmayacak şekilde nakledilmesi sağlanarak yapılır. Tüketilmeyecek olan balıklar ile yumurtalar ve işlem artığı iç organlar imha edilir.

d) Hasta balıklar, yumurtalar ve gametler mutlaka geri çekilerek öldürülür ve ölü balıklarla beraber imha edilir. Balıkların porsiyonluk duruma gelmeleri için kısa bir zaman gerektiğinde ve karantina önlemlerinin uzatılmasında sakınca görülmediği durumlarda balıkların ticari boyutlara erişene kadar büyütölmelerine izin verilir.

e) Karasal çiftlikte havuzlarda bulunan tüm balıklar boşaltıldıktan sonra (imha, porsiyon büyüklüğündekilerin tüketime sunulması vs.) havuzdaki su da dezenfekte edilerek boşaltılır. Havuzlar temizlenir ve uygun dezenfektanla (%3’ lük Formalin ile en az 5 dakika, %2’ lik NaOH ile en az 10 dakika ya da %1’ lik Virkon ile en az 1 dakika) dezenfekte edilir, kurutulur ve yıkanır.

f) Havuzların yanı sıra tüm alet, ekipman da (tanklar, giysiler vb.) dezenfekte edilir. Çiftlik dışına hiçbir şekilde alet, ekipman, yem, balık, yumurta ve gamet çıkarılmaz.

g) Hastalığın epizootik araştırması yapılır ve özellikle yemin de kaynağı araştırılır.

ğ) Hastalık çıkan işletmeden son 3 yıl içerisinde balık, yumurta veya gamet dağıtılan yerlerin isim ve adresleri tespit edilerek Bakanlık ve ilgili il/ilçe müdürlüklerine durum bildirilir.

h) Aynı su kaynağı üzerinde bulunan diğer çiftliklere giren su, giriş yerinde dezenfekte edilir.

ı) Üretim çiftliklerinde ve tesislerde hastalık sebebiyle alınan karantina tedbirleri, son imhayı takiben işletme ya da üretim alanının risk analizine bağlı olarak en az 6 hafta boş bırakıldıktan sonra

dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır. Yeniden balıklandırma yapıldıktan sonra izleme programı başlatılır. Doğal yataklarda ise son iki yıl yapılan hastalık izleme sonuçlarının negatif olmasından sonra karantina tedbirleri kaldırılır.

i) İşletmelere aşağıda belirtilen hususlar önerilir.

1) Yeni konulacak yumurtalar iodoform (0.1 ppm iodin) ile 1 dakika muamele edilir. 3-5 dakika temiz deniz suyu ile yıkanıp dezenfekte edilmiş tanklara aktarılır. Yeni balık popülasyonu oluşturulurken alınacak balıkların veya yumurtaların alındığı işletmenin viral enfeksiyonlardan arı olduğunu gösteren raporları bulunmalıdır.

2) Enfeksiyon etkeninin yok edilmesi ve daha sonraki salgınların önlenmesi için tesislerde UV rays UV-C (254 nm)'lik dezenfeksiyon sistemlerinin veya filtrasyon sistemlerinin kurularak suyun havuzlara gitmeden önce bunlardan geçirilmesi gereklidir.

3) Isıl işlem görmüş yem kullanılmalıdır (VHS virüsü 50 °C'de 10 dakikada, IPN virüsü 80° C'de 10 dakikada inaktive olur).

(5) Özel ve resmî kurum ve kuruluşlar tarafından ihbarı mecburi bir balık hastalığı teşhis edildiğinde teyit edilmesi ve izolatin muhafaza altına alınması için Ulusal Referans Laboratuvarına örnek/izolat gönderilir.

(6) İhbarı mecburi balık hastalıklarının bölgesel/ülkesel durumunun belirlenmesi için Ulusal Referans Laboratuvar tarafından bölgesel/ülkesel tarama çalışmaları programlanır ve Genel Müdürlük onayı ile uygulanır.

(7) İhbarı Mecburi olmayan ancak ülkemiz için ekonomik ve ticari öneme sahip Diplostomiosis, Tüberkülozis, Infeksiyöz Pankreatik Nekrozis ve Viral Nervöz Nekrozis hastalıklarından şüpheli olgulardan mutlaka teşhis için laboratuvara örnek gönderilir. Bu hastalıklar yönünden Ulusal Referans Laboratuvar tarafından bölgesel/ülkesel tarama çalışmaları programlanır ve Genel Müdürlük onayı ile uygulanır.

Çift kabuklu yumuşakça ve kabuklu hastalıkları

MADDE 18- (1) İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik ile ihbarı mecburi olan çift kabuklu yumuşakça ve kabuklu hastalıkları, Su Hayvanlarının Sağlık Koşulları ile Hastalıklarına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği'nde ise hastalığa duyarlı türler belirtilmiştir.

(2) Çift Kabuklu yumuşakça veya kabuklularda herhangi bir anormal ölüm görülmesi durumunda, yetiştiriciler veya bu tür gözlemlerde bulunan kişi tarafından mümkün olan en kısa sürede il/ilçe müdürlüğüne ihbarda bulunulur.

(3) Hastalık şüphesi bulunan yerden numune alınarak laboratuvara marazi madde gönderilir. Laboratuvar sonuçları gelene kadar geçici kordon konulur ve kordon altındaki bölgeden hiçbir yumuşakça veya kabuklu çıkarılmaz.

(4) Teşhis laboratuvarlarında tespit edilen pozitif örnekler teyit amacıyla Ulusal Referans Laboratuvarı Bornova Veteriner Kontrol Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir.

(5) Laboratuvar sonucuna göre ihbarı mecburi bir hastalık tespit edilmesi durumunda aşağıdaki mücadele yöntemi uygulanır.

a) Önce bir epidemiyolojik araştırma yapılarak bulaş yolları ve bulaşma kaynakları tespit edilir ve buralarda da gerekli tedbirler alınır.

b) Hastalığın klinik belirtisini gösteren hayvanlar öldürülerek imha edilir. Hastalığın klinik belirtisini göstermeyen hayvanlar ise insan tüketimine sunulabilir.

- c) Hayvan sağlık zabıtası komisyonu tarafından aynı hastalıkla enfekte olmuş başka çiftlikler, yetiştirme alanları veya hasat edilmiş doğal yataklara hayvanların hareketine izin verilebilir.
- ç) Üretim çiftliklerinde ve tesislerde, hayvanlar imha edildikten ve piyasaya arz edildikten sonra gerekli temizlik ve kimyasal maddelerle dezenfeksiyon yapılır.
- d) Üretim çiftliklerinde ve tesislerde hastalık sebebiyle alınan karantina tedbirleri son imhayı takiben, işletme ya da üretim alanının risk analizine bağlı olarak ihbarı mecburi çift kabuklu yumuşakça hastalıklarından *Marteilia refringens* ile enfeksiyonu tespiti durumunda en az 2 ay, *Bonamia ostreae* ve *Bonamia exitiosa* ile enfeksiyonun tespiti durumunda en az 6 ay, diğer ihbarı mecburi hastalıkların tespiti durumunda ise en az 30 gün boş bırakıldıktan sonra dezenfeksiyon yapılarak kaldırılır. İşletmeye yeni yumuşakça popölasyonunun konulmasını takiben izleme programı başlatılır. Doğal yataklarda ise son üç yıl yapılan hastalık izleme sonuçlarının negatif olmasından sonra karantina tedbirleri kaldırılır.
- e) Çift Kabuklu Yumuşakça Hastalıkları ile ilgili olarak duyarlı türleri kapsayan Bakanlığımızca onaylanmış ve onaylanacak üretim alanlarında hastalıkların epidemiyolojisine uygun dönem ve sürelerde izleme çalışmaları yapılır. İzleme programı ile ilgili Çift Kabuklu Yumuşakça Hastalıkları İzleme Programı Bilgi Formu Ek-8, Çift Kabuklu Yumuşakçalarda Hastalık/Anormal Ölümler Bilgi Formu Ek-9 ve Yumuşakça Örneklerinin Paketlenmesi Ek-10'da belirtilmiştir. İzleme programı ile ilgili diğer detaylar daha sonra bildirilir.
- f) Hastalık çıkan üretim çiftlikleri ve işletmelerde deniz suyunun dezenfeksiyonu amacıyla klorin ve ozon kullanılabilir. Klorin olarak çamaşır suyu (sodium hypochloride) uygulanır. Ancak klorinli deniz suyunun çevreye zararlı etkilerinden dolayı işletmeden çıkarılmadan önce karbon filtresinden geçirilerek ya da sodyum veya potasyum thiosülfat ile muamele ederek nötrale edilmesi gereklidir. Tüm boru ve tanklar litreye 50 mg klorin (milyonda 50 kısım) veya litreye 0.8-1.0 mg ozon ile en az 30 dakika muamele edilir. Tank yüzeyleri ve borular hava ya da ısı ile kurutulmasını takiben iodoforlar da litreye 200-250 mg iotine ihtiva edecek şekilde en az 10 dakika uygulanabilir. Ekipman ve ayakların dezenfeksiyonu amacıyla aynı şekilde klorin, iodoforlar ve sodyum hidroksit kullanılabilir.

Arı hastalıkları

MADDE 19- (1) Arı hastalıkları yönünden il genelinde bulunan arı işletmelerinin en az %10'u (Basit Tesadüfi Örneklem Yöntemi ile belirlenir) ihbarı mecburi arı hastalıkları yönünden ilkbahar ve sonbaharda olmak üzere yılda en az iki kez denetlenir. Denetimi yapılan arı işletmeleri ile ilgili sonuçlar Arı İşletmeleri Faaliyet Raporunda (Ek-11) yer alan form kullanılarak temmuz ve ocak aylarının 20'sine kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

(2) Arıların Amerikan yavru çürüklüğü;

- a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bal Arılarının Amerikan Yavru Çürüklüğü Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.
- b) Hastalığın seyri ve dağılımının tespiti için sevk işlemleri veya destekleme kontrolleri esnasında kovanlar kontrol edilerek hastalık yönünden muayeneden geçirilir.
- c) Hastalığın laboratuvar sonucuna göre pozitif olarak tespit edildiği işletmelere gidilerek enfekte koloniler imha edilir ve 6 km yarıçapındaki alanda kordon ve karantina önlemleri alınır.
- ç) Enfekte olan işletmelerde hastalık belirtisinin son olarak görüldüğü tarihten itibaren 2 ay sonra laboratuvara numune gönderilerek hastalık olmadığının teyidi sonrası hastalığın sönüşü yapılır.
- d) Temel petek üretim izni bulunan yerler özellikle üretim sezonu dönemlerinde (Şubat, mart, nisan, mayıs ve haziran) yılda en az iki kez denetlenir ve bu yerlerden Amerikan Yavru Çürüklüğü Hastalığına karşı gerekli numuneler alınır. Alınan numunelerde hastalık tespiti halinde ilgili mevzuata göre işlemler yapılır. Temel petek üretim yerlerinden alınan numune sonuçları ve yapılan işlemleri gösteren Temel Petek Üretim Yerleri Faaliyet Raporu (Ek-12) her yılın temmuz ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

(3) Küçük kovan kurdu (Aethina tumida);

a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bal Arılarının Küçük Kovan Kurdu ile Tropileaps Akarı Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır. Hastalık ülkemizde bugüne kadar teşhis edilmemiştir.

b) Hastalık etkeninin tanınması ve tanıtılması, hastalığın ülkemize bulaşmasının engellenmesi ve olası bir hastalık vakası durumunda alınacak olan önlemler Genel Müdürlükçe 13/4/2018 tarih ve E.787649 sayılı Küçük Kovan Kurdu (KKK) Hastalığı Mücadele Planı çerçevesinde alınır.

c) Öncelikli olarak hastalığın görülme olasılığının yüksek olduğu riskli bölgeler ve kontak noktalar il/ilçe düzeyinde belirlenir ve kontak noktalar arasında hastalığın takibine ilişkin iletişim sağlanır.

ç) Arılıkların, sınır kapıları, komşu ülke sınırı yakınları, havaalanı, limanlar ve meyve nakliye depoları gibi hastalığın ülkemize bulaşma riskli olan bölgelerden en az 3 km yarıçapından uzağa konaklamaları sağlanır.

d) Gezginci arıcıların uğrak yeri olan yerlerin (Trakya, Muğla, Adana vb.) çıkış ve girişleri başta olmak üzere arılıklar, KKK hastalığı ile Mücadele Planının Ek-5’in de yer alan tablo çerçevesinde hastalık yönünden taranır.

e) Hastalık tespit edilen arıcılık işletmesinde bulunan ısıya dayanıksız malzemeler ve kovanın tamamı arılıktan uzak bir yerde kazılan bir çukurda yakılarak imha edilir. Isıya dayanıklı kovanın gövde, kapak ve dip tahtası ile işletmede kullanılan her türlü malzeme, yüzeyler iyice kazındıktan sonra pürmüzle yakılarak kullanılmasına izin verilir.

f) Özellikle Akdeniz ve Marmara Bölgesinde bulunan sınır illerinde arıcılara hastalıkla ilgili bilgi verilmesi ve şüpheli durumlarda il/ilçe müdürlüklerinin haberdar edilmesi konusunda eğitim verilir.

(4) Tropilaelaps akarı (Tropilaelaps mite);

a) Hastalık şüphesi veya teyidi halinde 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bal Arılarının Küçük Kovan Kurdu ile Tropileaps Akarı Hastalığına Karşı Korunma ve Mücadele Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

b) Arıları etkileyen bir parazit olan Tropilaelaps akarı uzunluğu 1 mm’ ye kadar uzanan kırmızı kahverengi bir akardır. Tropilaelaps akarlarının istila ettiği kolonilerde, Varroa hastalığına benzer hasarlar görülür. Yavru arılarda yüksek mortalite düzeyleri, düzensiz veya zayıf yavrulama, delikli kapsüller ve yetişkin arıların beklenen yaşam ömründe azalma görülebilir. Şiddetli istilalarda ölü yavru sayısı fark edilebilir koku yayacak kadar artabilir. Söz konusu semptomların görüldüğü kovanlar hastalık yönünden incelemeye alınır. Hastalık görülen işletmede kovan hareketleri kısıtlanır.

c) Hastalığın seyri ve dağılımının tespiti için sevk işlemleri veya destekleme kontrolleri esnasında kovanlar kontrol edilerek hastalık yönünden muayeneden geçirilir.

ç) Hastalık tespit edilen arıcılık işletmesinde bulunan ısıya dayanıksız malzemeler ve kovanın tamamı arılıktan uzak bir yerde kazılan bir çukurda yakılarak imha edilir. Isıya dayanıklı kovanın gövde, kapak ve dip tahtası ile işletmede kullanılan her türlü malzeme, yüzeyler iyice kazındıktan sonra pürmüzle yakılarak kullanılmasına izin verilir.

(5) Varroa;

a) Varroa hastalığı arı yetiştiricilerini büyük ekonomik kayıplara uğratan hastalıklardan biridir. Yetiştiricilere hastalık hakkında bilgi verilerek, hastalık ile mücadelede asıl önemli noktanın bilinçli bir arıcılık olduğu anlatılır ve gerekli bilgilendirmeler yapılır.

b) Varroa ile mücadele için fiziksel, kimyasal, biyolojik ve hatta genetik yöntemler denenmekle birlikte en çok kimyasal yolla mücadele edilmektedir. Kimyasal yolla yapılan mücadele bazen yanlış uygulamalar sonucu arı akarları yanında kendisi de bir akar olan arıya da zarar vermektedir. Mücadelede kullanılması gereken ilaçlar, uygun dozları ve zamanı konusunda yetiştiricilere yapılacak eğitim çalışmalarına önem verilir. Eğitimlerde akarlarda oluşabilecek dirençlilikten dolayı münavebeli ilaç kullanımının önemine dikkat çekilir.

c) Varroa mücadelesinde başarılı olmak için Varroa'ya yönelik mücadelenin bireysel olarak değil toplu mücadele şeklinde il/ilçe müdürlükleri koordinasyonunda arı yetiştiricileri birlikleri ve arıcılar tarafından arıların kovandan çıkışı yaptığı ilkbahar bakım dönemi ve sonbaharda ise bal sağım döneminden sonra yapılması önem arz etmektedir. Mücadelede Bakanlık tarafından ruhsatlı veteriner tıbbi ürünlerin kullanılması zorunludur.

ç) Varroa ile mücadelede en büyük zorluklardan biri, akarlarda kullanılan ilaçlara karşı direnç gelişmesidir. Akarlar, belirli ilaçlara karşı direnç geliştirdiğinde, bu ilaçların etkinliği azalır ve yeni tedavi yöntemlerine ihtiyaç duyulur. Toplu mücadelenin avantajı, uygun ilaçların bilinçli ve kontrollü kullanımıyla direnç gelişiminin önlenmesine ve gereğinden fazla kimyasal mücadelenin kullanımının sınırlandırılmasına katkıda bulunmasıdır. Aynı bölgedeki arıcıların koordineli olarak aynı ilaçları uygun dozda ve süreyle kullanmaları, akarlarda direnç gelişimini engelleyebilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Epidemiyoloji

Genel hükümler

MADDE 20- (1) Epidemiyoloji birimleri, hastalık için risk faktörlerinin belirlenmesi, ülkemizde görülen bulaşıcı hayvan hastalıklarının kontrolü ve eradikasyonu çalışmaları çerçevesinde hastalıkların takibi, verilerin analizi, etiyolojisi bilinmeyen hastalıkların sebeplerinin araştırılması ile epidemiyolojik kriterlere uygun raporların hazırlanması faaliyetlerini yürütmek üzere Bakanlık, veteriner kontrol enstitü müdürlükleri ve il müdürlüklerinde bulunan ve birbiriyle koordineli olarak çalışan birimlerdir.

(2) İl müdürlükleri ve enstitü müdürlükleri, epidemiyoloji biriminde görev yapan veteriner hekimlerin Bakanlık koordinasyonunda düzenlenen ulusal ve uluslararası eğitim programlarına katılımlarını ve konu hakkında gerekli güncel bilimsel ve teknik bilgiyi takip etmesini sağlar.

(3) İl müdürlükleri epidemiyoloji birim sorumluları Veteriner Bilgi Sistemi (VETBİS) il sistem sorumluları ile aynı kişilerdir. VETBİS il sistem sorumlusu olan personel doğal olarak epidemiyoloji biriminin iş ve işlemlerinden sorumludur. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri/Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlerince görevlendirmeler bu şekilde yapılır. İş ve işlemleri yürütmekte iki personelden daha fazla ihtiyaç olduğu durumlarda personel görevlendirilebilir.

(4) İl müdürlükleri ve enstitü müdürlüklerinde epidemiyoloji biriminde görev yapan veteriner hekimlerin görev yeri değiştirilmeden önce yerine görevlendirilecek personeli mutlaka eğitmesi gereklidir. Görev değişikliği bu eğitimlerin tamamlanmasına müteakiben yapılır. Epidemiyoloji biriminde çalışan personelin görev değişikliği durumunda Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

(5) Hayvan hastalıkları ile mücadelede sahadaki verilerin anlık ve doğru olarak üst birimlere iletilmesi ve diğer paydaşlar ile paylaşılması hayati önem arz etmektedir. Bu kapsamda epidemiyoloji birimlerinin hastalıkların epidemiyolojik takibi, hastalık kontrolleri ve mücadele yöntemlerinin etkinliğinin araştırılması gibi faaliyetleri yürütmesi sırasında araç, personel, ekipman gibi gerekli tüm destek il müdürlüklerince sağlanır.

(6) Enstitü müdürlüklerinin epidemiyoloji birimleri, yürüttükleri tüm faaliyetlerde sorumluluk alanlarında bulunan il müdürlüklerinin epidemiyoloji birimleriyle koordineli hareket eder. İhtiyaç duyulması halinde epidemiyoloji konusunda yürütülecek faaliyetlerde il müdürlükleri enstitü müdürlüğü personeline gerekli desteği sağlar.

(7) Mihrak araştırmaları sonucunda filyasyonun işletmeye enfekte hayvan girişine bağlı olduğu ve söz konusu hayvanın başka bir ilden geldiği veya ilgili mihraktan diğer illere hayvan hareketi olduğu tespit edildiğinde ilgili il müdürlüğüne ilk olarak en hızlı iletişim yoluyla, sonrasında ise yazılı olarak bildirim yapılır ve sonucundan Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

(8) Yapılan kontrollerde önlemlerin etkinliği ile eksiklikler değerlendirilerek, epidemiyolojik sayısal veriler (Risk altındaki popülasyon, tutulan, ölen, aşılanan, kulak küpe numaraları vb.) kayıt altına alınır. Mihrak araştırmalarında gerekli çalışmalara hastalık ihbarı alınır alınmaz başlanır ve belli aralıklarla mihrak ziyaret edilerek veriler ve çalışmalar güncellenir. Her veri temininde (Özellikle filyasyon ve muhtemel bu mihraktan başka yayılma noktalarına ilişkin veri temininde) gecikmeye mahal vermeden gerekli kayıtlar VETBİS'e girilir.

(9) İl müdürlüklerinde epidemiyoloji biriminde görevlendirilen personel; ilçe müdürlüklerince hastalık ihbarlarının zamanında değerlendirilmesinin, hastalık şüphe, onay ve sönüş bildirimlerinin doğru ve zamanında yapılmasının, bu bildirimlere ilişkin gerekli kordon-karantinanın konulup konulmadığının, hastalık şüpheli mihraklardan doğru ve yeterli numunenin ilçe müdürlükleri tarafından ivedilikle alınmasının ve enstitü müdürlüklerine ulaştırılmasının, enstitü müdürlüklerinde analizi yapılan numunelerin sonuçlarının takibinin yapılmasının, mihraklarda yapılacak aşı uygulamaları ve mücadele programı kapsamında yapılan aşılama çalışmalarının istenilen düzeylerde yapılmasının kontrolünü sağlar.

(10) Hastalıkların epidemiyolojik analizinde kullanılan prevalans, insidans, kümülatif insidans, atak hızı gibi parametrelerin doğru hesaplanabilmesi açısından VETBİS'e mihrak ziyareti kaydı esnasında girilen sayısal bilgilerin güncel ve gerçeğe uygun olmasına özen gösterilir. İl müdürlüklerinin epidemiyoloji biriminde görevli personel tüm ilçelerdeki mihrak ziyareti kayıtlarını VETBİS'ten düzenli olarak takip ederek, doğru ve tutarlı sayısal bilgilerin kaydedilmesini ve düzeltilmesini sağlar.

(11) İl müdürlüklerinde epidemiyoloji alanında sorumlu personel; ilçe müdürlükleri personeline yukarıda yazılı iş ve işlemler ile ilgili süreçleri, epidemiyolojik mihrak araştırmalarının aşamalarını ve uygulanışını, epidemiyolojik veri teminini, bu işlemlerin doğru ve zamanında yapılması için gerekli önlemleri içeren eğitimleri vermekle sorumludur. Gerekli durumlarda enstitü müdürlüğü epidemiyoloji birimlerinin de desteği alınır. Eğitim ihtiyaçları Genel Müdürlük epidemiyoloji çalışma grubu ile istişare edilerek koordine edilir.

(12) İl müdürlüklerinde epidemiyoloji biriminde görevli personelce her yılın ilk ayı bir önceki yılı değerlendirmek üzere, ilçe müdürlükleri personeline yönelik değerlendirme toplantısı yapılarak görülen hastalıklar, muhtemel giriş ve çıkış yolları, alınabilecek tedbirler, eksik uygulamalar, iyileştirici ve önleyici düzenlemeler üzerine toplantı gerçekleştirilir ve toplantı sonucunda yapılan değerlendirmeler, alınan kararlar her yılın ocak ayının yirmisine kadar Genel Müdürlüğe yazılı olarak bildirilir.

(13) Enstitü Müdürlüklerince yapılan veya hazırlanan epidemiyolojik veri içeren tüm rapor (Proje, analiz, mihrak araştırma vb.) e-posta yoluyla epidemiyoloji@tarimorman.gov.tr ve mucadele@tarimorman.gov.tr adresine gönderilir.

Survey çalışmaları

MADDE 21- (1) Tüm ihbarı zorunlu hayvan hastalıklarının yetkili otoriteye bildirim 22/1/2011 tarih ve 27823 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik ile açıklanmıştır. Bu bildirimler sayesinde hastalıkların ülke genelindeki seyri ve dağılımı anlaşılabilmektedir. Bu hastalık bildirimleri genel olarak "pasif survey" olarak adlandırılır. Fakat bazı durumlarda pasif survey yoluyla elde edilen bilgiler hastalığın ülke içindeki gerçek yayılımını tam olarak göstermeyebilir. Bu gibi durumlarda ise "aktif survey" olarak adlandırılan, yetkili otoritenin bizzat kendisinin tarama yapıp hastalığın gerçek prevalansını araştırdığı çalışmalar yapılır.

(2) Aktif survey çalışmaları örneklem yoluyla gerçekleştirilir. Numune alınacak bölgeler ve hayvanlar survey çalışmasının amacına göre belirlenir. Aksi belirtilmedikçe hayvanların ya da numune alınacak sürülerin seçimi (köy ya da işletme olabilir) rastgele olarak ve risk bazlı belirlenir. Numune alınacak hayvan sayısı istatistiksel yöntemler kullanılarak hesaplanır. Bu hesaplamada Dünya Hayvan Sağlığı

Örgütünün (WOAH) tavsiye ettiği şekilde gereksiz harcamalardan kaçınarak en uygun sayıda numune ile tüm popülasyonu temsil edecek şekilde sayılar belirlenir.

(3) Hayvan hastalıkları ile ilgili survey çalışmaları Genel Müdürlüğün koordinasyonunda, bölge ve referans enstitü müdürlükleri ile il/ilçe müdürlüklerinin ortaklaşa çalışması ile yürütülür. Enstitü müdürlüğü epidemiyoloji biriminde görevli olanlar sorumlu oldukları illerde, il müdürlüğünde görevli epidemiyoloji birim sorumluları ise gerek aktif gerekse pasif survey çalışmaları açısından kendi illerindeki çalışmaların organize edilmesinde görev alır.

(4) PPR hastalığının varlığı yıl boyu aktif ve pasif surveylerle takip edilir. PPR sirkülasyonu açısından bölge veteriner kontrol enstitü müdürlüğü koordinatörlüğünde sınır illerimizde düzenli olarak hastalık taraması yapılır. Bunun haricinde Anadolu'da uygulanan aşının oluşturduğu bağışıklık seviyesini görmek için küçükbaş hayvanlarda aşı bağışıklık surveyi, aşılanmanın kesildiği Trakya'da hastalığın sirküle olup olmadığını görmek için de küçükbaş ve büyükbaş hayvanlarda PPR serosurveyleri yıllık olarak yapılır.

(5) İhbarı Mecburi Tavuk Vebası (Avian İnfluenza) Hastalığından Ari Bölgelerin Tanımlanması ve İlanı Hakkında Talimat kapsamında yılda iki kez aktif ve pasif survey çalışması yürütülür. Aktif survey için Bakanlıkça program hazırlanır ve il müdürlüklerine gönderilir. Aktif surveyde ve hastalık çıkması durumunda bölgenin tekrar arılığını kazanması için yapılan surveyde kullanılacak olan swaplar ve tüpler, bölge enstitü müdürlüklerince temin edilir. Pasif surveye ait sonuçlar ise temmuz ayının ilk haftası ile aralık ayının son haftası Genel Müdürlüğe gönderilir.

(6) Newcastle hastalığı için yılda iki kez aktif survey çalışması yürütülür. Aktif survey için Bakanlıkça program hazırlanır ve il müdürlüklerine gönderilir.

(7) Trakya'da risk temelli klinik surveyans programı 4 dönem halinde ŞAP, LSD, PPR ve KKÇ hastalıklarının görülüp görülmediğini araştırmak için klinik muayeneye dayalı bir sistem çerçevesinde uygulanır. Ayrıca İstanbul ilinde risk temelli serosurvey çalışması uygulanır.

(8) Genel Müdürlükçe gerek görülmesi halinde diğer hastalıkların da survey çalışmaları yaptırılır.

Epidemiyolojik inceleme raporları

MADDE 22- (1) Bir bölgede herhangi bir bulaşıcı hayvan hastalığının yoğun olarak görülmesi, mihrak ve vaka sayısında anormal artış tespit edilmesi ve hastalığın epidemik seviyeye ulaşması halinde ilgili hastalık bölgesine ve/veya mihraklarına il müdürlüklerinin ve ilin bağlı bulunduğu enstitü müdürlüklerinin epidemiyoloji birimindeki veteriner hekimlerce ziyaret gerçekleştirilir. Epidemiyolojik inceleme raporlarında filyasyon kaynağı belirtilir.

(2) Şap Hastalığı Kademeli Kontrol Yolağı (Progressive Control Pathway-PCP), PPR Batı Avrasya Yol Haritası (West Eurasia Roadmap) kapsamında ülkesel arılık hedefine yönelik sağlanan kazanımların korunması ve ilerletilmesi, ülkemizde uzun süredir görülmeyen sığırların nodüler ekzantemi hastalığının mevcut durumunun muhafazası gereğince Şap, LSD, Kuduz, Şarbon ve Koyun Keçi Vebası hastalığında ülke genelinde tespit edilen her mihrak için epidemiyolojik inceleme raporu düzenlenir.

(3) Brusella hastalığında ortak mera kullanımına bağlı birden fazla işletmenin etkilendiği durumlarda epidemiyolojik inceleme raporu düzenlenir.

(4) Vektörel hastalıklar, Avian İnfluenza (Tavuk vebası) ve Newcastle hastalığının (Yalancı tavuk vebası) mihrak araştırmalarında yıl içerisinde ilçe bazında yalnızca ilk çıkan mihrakta epidemiyolojik inceleme raporu düzenlenir.

(5) Mihrak araştırmasında hazırlanacak raporların içeriği araştırılan hastalığa göre farklılık göstermekte ve filyasyon izlemesi, bulaş izlemesi ve mücadeleye ilişkin epidemiyolojik tavsiyeleri içermelidir. Ekte (Ek-13) yer alan raporların formatı bozulmadan epidemioloji@tarimorman.gov.tr, mucadele@tarimorman.gov.tr ile ilgili hastalığın referans enstitü müdürlüğünün e-posta adreslerine ve resmî yazıyla da Genel Müdürlüğe gönderilir. Mihrak ziyaretleri ve araştırmalarının gerçekleşmesinden hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği/hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürleri sorumludur.

(6) Referans enstitü müdürlükleri referans oldukları hastalıklar için sene sonunda genel bir değerlendirme yaparak hazırlanacak yıllık epidemiyolojik raporu ocak ayının yirmisine kadar Genel Müdürlüğe sunar.

Veteriner Bilgi Sistemi (VETBİS)

MADDE 23- (1) Ulusal Mevzuat ve veterinerlik politikasının oluşturulması ve geliştirilmesine yardımcı olacak bir biçimde modern bir veterinerlik hizmetinin sunulması için etkin sistemler gerekir. Sahadan ilgili bilgilerin toplanması ve maksimum doğruluğu sağlayacak şekilde işlenmesi büyük önem arz etmektedir. VETBİS hayvan sağlığı kontrolü ve korunması, resmî kontroller ve istatistiksel raporlar da dâhil olmak üzere tüm iş süreçlerinin kayıtlarının işlevsel olarak birleştirildiği bir sistemdir. Hayvanlara uygulanan biyolojik ürünler, ihbarı mecburi hayvan hastalıklarının kaydı, kısıtlamalar, mihrak ziyaretleri ve bu ziyaretler esnasında tutulması gereken kayıtlar bu sisteme işlenir.

(2) VETBİS kullanıcılarına verilen yetkiler il sistem sorumlularınca takip edilir. Sisteme ilk girişte “Kullanıcı Sözleşmesi” onaylanarak sisteme erişim sağlanabilir.

(3) VETBİS il sistem sorumluları, aynı zamanda epidemiyoloji birim sorumlularıdır. VETBİS il sistem sorumlusu olan personel doğal olarak epidemiyoloji biriminin iş ve işlemlerinden sorumludur. Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su rnleri/Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği şube Mdrleriince görevlendirmeler bu şekilde yapılır. İş ve işlemleri yürütmekte iki personelden daha fazla ihtiyaç olduğu durumlarda personel görevlendirilebilir.

Hastalık ıkış ve sönüş bildirimlerinin VETBİS’e kayıtlarında geçerli olan esaslar

MADDE 24- (1) Hastalık şüphesi durumunda hastalığı takip eden veteriner hekim, en geç yirmi dört saat içinde VETBİS’e hastalık şüphe kaydı oluşturmak ve kısıtlama kayıtlarını yapmakla yükümlüdür. Hastalığın bildirimi, VETBİS’te hastalık onaylandıktan sonra sistemden alınacak olan bildirim çıktısı kullanılarak yapılır. İlçelerden bildirimler mail yoluyla sadece il müdürlüğüne hitaben yapılır. Sistemden alınan bildirim ıktıları imzaları tamamlandıktan sonra il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir. Bakanlığa ve enstitü müdürlüğüne e-posta ve resmî yazı ile evrak gönderilmez. Hastalık bildirimleri ve VETBİS kayıtları ile ilgili epidemiyolojik tanımlamalar Ek-14 ve Ek-15’te verilmektedir.

(2) Epidemiyolojik değerlendirmelerin daha sağlıklı yapılabilmesi için hastalık mihraklarında, hastalığın bulaşma yolu ve şekli (filyasyon) gerçek anlamda anlaşılıncaya kadar çalışmalar sürdürülerek, bulaş kaynağı tespit edilir ve gerekli önlemler alınır.

(3) Hastalık ıkış ve sönüş raporları hastalık bazında dosyalanarak İl Müdürlüklerinde muhafaza edilir. Sisteme uzun süreli erişim sıkıntısı olduğu durumlarda hastalık çıkış ve sönüş bildirimlerinde Ek-16 ve Ek-17’de yer alan formlar kullanılır ve diğer il/ilçe müdürlükleri ile Genel Müdürlüğe resmî yazı ile hastalık çıkış, sönüş ve karantina alanları bildirilir. Erişimin tekrar sağlanmasıdan sonra formlar aracılığı ile yapılan bildirimler sisteme kaydedilir.

İlçelerde çıkan ve sünen hastalıkların bildirimi

MADDE 25- (1) Hastalığın VETBİS kaydı ve bildirim formunun düzenlenmesi mutlaka sahada hastalığı takip eden veteriner hekim tarafından yapılır. Bildirimler e-posta yoluyla sadece il müdürlüğüne hitaben yapılır.

(2) Hastalığın bildirimi, VETBİS'e hastalık kaydedildikten sonra sistemden alınacak olan bildirim çıktısı kullanılarak yapılır. Sistemden alınan bildirim çıktıları imzaları tamamlandıktan sonra ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

(3) İlçe müdürlüğünün gönderdiği bildirim ve VETBİS kayıtları il müdürlüğüne kontrol edilir. Evrakta ya da VETBİS kayıtlarında eksiklik, mantıksız sayılar, tutarsızlıklar varsa ilçe müdürlüğü uyarılarak kayıtların düzeltilmesi sağlanır. İlçe müdürlüklerince yapılan hastalık bildiriminin incelenmesi sonrası VETBİS il sistem sorumlularınca alınacak olan bildirim raporu, bildirimi tanzim eden il müdürlüğü personeli ve hayvan sağlığı, yetiştiriciliği/ hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürü tarafından imzalanır. Düzenlenen bildirim raporu il müdürlüğünde muhafaza edilir.

İl merkezlerinde çıkan ve sünen hastalıkların bildirimi

MADDE 26- (1) Hastalığın VETBİS kaydı ve bildirim formunun düzenlenmesi mutlaka sahada hastalığı takip eden veteriner hekim tarafından yapılır. Hastalığın bildirimi, VETBİS'e hastalık kaydedildikten sonra sistemden alınacak olan bildirim çıktısı kullanılarak yapılır. Sistemden alınan bildirim çıktıları imzaları tamamlandıktan sonra il müdürlüğünde muhafaza edilir.

Hastalık bildirimi

MADDE 27- (1) Hastalık bildirimleri "Şüphe kaydı" ile başlar. Şüphe kaydı, bir hastalık çıktığı anlamına gelmeyip sadece şüphe edilen bir hastalığın kaydını yapmak için kullanılır. İhbarı mecburi hayvan hastalıkları yönünden şüphe olasılığı hastalığı takip eden veteriner hekim tarafından çok zayıf görülse bile mutlaka şüphe kaydı yapılır ve gerekli görülmesi halinde numuneler alınarak ilgili enstitü müdürlüğüne gönderilir. Bu kayıt onay ekranı ile onaylanmadığı veya reddedilmediği sürece şüphe olarak kalır.

(2) Hastalık şüphe kaydı, hastalık mihrakının ilk ziyaret edildiği gün gerçekleştirilir.

(3) Şüphe kaydında hastalığın bildirimi ile ilgili olan bilgiler eksiksiz ve doğru bir şekilde doldurulup, epidemiyolojik açıklamalar kısmında mümkün olduğu kadar ayrıntılı bilgi verilir.

(4) Ekranın alt kısmında bulunan "Önlem", "Dezenfeksiyon Metodu" ve "Semptom" alanlarında tekli ya da çoklu seçim yapılarak "Aşı" ve "Ziyaret Bilgileri" yazılır. Kayıt sonrası sistem tarafından verilen bildirim numarası ile hastalık takibi yapılır.

(5) Bir ilçede koruma ve gözetim bölgesi kısıtı gerektiren bir hastalık görülmesi ve koruma veya gözetim bölgesinin başka bir il veya ilçeyi de etkilediği durumlarda ilgili il/ilçeye en kısa yoldan (Telefon, mail vb.) bildirim yapılır ve durum "Acele" kodlu resmî yazı ile de ayrıca bildirilir.

Ara ziyaretler

MADDE 28- (1) Hastalık şüphe, onay ve sönüş kaydı yapılırken sayfanın en alt kısmında girilen ziyaret bilgileri aynı zamanda "Salgın Hastalık Ziyareti" ekranına hastalık ziyareti olarak kaydedilir. Şüphe, Onay ve Sönüş işlemleri kaydından sonra ayrıca ziyaret girilmez. Sistem üzerinde kaydı bulunan bir mihrak için istenilen sayıda ara ziyaret kaydı yapılabilir. Bu sayede hastalık yerine gidilen gün sayısı kadar ara ziyaret eklenerek hastalığın gelişimi kayıt altına alınır.

(2) Ara ziyaret bilgileri girilirken tutulan, ölen, kesilen vb. bölümler önceki ziyaret bilgileri ile toplanarak kaydedilmemelidir; her ara ziyaret bilgisi, ziyaret esnasında elde edilen (bir önceki ziyaret ile şu an

gerçekleştirilen ziyaret arasındaki zaman diliminde gerçekleşen ölüm, kesim, tutulan vb. bilgileri) tespitleri içerir. Ancak onay ve sönüş ekranında girilen ziyaret bilgileri, onay veya sönüş esnasına kadar yapılan tespitler toplanarak girilir.

(3) Daha önceki bir tarihte girilen ziyaretler henüz sönüşü yapılmamış hastalık bildirim numarası ile kayıt bulunduktan sonra değiştirilip güncellenebilir ya da tamamen silinebilir.

Salgın hastalık onayı

MADDE 29- (1) Hastalık şüphe kaydı ile bildirim yapılmış olan bir hastalık “Salgın hastalık onayı” yapılmadığı sürece şüphe olarak kalmaya devam eder.

(2) Söz konusu olan hastalık klinik belirtileri ile kesin olarak teşhisi yapılabilen bir hastalıksa ve ihbar üzerine hastalık yerine gidildiğinde gözlenen belirtileri ile kesin olarak teşhisi yapılmış ise, doğrudan hastalık onayı yapılır. (Bu noktada, klinik olarak gözlenen belirtilerden kesin olarak emin olunsu bile özellikle şap hastalığı gibi hastalıklarda virüs suşu tayininin yapılabilmesi amacıyla laboratuvara numune gönderiminde fayda vardır. Bu durumda numune sonucunun beklenmesine gerek olmayıp, hastalığın klinik olarak teşhis edilmesinden dolayı “hastalık onayı” verilebilir. Bu numune konfirmasyon anlamı taşımayıp, tip tayini için geçerlidir.)

(3) Eğer hastalık mutlaka bir laboratuvar tetkiki ile teşhis koyulabilen bir hastalık ise, ya da klinik olarak teşhisi koyulabilen ancak, o anki belirtileri ile kesin teşhis yapılamamış ve şüphe üzerine laboratuvara numune gönderilmiş ise laboratuvar sonucu gelene kadar hastalık şüpheli olarak bırakılır, daha sonra gelen laboratuvar sonucuna göre onay ekranında hastalık onaylanır ya da reddedilir.

(4) İhbarı mecburi büyükbaş hayvan hastalıklarının onay kaydı VETBİS üzerinden yapılırken, 2018 yılı itibari ile yapılan kayıtlara ek olarak, hastalığa tutulan hayvanların kulak küpe numaralarının kayıt zorunluluğu getirilmiştir. Hastalık onayında tespit edilen enfekte hayvanların kulak küpe numaraları tutanak altına alınarak ilgili kısma sistem üzerinden girilir. Daha sonra gerçekleştirilen mihrak ziyaretlerinde bir önceki tespit edilen hayvanlar dışında yeni enfekte olmuş hayvan var ise aynı ilgili kısımdan kulak küpe numaraları her bir ziyarette eklenir. (Bir önceki ziyaret ile şu an gerçekleştirilen ziyaret arasındaki zaman diliminde tutulan hayvanların kulak küpe numarası bilgileri)

(5) Salgın Hastalık Onayı ekranı doldurulurken ilgili alanlardan;

a) Onay Tarihi alanına; eğer klinik bulgulara dayanılarak onay yapılıyor ise, hastalık yerine ilk kez gidilip klinik olarak hastalığın teşhis edildiği ve şüphe ekranında kaydedilmiş bulunan “Varış ve Kordon Tarihi” onay tarihi olarak yazılır. Eğer gelen laboratuvar sonucuna göre onay yapılacak ise, laboratuvar sonucunun öğrenildiği tarih (E-Belge, VETBİS, VELBİS, vb.) onay tarihi olarak kaydedilir.

b) Teşhis Tipi alanında; hastalığın hangi yolla teşhis edildiği seçilir.

c) Teşhis Tarihi alanına; klinik belirtilere göre onay yapılması durumunda yine “varış ve kordon tarihi” teşhis tarihi olarak kaydedilir. Laboratuvar sonucuna göre onay yapılıyor ise, laboratuvar raporunda yazan “Rapor Tarihi” teşhis tarihi olarak kaydedilir.

ç) Salgın Tipi alanında; onayı yapılan hastalığın o yerleşim biriminde daha önce çıkıp çıkmadığına göre seçim yapılır.

d) Laboratuvar sonucuna göre onay yapılması durumunda, raporu gönderen enstitü ile sonuç ve teşhis bilgileri ilgili alanlara kaydedilir.

(6) Sayfanın altında yer alan ziyaret bilgileri kısmının doldurulması zorunludur. Bu kısım doldurulup kayıt gerçekleştirildikten sonra ayrıca onay ziyareti girilmesine gerek yoktur.

(7) Sistemde kayıtlı olan bir hastalık mihrakına, onay verildikten sonra da ara ziyaret eklenebilir, etkilenen ve aşılanan hayvan sayıları üzerinde yeni ara ziyaretler yapılmak suretiyle güncelleme yapılabilir.

(8) Onayı yapılan bir hastalık kaydında herhangi bir değişiklik yapmaya sistem müsaade etmez. Değişiklik yapılabilmesi için il sistem sorumlusu tarafından onay işleminin geri alınması gerekmektedir.

Hastalık sönüşü

MADDE 30- (1) Sistemde kaydı bulunan bir hastalığın sönüşünü yapmak için; açılan ekranda, hastalığın sönüş tarihi ilgili alana yazılır. Filyasyon bilgisinde bir değişiklik varsa güncellenir, hastalık sonucu tazminat ödemesi yapılmış ise, ilgili alanlar doldurulur. Hastalık sönüşünde filyasyon "Araştırılıyor" seçilemez; mutlaka bir filyasyon bildirmek gerekir.

(2) Sayfanın altında yer alan ziyaret bilgileri kısmının doldurulması zorunludur. Bu kısım doldurulup kayıt gerçekleştirildikten sonra ayrıca sönüş ziyareti girilmesine gerek yoktur. Sönüşü yapılan bir hastalık kaydında herhangi bir değişiklik yapmaya sistem müsaade etmez. Değişiklik yapılabilmesi için il sistem sorumlusu tarafından sönüş işleminin geri alınması gerekmektedir. Sönüş işlemi geri alınmadan önce söz konusu hastalıkla ilgili kısıtlamanın durumu (aktif/pasif) il sistem sorumlusu tarafından kontrol edilir.

(3) Hastalık ziyaret, onay veya sönüş ekranlarında girilmiş olan ziyaret kayıtlarında yapılmak istenen değişiklikler "Salgın Hastalık Ziyaret Ara" kısmından gerçekleştirilir.

Koruma ve gözetim bölgesi oluşturulması ile kısıtlamalar

MADDE 31- (1) Kısıtlama modülü altında "Hayvan, Sürü, İşletme, Köy/Mahalle, İlçe" kısıtlama ekranları yer almaktadır. Hastalığın durumuna göre belirlenen epidemiyolojik ünite hangisini temsil ediyor ise o seviyeden kısıtlama işlemi gerçekleştirilir.

(2) Sistemde hastalıklar ile duyarlı türler eşleştirilmiş olup, kısıtlama ekranında hastalık seçildiğinde kısıtlama konulması gereken duyarlı türler otomatik olarak gelmektedir.

(3) Sistemde otomatik kısıtlama yoktur. Hastalığa göre otomatik olarak gelen duyarlı türler seçilerek hastalığın takibini yapan veteriner hekimce kısıtlama işlemi manuel olarak gerçekleştirilir. Köy/Mahalle kısıtlaması gerektiren durumlarda şüphe kaydı esnasında en az hastalık çıkan köy/mahalleye kısıtlama konulur. Hastalık onaylandığında ise kısıtlama giriş ekranındaki "Haritadan Seç" kısmında oluşturulan 3 km koruma ve 7 km gözetim bölgesine giren köylerin/mahallelerin tamamının kısıtlanmasına dikkat edilir. Ayrıca kısıt eklemenden önce işletmedeki hayvan varlığının güncellendiğinden ve tür seçiminin doğru yapıldığından emin olunur.

(4) Koruma ve gözetim bölgesi tedbirleri gerektiren bir hastalığın görülmesi durumunda, mihrak etrafında yarıçapı en az üç kilometre olacak şekilde bir koruma bölgesi, koruma bölgesini de içerecek şekilde mihrak etrafında yarıçapı en az on kilometre olacak şekilde bir gözetim bölgesi oluşturulması gerekir. Koruma bölgesi içerisinde mihrakın bulunduğu köy/mahallenin gözetim bölgesi karantinası oluşturulurken de eklenmesi gerekir.

(5) Koruma veya gözetim bölgesi içerisinde hastalığın çıktığı köy/mahalle dışında başka bir köy/mahallede aynı hastalığın görülmesi durumunda ikincil mihrak seçilerek hastalık çıkışı yapılır; hastalık hayvanın itlafı söz konusu olan hastalıklardan biri ise resmî veteriner hekim raporuna istinaden zaman kaybetmeden itlaf işlemi gerçekleştirilir. Koruma ve gözetim bölgesinde çıkışı yapılan ikincil mihrakların tamamı sönmeden birincil mihrakın sönüşü yapılmaz.

(6) Koruma veya gözetim bölgesinde bulunan başka bir yerleşim biriminde aynı hastalık görülmesi durumunda hastalık çıkan işletme/işletmelerde gerekli tedbirler alınır, ayrıca bir koruma ve gözetim bölgesi oluşturulmayarak birincil mihrakın koruma ve gözetim bölgesi çerçevesinde hastalıkla mücadeleye devam edilir.

(7) Koruma ve gözetim bölgesi belirlenirken 10. km'ye denk gelen köy/mahalle kısıtlama alanına dâhil edilirken, hayvancılık alanlarının (Yayla, mera, işletme alanı vb.) 10. km'de yer alması durumunda kısıtlama alanına dâhil edilmesi hususuna dikkat edilir. Köy/mahallenin hayvancılıkla alakalı olmayan idari alanlarının kısıtlama bölgesine girmesi durumunda, hastalığı takip eden resmî veteriner hekimce bulaşma riski görülmediği takdirde söz konusu köy/mahalle kısıtlama alanına alınmayabilir.

(8) Aynı yerleşim biriminde olmakla beraber hastalık nedeniyle oluşturulan yarıçapı on kilometrelik kısıtlama bölgesi dışında kalan işletmelerin, gözetim bölgesi içinde kalan işletmelerle herhangi bir temasının ve hastalığın bulaşma riskinin bulunmadığının resmî veteriner hekimce raporlanması durumunda, İl/İlçe Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararı'nda işletme numaraları belirtilerek söz konusu işletmeler gözetim bölgesi dışında bırakılabilir. Bu işlem, öncelikle tüm köy/mahalle bazında kısıtlama konulduktan sonra, İl/İlçe Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararı'na göre il sistem sorumlusu tarafından işletme bazında kısıtlama kaldırılarak gerçekleştirilir. Söz konusu işletmelerin yurtiçi hayvan hareketlerine müsaade edilmeyecek olup, sadece canlı hayvan ithalatı ve ihracatı söz konusu olduğunda bu hüküm uygulanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hayvan Hareketleri

Hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde temizlik ve dezenfeksiyon uygulaması ile ilgili hususlar
MADDE 32- (1) Temizlik ve dezenfeksiyon işlemleri il/ilçe müdürlüklerinde resmî veteriner hekim gözetiminde yapılır veya "Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik" kapsamında özelleştirme yapılabilir.

(2) Temizlik işlemi için tazyikli su sistemlerinin kurulması ve gerektiğinde belediye itfaiye teşkilatlarının temizlik ve dezenfeksiyon çalışmalarına katılması amacıyla belediye ve borsa yetkilileri ile iş birliği ve koordinasyon sağlanır.

(3) İller arası hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde temizlik ve dezenfeksiyon işleminden sonra dezenfeksiyon belgesi TÜRKVET kayıt sistemi üzerinden düzenlenir. Sistemin çalışmaması ve dezenfeksiyon belgesinin kayıt sistemi üzerinden düzenlenememesi halinde, bu durum tutanağa bağlanarak matbu dezenfeksiyon belgesi düzenlenir. Düzenlenen dezenfeksiyon belgesi veteriner sağlık raporuna eklenerek nakil aracı sürücüsüne teslim edilir. Her araç için ayrı dezenfeksiyon belgesi düzenlenir.

(4) Sorumlu veteriner hekim istihdam edilen işletmelerden çıkan araçlar için veya belgenin sistemden alınamadığı durumlarda dezenfeksiyon belgesi matbu olarak düzenlenir. Matbu dezenfeksiyon belgesi il müdürlüğü döner sermaye işletmesi tarafından dip koçanlı, cilt ve seri numaralı olarak bastırılır. Dezenfeksiyon belgesi veteriner hekim tarafından 1 (bir) asıl ve 1 (bir) suret olarak doldurulur, aslı yetiştiricilere verilir, sureti ise düzenleyenlerce muhafaza edilir.

(5) Sorumlu veteriner hekim istihdam eden işletmelerden çıkan araçlar için düzenlenen dezenfeksiyon belgesine itibar edilir. Belirli aralıklarla dezenfeksiyon işlemlerinin yapılıp yapılmadığı kontrol edilir. Kontrol sonuçları tutanak altına alınarak dosyasında muhafaza edilir.

(6) İhbarı mecburi hastalık nedeniyle hayvanları zorunlu kesime sevk eden il/ilçe müdürlüğü, kesimhanenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğü ile hayvanların gideceği kesimhaneye bilgi verir. Kesimhanede görevli resmî veteriner hekim söz konusu kesime eşlik ederek, her türlü sağlık ve hijyen tedbirlerini alır/aldırır ve nakil aracının kesimhaneden çıkmadan önce temizlik ve dezenfeksiyonunun yapılmasını sağlar.

(7) Nakil araçlarının temizlik ve dezenfeksiyonu için il müdürlükleri tarafından döner sermaye ücretleri kapsamında alınan dezenfeksiyon ücretlerinin; dezenfeksiyon sistemlerinin kurulumu, bakımı ve tamiri ile dezenfektan madde alımında kullanılması sağlanır.

Yurt içi veteriner sağlık raporlarının düzenlenmesi ile ilgili hususlar

MADDE 33- (1) Hayvan hastalıkları ile mücadelede hayvan hareketlerinin kontrolü büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle, canlı hayvan sevklerinde veteriner sağlık raporu düzenlenmeden önce resmî veteriner hekimlerce hayvanların sağlık yönünden muayene ve kontrolleri yapılarak sadece sağlıklı hayvanların sevklerine müsaade edilir. Sığır cinsi hayvanların kulak küpeleri ve pasaportları ile koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpeleri ve nakil belgeleri, tek tırnaklı hayvanların mikroçip numaraları ve kimlik belgeleri kontrol edilir, hayvanların veri tabanındaki bilgileriyle uyum gösterip göstermediğine bakılır. Sevklerde bulunması zorunlu olan aşı kayıtları kayıt sistemlerinden kontrol edilir, aşı kaydı uygun olmayan hayvanlar kesim sebebi dışında kesinlikle sevk edilmez. Çıkış ve varış işletmesinin bulunduğu il, ilçe, köy veya mahallede hastalık nedeniyle kordon ve karantina tedbiri bulunup bulunmadığı gerek sistemden gerekse sistemin çalışmadığı durumlarda varış işletmesinin bulunduğu il/ilçe müdürlüğünden teyit edilir. Nakil araçlarının mutlaka temizlik ve dezenfeksiyonu yapıldıktan sonra dezenfeksiyon belgesi düzenlenir. “Kesim” sebebi ile kesimhaneye sevk edilen hayvanlar, kesilmediği durumlarda ancak başka bir kesimhaneye sevk edilir, hayvanların başka bir işletmeye sevk edilmesine izin verilmez.

(2) Muayene yeri ve zamanı;

a) Sevk edilecek hayvan ve hayvansal ürünlerin muayene ve kontrolü resmî veteriner hekim tarafından yapılır. Muayene ve kontroller İl/İlçe Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu tarafından tespit edilen muayene yerlerinde yapılır. Muayene ve kontrol yerlerinin düzenlenmesinden il/ilçe müdürlükleri sorumludur.

b) Hayvan ve hayvansal ürün sevklerinin daha sağlıklı yapılması için muayene ve kontrollerin gün ışığında, her yılın başında toplanan hayvan sağlık zabıtası komisyonu tarafından belirlenen saatler arasında ve komisyonca belirlenen yerlerde yapılması sağlanır, aksaklıklara meydan verilmez.

c) Hayvan sevklerinin mesai saatleri dışında veya resmî tatillerde yapılması halinde, bu kontrolleri gerçekleştiren personele, 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun 35’inci maddesinin beşinci fıkrasına göre döner sermaye bütçesinden fazla çalışma ücreti ödenir.

(3) Veteriner sağlık raporu düzenleme yetkisi;

a) Veteriner sağlık raporları il müdür yardımcılığı ve hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğü görevini vekâleten yürüten resmî veteriner hekimler ile bu şubede görevli resmî veteriner hekimler tarafından; ilçe müdürlüğü görevini vekâleten yürüten resmî veteriner hekimler ile ilçe müdürlüklerinde görevli resmî veteriner hekimler tarafından düzenlenir. Bununla ilgili olarak 17 Aralık 2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik hükümlerine riayet edilir.

b) İlçe müdürlüğünde resmî veteriner hekim olmadığı durumlarda; il müdürlüğü tarafından görevlendirilen resmî veteriner hekimlerce veteriner sağlık raporu düzenlenir.

(4) Veteriner sağlık raporunun düzenlenmesi ile ilgili genel hükümler;

a) Sevk raporlarına hayvan sahibinin adı, soyadı, T.C. kimlik numarası veya vergi numarası, açık adresi (çıkış işletme numarası), telefon numarası, sevk edilen hayvan ve hayvansal ürünlerin nevi ve miktarı,

gideceği yerin açık adresi (varış işletme numarası) ile nakil araçlarının plakaları ve araç sürücüsünün ismi ve T.C. kimlik numarası raporlarda belirtilir.

b) İl/ilçe müdürlüklerince hayvan ve hayvansal ürünlerin hareketlerinin kontrolüne ilişkin tedbirler artırılarak, yol kontrolleri konusunda kolluk kuvvetleri ile koordinasyon sağlanır. Belgesiz veya belgesindeki özelliklere uymayan hayvan veya hayvansal ürün nakleden şahıslar hakkında 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununa göre yasal işlem yapılır.

c) "İhbarı Mecburi Hayvan Hastalıkları ve Bildirimine İlişkin Yönetmelik" te belirtilen ihbarı mecburi hayvan hastalıklarından birine yakalandığı tespit edilen veya resmî veteriner hekiminin onayına istinaden zorunlu kesime sevk edilecek hayvanlar için düzenlenecek veteriner sağlık raporunun; sevk sebebi hanesine "kesim veya kesim-şarta tabi" ibaresi, Hayvanların Gideceği Yer ve Adresi hanesine ise "kesimhanenin açık adresi" yazılır ve raporun alt bölümünde yer alan "5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda Yem Kanununun 4'üncü maddesinde belirtilen ihbarı mecburi hastalıklara ait tedbirler bulunmadığından ve yapılan klinik muayenelerinde sağlıklı bulunduklarından" bölümü çizilerek iptal edilir. Resmî veteriner hekimin onayıyla zorunlu kesime sevk edilecek hayvanlarda aşı şartı aranmaz.

ç) Aynı tarihte, aynı şahıs veya firmaya ait birden fazla araçla aynı yere sevk edilecek hayvan ve hayvansal ürünlere her nakil aracı için (kanatlı sevkleri hariç) ayrı ayrı veteriner sağlık raporu düzenlenir. Her nakil aracı için düzenlenen veteriner sağlık raporundaki tanımlama numaraları ile nakil aracında bulunan hayvanların tanımlama numaralarının uyumlu olması sağlanır. Kanatlı sevklerinde ise aynı tarihte, aynı şahıs veya firmaya ait birden fazla araçla aynı yere sevk edilecek hayvan ve hayvansal ürünler için tek veteriner sağlık raporu düzenlenir. Düzenlenen sağlık raporu fotokopi ile çoğaltılıp resmî veteriner hekim tarafından "Aslının Aynısıdır" ibaresi konularak kaşe ile onaylanır ve onaylanan rapor fotokopileri diğer nakil araçlarına verilir.

d) Tek araçla birden fazla yere sevk edilecek hayvanlar için ayrı ayrı veteriner sağlık raporu düzenlenir.

e) Tek araçla birden fazla yere sevk edilecek hayvansal ürünler, canlı balık ve balıkçılık ürünleri ile kuluçkahaneden çıkan ve birden fazla yere sevk edilecek kanatlı hayvanlar için gideceği yerler ve adresleri raporda belirtilmek suretiyle tek veteriner sağlık raporu düzenlenir. Veteriner sağlık raporu gideceği yer sayısı kadar fotokopi ile çoğaltılarak resmî veteriner hekim tarafından "Aslının Aynısıdır" ibaresi konularak kaşe ile onaylanır, gideceği her bir yer için çoğaltılan fotokopiler o yerlerdeki ilgililere, raporun aslı ise en son varılan yerdeki ilgiliye teslim edilir.

f) Sığır cinsi, koyun ve keçi türü, deve, domuz ve tek tırnaklı hayvanlar aynı araçla sevk edilemez.

g) Düzenlenen veteriner sağlık raporlarından ve dezenfeksiyon işlemlerinden Bakanlığımız tarafından belirlenen il müdürlüğü döner sermaye işletmeleri birim fiyat listesi kapsamında ücret alınır.

(5) Veteriner sağlık raporunun kayıt sistemi üzerinden düzenlenmesi;

a) Canlı hayvan ve hayvansal ürünler için veteriner sağlık raporları kayıt sistemi üzerinden düzenlenir.

b) Sistem üzerinden veteriner sağlık raporu düzenlenirken sisteme hologram etiket numarası yazılır.

c) Sistemden alınan veteriner sağlık raporuna resmî/yetki verilen veteriner hekimin adı, soyadı ve memuriyet sicil numarası yazıldıktan sonra imzalanarak taklit ve/veya tahrif edilmesini önlemek amacıyla sisteme numarası yazılan hologram etiketi yapıştırılır.

ç) Düzenlenen veteriner sağlık raporu mutlaka imza karşılığı teslim edilir.

(6) Veteriner sağlık raporunun matbu olarak düzenlenmesi;

a) Veteriner sağlık raporunun kayıt sistemi üzerinden düzenlenememesi halinde, öncelikle hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğüne ilgili raporun sistemden neden düzenlenemediği hakkında bilgi verilerek, bu durum tutanağa (Tarih ve saat özellikle belirtilir) bağlandıktan sonra matbu veteriner sağlık raporları kullanılır.

b) Düzenlenen matbu veteriner sağlık raporunun, eklerinin ve ilgili tutanağın fotokopisi en geç 72 (yetmiş iki) saat içinde hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğüne resmî yazı ile gönderilir. Hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve

yetiştiriciliği şube müdürlüğü tarafından matbu veteriner sağlık raporları incelenerek, tespit edilen uygunsuzluklar hakkında işlem yapılır. Veteriner sağlık raporları incelenirken tarih, cilt, seri ve hologram numaralarının birbirini takip edip etmediği de kontrol edilir. Hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğünce incelenen ve uygunsuzluk tespit edilen matbu veteriner sağlık raporlarının listesi ve yapılan işlemler her ayın ilk haftası Ek-18 tanzim edilerek Genel Müdürlüğe gönderilir.

c) Matbu olarak düzenlenen veteriner sağlık raporuna taklit veya tahrif edilmesini önlemek amacıyla hologram etiketi yapıştırılır.

ç) Matbu veteriner sağlık raporu düzenlenmesi durumunda sevk edilen sığır cinsi hayvanlar, koyun ve keçi türü hayvanlar, diğer hayvan türleri, kanatlı hayvanlar ve hayvansal ürünler için veteriner sağlık raporları 72 (yetmiş iki) saat içerisinde sistem üzerinden de düzenlenir ve çıktısı alınır. Bu rapor sistem üzerinden düzenlenirken matbu veteriner sağlık raporuna yapıştırılan hologram etiketi numarası sisteme kaydedilir. Sonradan sistemden düzenlenen bu rapora ayrıca hologram etiketi yapıştırılmaz.

d) Veteriner sağlık raporunun kayıt sistemleri üzerinden düzenlenememesi durumunda hayvan ve hayvansal ürün nakillerinde, muayene ve kontrolden geçirilerek nakli uygun görülen hayvan ve hayvansal ürün için görevli resmî veteriner hekim tarafından Bakanlıkça bastırılıp dağıtılan soğuk damgalı ve kendinden karbonlu “Yurtiçi Hayvan Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu”, “Yurtiçi Hayvansal Ürün Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu” ve “Yurtiçi Kanatlı Hayvan Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu” düzenlenir.

e) Düzenlenen veteriner sağlık raporu mutlaka imza karşılığı teslim edilir.

(7) Sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların sevk;

a) Her iki kulağında küpe bulunmayan ve kayıt altına alınmamış hayvanlar için veteriner sağlık raporu düzenlenmez. Düzenlenen veteriner sağlık raporu ekinde bu hayvanlara ait sığır cinsi hayvan pasaportu ile koyun ve keçi türü hayvanlara ait nakil belgesi nakil esnasında hayvanların beraberinde bulundurulur. Kulak küpe numaraları veteriner sağlık raporuna yazılır veya gereği durumunda imzalı ve mühürlü şekilde başka bir kâğıda listelenerek bu rapora eklenir. Söz konusu listenin bir sureti de birimde kalacak şekilde veteriner sağlık raporuna eklenerek muhafaza edilir.

(8) Arı sevkleri;

a) Arıların nakillerinde veteriner sağlık raporu düzenleyen resmî veteriner hekimlerce muayene ve kontroller yapılır. Uygun bulunmaları durumunda veteriner sağlık raporu düzenlenir.

b) Başka illere yapılacak arı sevklerinde, ekinde vize belgesinin yer aldığı veteriner sağlık raporu düzenlenirken veya vize belgesi onaylanırken işletme tescil belgesi sistem üzerinden kontrol edilir. Ayrıca işletme tescil belgesi istenmez.

c) Gezgin arıcıların aynı yıl içinde 31 Aralık tarihine kadar yapacakları iller arası hareketler için, ilk çıktıkları yerin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından arıların gerekli sağlık ve muayene kontrolleri yapıldıktan sonra veteriner sağlık raporu ve “Arı Vize Belgesi” düzenlenir.

ç) Arıların ilk çıktığı yerin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından arı vize belgesinin “Vize 1” kısmının tamamı veteriner sağlık raporuna uygun olarak doldurulup onaylanır, “Vize 2, 3, 4, 5” kısımları ise boş bırakılır.

d) Arıların, gittikleri yerdeki il/ilçe müdürlüklerinde görevli resmî veteriner hekim tarafından gerekli sağlık muayene ve kontrolleri yapılır. Veteriner sağlık raporunun ekinde yer alan vize belgesinin ilgili bölümü doldurularak onaylanır ve arılar bir sonraki yere sevk edilir. Yeni veteriner sağlık raporu düzenlenmez. Raporun ve vize belgesinin fotokopisi alınarak muhafaza edilir. Raporun aslı ile onaylanan vize belgesi arıcıya imza karşılığı teslim edilir.

e) Veteriner sağlık raporunun veya vize belgesinin kaybolması durumunda arıların son konakladıkları yerin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlükleri tarafından gerekli sağlık muayene ve kontrolleri yapılarak yeni veteriner sağlık raporu düzenlenir. Ayrıca yeniden arı vize belgesi düzenlenerek veteriner sağlık raporuna eklenir.

f) Arı sevklerinde düzenlenen veteriner sağlık raporlarının ekine plaka listesi eklenmesi gerekmektedir.

g) Yerli Hayvan Irk ve Hatlarının Tescili hakkında 2004/39 sayılı tebliğ çerçevesinde tescil edilen Kafkas Arı Irkı; Artvin, Ardahan illerinin tamamı ile Kars ili Susuz ilçesinin Kızıroğlu, Küçükçatak ve Büyükçatak köyleri kapsamında gen merkezi olarak koruma altına alınmıştır. Başka illerden arı girişi yasak olan bu bölgelere arı sevkine izin verilmez.

(9) Tek tırnaklı hayvan sevkleri;

a) Tanımlanmamış tek tırnaklı hayvanların nakillerine izin verilmez.

b) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı yarış atlarının, veteriner sağlık raporu aranmaksızın pedigri/pasaport ile iller arasında nakline müsaade edilir.

c) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı olmayan ancak sportif amaçla yetiştirilen diğer atların, veteriner sağlık raporu aranmaksızın pedigri/pasaport/ bağlı bulunduğu federasyona kayıtlı olduğunu gösteren belge veya mahalli yarış otoritesinden alacağı belge ile iller arasında nakline müsaade edilir. Söz konusu belgelerin nakil sırasında bulundurulması zorunludur.

ç) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı veya sportif amaçlı yetiştirilen tek tırnaklı hayvanlar hariç, il içi nakillerde "tek tırnaklı hayvan kimlik belgesi" ile iller arası nakillerde ise "tek tırnaklı hayvan kimlik belgesi" ne istinaden düzenlenen "veteriner sağlık raporu" bulundurulması zorunludur.

d) TR-1 illerine yapılacak sevkler, Hayvan sevklerine getirilen kısıtlamaları belirleyen 34 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre yapılır.

(10) Deve sevkleri;

a) Yol güzergâhı üzerinde, hayvan ve araç plaka kontrolü amacıyla, çıkış ve varış işletmelerinin orta noktasında bulunan bir il müdürlüğü belirlenir.

b) Deve sahibinden; öncelikle vize işleminin yapılacağı il müdürlüğüne gideceği, burada resmî veteriner hekime vize işlemini yaptıracığı, varış işletmesine gitmeden önce söz konusu işletmenin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne giderek gerekli kontrolleri yaptıracığı yönünde taahhütname alınır.

c) Alınan taahhütname, veteriner sağlık raporu ve varsa ekleri; vize için belirlenen il müdürlüğü ile varış il/ilçe müdürlüğüne e-posta ile gönderilir. Sevk edilen develer ve ilgili belgelerin kontrolü belirlenen il müdürlüğü tarafından yapılarak veteriner sağlık raporu vize edilir. Varış işletmesinin bağlı olduğu il/ilçe müdürlüğü; sevk işlemini yapan il/ilçe müdürlüğüne, develer ve aracın plaka kontrolleri ile vize işleminin yapıldığına dair e-posta ile bilgi verir.

ç) Nakledilecek devenin yaşı, cinsiyeti, donu ve varsa ayırt edici özel işaretleri veteriner sağlık raporuna yazılarak, ayrıca birimleri belirtilir.

d) Deve işletmeleri; hayvan sağlığı, hayvan hareketleri, hayvan refahı ve hayvan mevcudu yönünden denetlenir, TÜRKVET'te işletme ve sürü kaydı yapılır ve deve mevcudu güncel tutulur.

e) Denetleme iş ve işlemleri il müdürlüğü personeline aylık olarak yapılarak, sonuçlar TÜRKVET'te ilgili sayfaya eklenir.

(11) Göçer hayvan sevkleri;

a) Göçer hayvanların sevkleri "Göçer Hayvanların Tanımlanması ve Nakilleri Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre yapılır.

b) İller tarafından, araçla veya yaya olarak hareket edecek göçer hayvanların takip edecekleri güzergâh ile göçer hayvan sevk kontrol noktaları diğer illerle koordinasyon sağlanarak İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu marifetiyle tespit edilir ve her yılın en geç ocak ayı başında ilan edilerek TÜRKVET'e girilir. Güzergâhlarda herhangi bir değişiklik olmaması durumunda bir önceki yılın güzergâhları geçerli sayılır. Göçer hayvan sevk güzergâhı il sistem sorumluları tarafından TÜRKVET'e il/ilçe/köy/mahalle olarak girilir. Göçer hayvan nakillerinde geçiş güzergâh noktaları TÜRKVET üzerinden seçilerek sistem üzerinde güzergâhın oluşturulması sağlanır. Göçer hayvanların bu güzergâhı takip etmeleri zorunludur. Güzergâhta değişiklik olması durumunda göçer hayvan sahipleri bulunduğu yerin il/ilçe müdürlüğüne müracaat eder ve göçer hayvanlara yeni veteriner sağlık raporu düzenlenir.

c) Göçer hayvan sevkleri İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu tarafından belirlenen güzergâh üzerinde ve düzenlendiği tarihten itibaren bir yıl geçerli olan tek veteriner sağlık raporu ile yapılır. Göçer hayvan sevklerinin yoğun olduğu illerde göçer hayvancılıkla uğraşan yetiştiricilere; hayvanlarını otlatmak üzere farklı illerdeki mera ve yaylaları kullanma ve hayvan sevklerinde uymaları gereken usul ve esaslara ilişkin eğitimler düzenlenir.

ç) İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonu tarafından belirlenen güzergâh üzerinde bulunan ve aynı komisyon tarafından belirlenen göçer hayvan sevk kontrol noktalarında il/ilçe müdürlüğünde görevli resmî veteriner hekim tarafından veteriner sağlık raporu kontrolü, yeni doğan hayvanların küpelenmesi ve TÜRKVET'e kaydı, aşılması ve muayene işlemleri gerçekleştirilir. Küpelenen hayvanların listesi veteriner sağlık raporuna eklenerek sevklerine izin verilir.

d) Göçer hayvan nakilleri dışındaki yaya sevklerde varış bildirim süresi çıkış tarihinden itibaren 180 (yüz seksen) gündür.

(12) Domuz ve domuz karkas sevkleri;

a) İller arası canlı domuz sevklerinde, Genel Müdürlükten izin alındıktan ve gerekli sağlık muayene ve kontrolleri yapıldıktan sonra veteriner sağlık raporu düzenlenir.

b) Domuzların il içindeki kesimhanelere sevkleri nakil beyannamesi ile kesimhaneden yapılacak domuz karkaslarının il içi sevkleri ise kesim raporu ile yapılır.

c) Domuzların ve domuz karkaslarının sevk edildiği işletmeye gidip gitmediğinin kontrol edilmesi amacıyla hayvanların ve karkasların gideceği işletmenin bağlı bulunduğu il müdürlüğüne bilgi verilir.

ç) Domuzların ve domuz karkaslarının sevk edildiği işletmenin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından işletmeye gelip gelmediği kontrol edilerek Genel Müdürlüğe bilgi verilir.

d) Domuz işletmeleri hayvan sağlığı, hayvan sayısı ve hayvan hareketleri yönünden aylık olarak denetlenir, denetleme iş ve işlemleri il müdürlüğü personeline aylık olarak yapılır ve sonuçlar TÜRKVET'te ilgili sayfaya eklenir.

(13) Deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılan hayvanların sevkleri;

a) Deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için kullanılan hayvanların sevklerinin, hayvan refahı, hayvan ve insan sağlığına uygun şekilde yapılması için gerekli önlemlerin alınması sağlanır.

b) Türe özgü nakil mevzuatı bulunmayan ve aynı zamanda deneysel veya diğer bilimsel amaçlar için kullanılmak üzere yurt içinde yer değiştirecek omurgalı hayvanların nakilleri 13/12/2011 tarih ve 28141 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik'in 6'ncı maddesi çerçevesinde yapılır.

c) Ayrıca Trakya'ya yapılacak nakillerde, Hayvan sevklerine getirilen kısıtlamaları belirleyen 34 üncü maddede yer alan kısıtlamalara uyulur.

(14) Hayvansal ürün sevkleri;

a) Bakanlık tarafından ruhsatlandırılmış özel ve resmî kesimhanelerden il içi hayvansal ürünlerin sevklerinde resmî veteriner hekim tarafından "Kesim Raporu" TÜRKVET kayıt sistemi üzerinden düzenlenir. Kesim raporunun kayıt sistemi üzerinden düzenlenememesi halinde, bu durum tutanağa bağlandıktan sonra matbu kesim raporu kullanılır.

b) Kesimhanede görevli resmî veteriner hekim tarafından başka illere yapılacak olan hayvansal ürün sevklerinde "Yurtiçi Hayvansal Ürün Sevklerine Mahsus Veteriner Sağlık Raporu" düzenlenir.

c) 26/1/2017 tarihli ve 29960 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği kapsamında ambalajlanan ve etiketlenen kanatlı eti, kırmızı et, balıkçılık ürünleri ve diğer hayvansal ürün ve hayvansal yan ürün sevklerinde veteriner sağlık raporu aranmaz.

ç) Deri, bağırsak, hayvansal gübre vb. hayvansal ürünler ve hayvansal yan ürünlerin sevklerinde de veteriner sağlık raporu aranmaz.

d) Salyangoz ve kurbağaların il içi nakilleri nakil beyannamesiyle, iller arası nakilleri ise gerekli sağlık muayene ve kontrolleri yapıldıktan sonra nakil beyannamesine istinaden düzenlenen veteriner sağlık raporu ile yapılır.

e) Birincil üretim kapsamına giren ve doğal yapısında değişiklik olmayan süzme bal sevklerinde hammadde ambalajı üstünde işletmeye ait hammaddenin kaynağını işaret eden TÜRKVET'ten alınan işletme numarası bulunmak şartıyla veteriner sağlık raporu düzenlenir. Kayıtlı ve onaylı işletmelerde paketlenip etiketlenmiş balların naklinde veteriner sağlık raporu düzenlenmez. Bal sevklerinde nakli yapanın toptancı olması halinde, balın nereden temin edildiğine dair belgelerin ibraz edilmesi şartı aranır ve toptancı tarafından ambalaj bozulmadan yukarıda belirtilen etiketleme şartlarını sağlaması istenir.

(15) Askıdaki hayvanlar;

a) Sevk sebebi "Yetiştirme" olarak düzenlenen veteriner sağlık raporlarında bildirim süresi dolmasına rağmen halen askıda olan hayvanlar için, varış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğüne idari işlem yapılır.

b) Sevk sebebi "Yetiştirme" dışında düzenlenen veteriner sağlık raporlarında, başka illere sevk edilen ancak bildirim süresi içerisinde beyan edilen varış işletmesine gelmeyen hayvanlar için;

1) Sevk edilen hayvanların tümünün işletmeye gelmediği durumlarda, sevk ile ilgili idari para cezası veteriner sağlık raporunu düzenleyen il/ilçe müdürlüğü tarafından uygulanır.

2) Sevk edilen hayvanların kısmen geldiği durumlarda; gelmeyen hayvanlar için hayvan sahibinin beyanı alınarak varış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından veteriner sağlık raporunda hayvan sahibi olarak kayıtlı kişi/kurum-kuruluşa idari para cezası uygulanır.

3) Veteriner sağlık raporu düzenlendiği halde hayvanların nakledilmediğinin tespit edilmesi durumunda, veteriner sağlık raporunun düzenleme tarihinden itibaren 3 gün içerisinde veteriner sağlık raporu geri çağırılabilir. Veteriner sağlık raporunun düzenleme tarihi üzerinden 3 gün geçmesi durumunda, raporu düzenleyen il/ilçe müdürlüğü tarafından hayvan sahibine idari para cezası uygulanır.

c) Askıdaki hayvanlardan; işletmelerde tespit edilen ve idari para cezası uygulanan hayvanlar bulunduğu işletmeye, işletmelerde tespit edilemeyen ve idari para cezası uygulanan hayvanlar ise "il depo" işletmesine varış yapılır.

Hayvan sevklerine getirilen kısıtlamalar

MADDE 34- (1) Trakya'ya hayvan sevkleri;

a) Trakya 25 Mayıs 2010 tarihinde "Şap Hastalığından Aşılı Arılık" statüsü kazanmış, 01 Mart 2021 tarihinden itibaren ise "Koyun ve Keçi Vebası Hastalığından Korunmuş Bölge" ilan edilmiştir. Bu statülerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için Anadolu'dan Trakya'ya ilgili hastalıklara duyarlı canlı hayvan sevkleri "Şap Hastalığına Duyarlı Hayvanların Korunmuş Bölgelere Sevklerinde Uygulanacak Prensipler Genelgesi" (2025/09), "Koyun Keçi Vebası Hastalığından Korunmuş Bölge İlan Edilen Trakya'ya Yapılacak Küçükbaş Canlı Hayvan Sevkleri Genelgesi" (2021/04) ve Genel Müdürlükçe belirlenen ilave hususlar doğrultusunda yürütülür. Bunun dışında Trakya illerine büyükbaş ve küçükbaş hayvanların sevk işlemi yapılmaz.

b) Trakya'ya yapılacak deneysel ve diğer bilimsel amaçlı domuz sevklerinden önce Genel Müdürlükten izin alınır.

(2) Çıkma kanatlı hayvan sevkleri;

a) Çıkma kanatlı hayvanlar kesim amacıyla kesimhaneye, itlaf ve imhası için rendering tesisine sevk edilir ya da ihracat amacıyla sevklerine izin verilir.

b) Çıkma kanatlı hayvanların kesimhaneye sevkinde, hayvan sahibi/firma tarafından ilgili kesimhanede kesileceğine dair onaylı belgenin ibraz edilmesinden sonra veteriner sağlık raporu düzenlenir. Bu belge veteriner sağlık raporunun her bir nüshasına eklenir. Sevki yapan il/ilçe müdürlüğü kesimhanenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğünü resmî yazı ile bilgilendirir. Söz konusu çıkma kanatlı hayvanların kesilip

kesilmediği bilgisi kesimhanenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından sevki yapan il/ilçe müdürlüğüne resmî yazı ile bildirir.

c) Çıkma kanatlı hayvanların ihracat amacıyla yapılan sevklerinde, ihracat sağlık sertifikası düzenlenir. Eğer ihracat işlemi gümrükleme yerinde yapılacak ise buraya kadar veteriner sağlık raporu düzenlenir. Bir sonraki ihracat talebinde bir önceki ihracatın yapıp yapılmadığına dair belgeler, sevki yapan il/ilçe müdürlüğüne yazılı ya da elektronik olarak bildirilir.

(3) TR-1 illeri (Ankara, Bursa, Edirne, Eskişehir, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Kocaeli ve Tekirdağ) ile İstanbul İli Adalar İlçesine yapılacak tek tırnaklı hayvan sevkleri;

a) Diğer illerden TR-1 illerine yapılacak tek tırnaklı hayvan sevklerinde;

1) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı veya sportif amaçlı yetiştirilen pedigri/pasaportlu atların sevklerinde veteriner sağlık raporu düzenlenmez, pedigri/pasaport/bağlı bulunduğu federasyona kayıtlı olduğunu gösterir belge veya mahalli yarış otoritesinden alacağı belge ile nakillerine müsaade edilir.

2) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı veya sportif amaçlı yetiştirilenler dışındaki tek tırnaklılar için; sevklerinden önce hayvan hastalığı (ruam) nedeniyle kısıtlama bulunmayan bir işletmede 30 gün süreyle karantinada tutulur. Karantina süresi içerisinde hayvanlardan önce numune (kan serumu) alınarak analiz için Veteriner Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne gönderilir, daha sonra hayvanlara mallein testi yapılır. Mallein testi ve laboratuvar sonuçları menfi çıkan ve karantina süresinde herhangi bir klinik belirti göstermeyen hayvanlar için mikroçip numarası ve "Tek Tırnaklı Hayvan Kimlik Belgesi" kontrol edildikten sonra veteriner sağlık raporu düzenlenir.

b) TR-1 illeri arasında yapılacak tek tırnaklı hayvan sevklerinde;

1) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı veya sportif amaçlı yetiştirilen pedigri/pasaportlu atların sevklerinde veteriner sağlık raporu düzenlenmez, pedigri/pasaport/bağlı bulunduğu federasyona kayıtlı olduğunu gösterir belge veya mahalli yarış otoritesinden alacağı belge ile nakillerine müsaade edilir.

2) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı veya sportif amaçlı yetiştirilenler dışındaki tek tırnaklılar, ruam yönünden klinik muayeneden geçirildikten sonra sağlıklı olanlara veteriner sağlık raporu düzenlenir.

c) İstanbul ili Adalar İlçesine yapılacak tek tırnaklı hayvan sevklerinde;

1) Adalar İlçesine sevk işleminden önce Genel Müdürlükten izin alınır. İzin almadan veya veteriner sağlık raporu tanzim edilmeden Adalar İlçesine giriş yaptığı tespit edilen tek tırnaklılar, 30 gün süreyle karantinaya alınarak mallein tatbik edilir, müspet reaksiyon veren hayvanlar tazminatsız olarak itlaf edilir. Negatif olan hayvanlar ise mahrecine iade edilir.

2) Genel Müdürlüğün izni dâhilinde sevk edilen tek tırnaklılar, diğer illerden TR-1 illerine yapılacak sevk prosedürüne ek olarak varış işletmesinde 30 gün boyunca karantina altında tutulur ve bu hayvanlara varış işleminden en az 20 gün sonra tekrar mallein testi yapılır.

İller arası hayvan sevklerinde aşılama ve karantina ile ilgili hususlar

MADDE 35- (1) Hayvan nakillerinde aranacak aşılar ve bu aşılara ilişkin hususlar Genel Müdürlükçe belirlenir ve bu hususlara uyulur.

(2) Hayvanların doğrudan kesimhaneye veya ihracat amaçlı sevklerinde, hayvan nakillerinde aranacak aşılar ve bu aşılara ilişkin hususlar ile cezalı olarak kaydedilen hayvanlardaki 30 günlük karantina şartı aranmaz.

(3) İhracat amaçlı sevk düzenlenmeden önce ihracat işletmesinin ihracat izni kontrol edilir, uygun olması durumunda veteriner sağlık raporu düzenlenir.

(4) İhracatı gerçekleştiren il/ilçe müdürlüğü tarafından, ihraç edilen hayvanlara TÜRKVET'te ihraç kaydı girilir.

(5) İhracat amaçlı sevk edilen hayvanlar, ihraç edilmemesi durumunda en yakın kesimhanede kesime sevk edilir. Kesilmek istenmeyip başka bir işletmeye sevk istenmesi durumunda, yürürlükteki hayvan nakillerinde aranacak aşilar ve bu aşılara ilişkin hususlar sağlanır.

Hayvan hareketlerinde TÜRKVET üzerinde yapılacak bildirimler

MADDE 36- (1) İl dışı sevklerde her hayvanın son sahibine ait pasaportu/nakil belgesi (çıktığı işletme numarasının bulunduğu) veteriner sağlık raporu ile beraber bulundurulur. Varış işletmesinde ise hayvanın yeni pasaportu hayvanın işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından düzenlenir.

(2) İl içinde hayvan satış yerlerine getirilen hayvanların çıkış ve varış işlemleri; çıkış veya varış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü veya ilgili işletmede görevli resmî veteriner hekim tarafından, son sahibine ait pasaport ve nakil belgeleri kontrol edilerek yapılır. İl içinde kesimhaneye çıkış işlemi yapılan hayvanların varış işlemleri işletmede görevli resmî veteriner hekim tarafından, son sahibine ait pasaport ve nakil belgeleri kontrol edilerek yapılır.

(3) İşletme ziyaretleri ve aşılama çalışmaları sırasında; yetiştiricinin de imzası bulunan tutanak ile işletmede kayıtlı ancak fiilen işletmede bulunmayan hayvanlar "il depo" işletmesine, işletmede fiilen tespit edilen ancak il içinde başka bir işletmede kayıtlı olan hayvanlar fiilen bulunduğu işletmeye nakledilir.

(4) İşletme ziyaretleri ve aşılama çalışmaları sırasında; fiilen işletmede bulunan ancak TÜRKVET'te başka ilde kayıtlı olan hayvanlar idari para cezası uygulandıktan sonra sistemde hayvan talep ekranından talep edilir. TÜRKVET'te hayvanların ÖLÜ durumunda olması halinde (Düşen kulak küpesi sipariş kaydı olan, tazminatlı ya da TARSİM kayıtlı öldürülenler, kesimhanede kesim ile düşümü yapılanlar ve aktif kısıtlı bölgede bulunanlar hariç olmak üzere) hayvanlar sistem tarafından otomatik canlı duruma getirilir, varış işletmesine hareketi otomatik olarak gerçekleştirilir.

(5) Hayvan taleplerinde sorumluluk hayvan talebini yapan il/ilçe müdürlüğüne aittir.

(6) İller arasında nakli yapılacak sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanlar için veteriner sağlık raporu düzenlenmeden önce hayvanların son sahibine ait pasaportları/nakil belgeleri kontrol edilir ve TÜRKVET'te hayvanların gideceği işletmenin numarası seçilerek varış işletmesine nakli yapılır. Hareketin tamamlanması için varış işletmesinin bağlı bulunduğu il/ilçe müdürlüğü tarafından veteriner sağlık raporu ve hayvanların pasaportları/nakil belgeleri kontrol edildikten sonra uygun olanlar için varış hareketi onaylanır.

(7) İl Müdürlüğünde il sistem sorumlusu, İlçe Müdürlüğünde ilçe sistem sorumlusu hareket halindeki hayvanların takibinden sorumludur.

(8) Hayvanların, sistemde çıkış ve varış işlemleri resmî veteriner hekim veya il içinde veteriner sağlık teknisyeni/teknikeri tarafından yapılır.

(9) Hayvanların hareket kaydı hatalarında mahsuplaşma kesinti icmalinin alınmadığı ve/veya hayvanlarda aşı kaydı olmadığı durumlarda, sisteme kayıt tarihinden itibaren 10 (on) gün içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından geri çağırılabilir.

Hayvan satış yerlerinde hayvan hareketleri ile ilgili hususlar;

MADDE 37- (1) Hayvan satış yerlerinde dikkat edilecek hususlar;

a) Hayvan satış yerlerinin fiilen açılış saatinde (mesai saatlerinin dışında olsa dahi) hayvanların sağlık muayenelerinin ve belgelerinin kontrol edilmesi amacıyla görevli resmî veteriner hekimin görev yerinde

kesinlikle bulunması, hayvan satış yerlerinin kapanışına kadar görev yerinden ayrılmaması, görevli olarak çalışan personelin görev dönüşünde o gün için izinli sayılması sağlanır. Ayrıca hayvan satış yerlerinin faaliyette olduğu günlerin cumartesi veya pazar günü olması durumunda görevli personel, hafta sonunda mesai yapması nedeniyle, hafta içinde 1 (bir) gün izinli sayılır. (Resmî tatil gününü, mesai mefhumu gözetmeksizin)

b) Hayvan satış yerlerinin faaliyette olacağı zaman dilimleri İl/İlçe Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyonları tarafından belirlenir.

c) Resmî veteriner hekim kontrolünde sorumlu veteriner hekim tarafından, hayvan pazar ve borsaları ile hayvan toplama ve satış merkezi ve panayırlara satış amacıyla getirilen sığır cinsi hayvanların il içi hareketlerinde sığır cinsi hayvan pasaportu, koyun ve keçi türü hayvanların il içi hareketlerinde nakil belgesi, söz konusu hayvanların iller arası hareketlerinde ise veteriner sağlık raporları, hayvanlara ait kulak küpeleri ve veri tabanındaki kayıtları kontrol edilir. Ayrıca, hayvanların sağlık muayene ve kontrolleri yapılarak, belgeleri tam olan ve sağlıklı hayvanların bu tür hayvan satış yerlerine girişlerine müsaade edilir.

ç) Hayvanların satılması durumunda sığır cinsi hayvan pasaportunun veya koyun keçi nakil belgesinin arkasına, hayvanları elinde bulunduran son kişi hayvanların mülkiyetinin kendisine ait olduğunu ve her türlü sorumluluğu kabul ettiğini ifade edip imzalar. Bu belgede alıcı ve satıcının adı-soyadı, kimlik numarası ve telefon numarası yer alır. Belge alıcı, satıcı ve hayvan satış yeri sorumlusu veteriner hekim tarafından imzalanır, buna istinaden hayvan satış yerine hayvanların varışları yapılır.

d) Hayvanların satılamaması durumunda, görevli resmî veteriner hekim tarafından yeni veteriner sağlık raporu düzenlenerek kayıt sistemi üzerinden geldikleri işletmelere sevki yapılır. Bir önceki veteriner sağlık raporu hayvan satış yerinde saklanır.

e) Hayvan satış yerlerine girişlerine izin verilen hayvanların beraberinde bulunan belgeler sorumlu veteriner hekim tarafından yetiştiricilerden teslim alınır. Çıkış yapan hayvanların veteriner sağlık raporu haricindeki belgeler yetiştiricilere teslim edilir. Bu belgelerin kaybolmaması için gerekli tedbirler alınarak kontrolleri yapılır.

f) Hayvan pazarında alımı ve satımı yapılan sığır cinsi hayvanların pasaportlarının bir nüshası, sorumlu veteriner hekim tarafından hayvan pazarında en az 3 yıl süre ile saklanır.

g) İl içinde, sığır cinsi hayvanların pasaportu ve koyun ve keçi türü hayvanların nakil belgesi ile hayvan satış yerlerine getirilen hayvanların satılamaması durumunda, görevli resmî veteriner hekim tarafından sığır cinsi hayvan pasaportu veya nakil belgesinin arkasına geldikleri yer ve işletme numarası yazılarak kayıt sistemi üzerinden geldikleri işletmelere sevkleri yapılır. Nakil belgesi hayvan satış yeri sorumlu veteriner hekimi tarafından da düzenlenebilir.

ğ) Hayvan satış yerlerinin temizlik ve dezenfeksiyonları düzenli bir şekilde yaptırılır. Bu konuda ilgililer bilgilendirilerek; dezenfeksiyon işlemleri ile ilgili gerekli tedbirler alınır.

h) Her türlü kanatlı hayvan ve civcivleri ile ekonomik ömrünü tamamlamış çıkma diye tabir edilen kanatlı hayvanların hayvan satış yerlerinde, açıkta ve semt pazarlarında satışına izin verilmez. İl/ilçe müdürlükleri tarafından belediyelerle iş birliği yapılarak ayda en az bir kez olmak üzere örnekleme metodu ile söz konusu satış yerlerinde denetim yapılır. Yapılan denetimler tutanak altına alınarak dosyasında muhafaza edilir. 5996 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi birinci fıkrasının (f) bendine göre Bakanlıkça izin verilen yerler dışında hayvan satışı yapanlara ve Bakanlıktan onay almadan faaliyette bulunanlara idari para cezası uygulanır.

ı) İl, ilçe, belde ve köylerde hayvan satış yerleri dışındaki yerlerde hayvan alım ve satımları yasaklanır. Her yıl Bakanlıklar arası Kurban Hizmetleri Komisyonunca yayımlanan "Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ" kapsamında belirlenen geçici kurban satış yerleri dışında kurbanlık alım ve satımlarına müsaade edilmez ve gerekli denetim ve kontroller yapılır.

i) Bakanlıklar Arası Kurban Hizmetleri Komisyonunca yayımlanan "Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ" kapsamında belirlenen geçici kurban satış yerleri TÜRKVET'e kaydedilir. Kurban Bayramı sonrasında söz konusu işletmelere fiili olarak gelen hayvanların varışları yapılarak, 30 gün içerisinde düşüm işlemleri gerçekleştirilir. Sonrasında işletmeler kapalı duruma getirilir.

j) Kurbanlık olarak sevk edilecek büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar için her yıl Bakanlıklar arası Kurban Hizmetleri Komisyonunca yayımlanan “Kurban Hizmetlerinin Uygulanmasına Dair Tebliğ” doğrultusunda işlem yapılır.

k) İl/ilçe Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları ile karantina tedbirleri kapsamında geçici olarak kapatılan ve açılan hayvan satış yerleri e-posta ile hareket@tarimorman.gov.tr adresine ve yazılı olarak Genel Müdürlüğe bildirilir. Karantina tedbirleri kapsamında geçici olarak kapatılan hayvan satış yerlerine VETBİS’te hastalık nedeniyle işletme kısıtı konulur.

Kesimhanelerde hayvan hareketleri ile ilgili hususlar

MADDE 38- (1) Resmî veya özel kesimhanelere kesim amacıyla getirilen sığır cinsi hayvanların, il içi hareketlerinde pasaport, koyun ve keçi türü hayvanların il içi hareketlerinde nakil belgesi, iller arası hareketlerinde ise veteriner sağlık raporları, hayvanlara ait kulak küpeleri ve veri tabanındaki kayıtları kontrol edilerek, hayvanların sağlık muayene ve kontrolleri yapılır, belgeleri tam ve sağlıklı hayvanların girişlerine müsaade edilir. Kesimhanede görevli resmî veteriner hekim tarafından söz konusu bilgi ve belgelerin temin ve kontrol edildiği doğrulanır.

(2) Kesimi yapılan hayvanlara ait pasaport, nakil belgesi ve diğer sevk belgeleri kesimhane yetkilisi tarafından kesim tarihinden itibaren 7 gün içinde kesimhanelerin yerleşik bulundukları yerin il/ilçe müdürlüklerine gönderilir ve en az 3 yıl süreyle muhafaza edilir. Kesilen hayvanlara ait kulak küpeleri aylık olarak kesimhane resmî veteriner hekimi tarafından tutanak tutularak imha edilir. Küpe imha tutanakları il/ilçe müdürlüklerinde dosyasında ve kesimhanede muhafaza edilir.

(3) Kesilen sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanların kayıt sisteminden düşümü aynı gün içinde kesimhanenin resmî veteriner hekimi tarafından yapılır. Talep edilmesi durumunda kesilen hayvanlara ait kesim listesi yetiştiriciye teslim edilir. Kesimhanelerde kesimi yapılan sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanların kayıt sisteminden düşümleri yapılmadan bu hayvanlara ait karkaslara veteriner sağlık raporu düzenlenmez.

(4) 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun 36’ncı maddesi gereğince, ilgili belgeleri ve kulak küpeleri bulunmayan hayvanları kesime getirenlere, kesimini yapan işletmelere ve Bakanlıktan onay almadan faaliyette bulunanlara uygulanacak olan ceza olurları Ek-19’a uygun olarak düzenlenir.

(5) Kesimhaneye yapılacak sevk işlemlerinde Veteriner Sağlık Raporunun altına “Bu Veteriner Sağlık Raporunda yer alan hayvanlarımı sadece kesim amacı ile işletmemden çıkardığımı ve ilgili kesimhaneye götüreceğimi taahhüt ederim.” ibaresi yazılır ve hayvan sahibine imzalatılır.

(6) Kesimhaneye sevki yapılmış ve fiilen kesimhaneye gelen hayvanların herhangi bir sebeple kesilememesi durumunda ve hayvan sahibinin talep etmesi halinde kesimhanenin bulunduğu il/ilçe müdürlüğünce ilgili hayvanlar, sadece başka bir kesimhaneye sevk edilir.

(7) Kesimhanelere yapılan Veteriner Sağlık Raporları için çıkış işleminin yapıldığı tarihten itibaren en geç; 5 gün içinde varışın sağlanması, 10 gün içinde kesim ve düşüm işlemlerinin tamamlanması ve 15 gün içinde karkas sevkinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yurt içinde hayvan ve hayvansal ürünlerin sevklerinde yol kontrolleri

MADDE 39- (1) Hayvan hastalıklarının kontrol altına alınması için hayvan hareketlerinin kontrolü büyük önem arz etmekte olup hayvan sevk kontrol noktaları ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı uhdesinde bulunan Yol Kenarı Denetim İstasyonlarında kontroller artırılarak belgesiz hayvan sevklerine izin verilmez. Yol Kenarı Denetim İstasyonları ve hayvan sevk kontrol noktalarında gerekli denetimlerin

yapılması amacıyla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bölge Müdürlükleri ve kolluk kuvvetleri ile iletişime geçilerek iş birliği sağlanır.

(2) Veteriner Yol Kontrol ve Denetim İstasyonu bulunmayan illerde hayvan ve hayvansal ürün sevkleri ile ilgili olarak; hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürünün koordinasyonunda, il/ilçe müdürlüklerinin uygun göreceği güzergâhlarda, kolluk kuvvetleriyle iş birliği içerisinde, haftada en az bir kez olmak üzere, özellikle besi amaçlı sevklerin yoğunlaştığı aylarda ve hayvan pazarlarının kurulduğu günlerde, sevkiyat yoğunluğu da dikkate alınarak, yol kontrolleri sıklaştırılarak yapılır. Yol kontrollerinde Ek-20'deki form doldurularak dosyasında muhafaza edilir.

(3) Tüm il müdürlükleri yıllık yol denetim programı yaparak ocak ayı içerisinde Genel Müdürlüğe gönderir.

(4) 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" nun 36'ncı maddesi gereğince canlı hayvan ve hayvansal ürünlerin sevklerinde Bakanlıkça belirlenen belgeleri bulundurmeyen canlı hayvan ve hayvansal ürün sahipleri ile araç sahiplerine uygulanacak olan idari para cezası olurları Ek-19'a uygun olarak düzenlenir.

(5) Yol kontrolleri ve denetimleri, il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Yol Kenarı Denetim İstasyonlarında yapılması amacıyla il müdürlükleri; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Karayolları Bölge Müdürlükleri ile protokol imzalanmasını sağlar. Denetim istasyonu olmayan karayolu güzergâhlarında ise denetimin gerçekleştirileceği İl/İlçe Emniyet Müdürlüğü veya Bölge/İl/İlçe Jandarma Komutanlıklarıyla irtibata geçilerek araç durdurmak amacıyla trafik personeli görevlendirilmesi talep edilir.

(6) Yol kontrolleri kapsamında haftada en az bir kez yapılan denetimlere ilişkin veriler aylık olarak bir sonraki ayın ilk haftasında TÜRKVET'te yer alan ilgili bölüme girilir.

Sınırlardan kaçak hayvan girişlerine karşı alınacak tedbirler

MADDE 40- (1) Ülkemizin uzun kara sınırlarına sahip olması nedeniyle, zaman zaman komşu ülkelerden kaçak hayvan giriş ve çıkışlarının olabileceği, bu hayvanların yurtiçinde pazarlanabileceği ve pek çok bulaşıcı veya salgın hayvan hastalığının bu yolla ülkemize bulaşabileceği göz önünde bulundurularak, özellikle sınırlarda bulunan il/ilçe müdürlüklerinin dikkatli davranması ve görev bölgelerindeki sınırlarda kontrol amacıyla diğer kuruluşlarla koordinasyon sağlaması gerekmektedir.

(2) Kaçak hayvan sevklerinin önlenmesi amacıyla, yol güzergâhlarında kolluk kuvvetleriyle gerekli koordinasyon sağlanarak kontroller sıklaştırılır. Yakalanan kaçak hayvanlar, bunların sahipleri ve bunları taşıyanlar hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve 2012/06 No'lu Kaçak Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Tasfiyesi Genelgesi'ne göre işlem yapılır.

(3) Ülkemiz hayvan sağlığının korunması açısından kaçak canlı hayvanların, ilgili mahkemeden tasfiye kararı alınır alınmaz en kısa zamanda kesiminin yaptırılması sağlanır.

(4) Kaçak eşya taşımada yük hayvanı olarak kullanılması nedeniyle el konulan ya da kaçak veya kaçak zannı ile el konulan tek tırnaklı hayvanların itlaf ve imhasında yaşanan sıkıntılar nedeniyle, sınır illerinde karantina merkezlerinin oluşturulması, söz konusu hayvanların karantina merkezlerinde il/ilçe müdürlükleri tarafından 21 gün süreyle karantinaya alınması, karantina süresince bakım masraflarının Ticaret Bakanlığı döner sermaye işletmesi gelirlerinden karşılanması, bölgesel riskler dikkate alınarak veteriner otoritesi tarafından belirlenen hastalıklar yönünden laboratuvar testlerinin yaptırılması, karantina sonunda herhangi bir hastalık tespit edilmezse 4458 sayılı Gümrük Kanununun 178'inci

maddesinde belirtilen tasfiye yollarından herhangi biriyle tasfiye edilmesi, karantina süresi içerisinde ihbarı mecburi hastalık tespit edilmesi halinde hayvan refahı kuralları göz önünde bulundurularak itlaf ve imha edilmesi gerekmektedir.

(5) Sınır bölgelerinde hayvan ve hayvansal ürün hareketlerinin sıkı kontrol altında tutulması ve çıkan mihrakların mutlaka çok sıkı takip edilmesi sağlanır. Gerekli tüm önlemlerin alınması konusunda kolluk kuvvetleri ile iş birliği yapılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hayvan Refahı, Kimliklendirme ve İşletme Kayıt Çalışmaları

İşletmelerin tespiti ve kayıt altına alınması

MADDE 41- (1) TÜRKVET'te işletme numarası verilmesi;

a) TÜRKVET'te verilen işletme numarası, hayvanların kayıt altına alınması, hareketlerinin ve hastalıklarının takibi amacıyla verilmektedir. Dolayısıyla diğer kurum/kuruluş mevzuatı hükümlerine göre verilen iş yeri çalışma izni, ruhsat vb. belgelerin yerine geçmemektedir.

b) Giriş-çıkışların ayrı olması ve hayvanların diğer işletmedeki hayvanlar ile temasının olmaması şartıyla, talep edilmesi halinde, aynı alan içerisindeki her bir işletmeye farklı numara verilerek hayvanlar kayıt altına alınabilir.

c) Kayıtlı olan bir işletmenin faaliyetine son verilmesi ve kiralama/devir söz konusu olmadığı durumlarda başka hayvan sahibine tahsis edilmeyerek, bu işletmeler kapalı duruma getirilir.

ç) Sistemde kayıtlı veya sahibi bulunamayan faal olmayan işletmelerin tespit edilmesi durumunda sahibi veya köy/mahalle muhtarının imzalı tutanağı ile işletmeler kapalı duruma getirilir.

d) Sığır cinsi hayvanlarda 6 ay olan tanımlama süresinin 1 yıla kadar uzatılması için il/ilçe müdürlüğü tarafından tespit edilen ve il müdürlüğü tarafından izin verilen işletmeler, TÜRKVET işletme detay sayfasında il sistem sorumlusu tarafından "Tanımlama Süresini 1 Yıla Kadar Uzat" seçeneği ile işaretlenir, işletme sınıflarından en az bir tanesi seçilerek kaydedilir.

e) İşletmelerin bağlı bulunduğu idari birimlerin değişmesi durumunda, işletme lokasyon bilgileri il sistem sorumlusu tarafından değiştirilebilir.

f) Yeni işletme kaydı için hayvan sahibi il/ilçe müdürlüğüne Ek-21'de yer alan dilekçe ile müracaat eder. 18 yaşın altında olan kişilerin müracaatları il/ilçe müdürlüğü tarafından değerlendirilmez.

g) Yeni işletme kaydında; öncelikle işletme, yerinde tespit edilir. Koordinat bilgileri, varsa bina tipi tespit edildikten sonra, işletme sahibinin kimlik numarası veya vergi numarası ile birlikte kaydı yapılır.

ğ) Yeni kaydedilecek işletmelerin adresini sabitleyici, tapu fotokopisi, elektrik veya su aboneliği gibi herhangi bir belge istenir. Bu belgelerin olmaması durumunda, Ek-21'de yer alan dilekçenin işletme adresini sabitleyici bilgiler ve işletmenin kişi, kurum/kuruluş tarafından kullanıldığı veya kullanılacağını belirten kısmının işletmenin bağlı bulunduğu yerin muhtarı tarafından onaylanması istenir.

(2) İşletmenin sahip değişikliği kaydı;

a) TÜRKVET'te işletme kaydının devir ile sahip değişikliği yapılması, mülkiyet değişikliği anlamına gelmemektedir.

b) TÜRKVET'te işletme kaydının devredilmesiyle hayvan kayıtları da devredilmiş olur.

c) İşletmenin sahibinin ölümü durumunda, devir için veraset ilamı ve mirasçılardan Ek-22'de yer alan muvâfakatnâmenin noter onaylı nüshası istenir.

ç) İşletme kaydının devrinde, devreden-devralan arasında il/ilçe müdürlüğünde imza altına alınmış Ek-23'de yer alan form istenir.

d) Geçici süre ile kullanımı devredilen işletmelerle ilgili olarak; devir süresinin dolması, işletmede fiilen hayvan bulunmaması, devralanın beyanname ile başvurusu, devreden başvuru sırasında hazır bulunmaması veya imzadan imtina etmesi durumlarında; devralanın işletme veya bulunduğu yer üzerinde mülkiyet veya kullanım hakkının kendisinde olduğunu gösterir belgeyi ibraz etmesi halinde

il/ilçe müdürlüğünce yerinde tespit yapılır, tek taraflı başvurusu üzerine işletme kaydı devralan üzerine kaydedilir.

(3) IPARD Programının 101 numaralı Tarımsal İşletmelerin Yeniden Yapılandırılması ve Topluluk Standartlarına Ulaştırılması tedbiri kapsamında desteklenecek işletmeler için, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumuna sunacakları dokümanlar arasında yer almak üzere; başvuru sahiplerinin talepleri üzerine il veya ilçe müdürlüklerince işletmeler üzerinde yapılacak kontroller neticesinde, “Kişi veya Kurum/Kuruluş Adına Kayıtlı Hayvancılık İşletmeleri Listesi” sistemden alınarak kendilerine verilir.

(4) Yetiştiricilerin isteği üzerine, faaliyette bulunan hayvancılık işletmelerine hayvan refahı konusunda ulusal minimum standartları ve aşağıda belirlenmiş asgari şartları taşımaları halinde Ek-24'te yer alan “Hayvancılık İşletmesi Refah Uygunluk Belgesi” düzenlenir.

- a) İşletmede kullanılan içme ve kullanma suyu şebeke suyundan değil de kuyu, artezyen, kaynak suyu gibi bir su kaynağından getiriliyorsa su analiz raporu alınır ve bu analizler yılda bir kez tekrarlanır.
- b) İşletme binasında kontaminasyon riskine karşı tedbir alınır, ahır zemini ve duvarlar kolay temizlenebilir malzemelerden seçilir. İşletme binasının yeterli aydınlatma ve havalandırmaya sahip olması, hayvanların yem ve suya kolay ulaşımı sağlanır.
- c) Değişik hayvan türleri bir arada bulundurulmaz.

Hayvan satış yerleri ile ilgili hususlar

MADDE 42- (1) Ruhsat işlemleri;

- a) Hayvan pazar ve borsaları ile hayvan toplama ve satış merkezleri, 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Satış Yerlerinin Ruhsatlandırılması ve Denetleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik esaslarına göre ruhsatlandırılır.
- b) Hayvan satış yerlerinde bulaşıcı hayvan hastalıklarının yayılmasının engellenmesi ve hayvanların sağlıklı ortamlarda alınıp-satılmalarını temin etmek amacıyla hayvan satış yerlerinin kurulması konusunda gerçek ve tüzel kişiler, kuruluşlar ile belediyeler başta olmak üzere resmî kuruluşlarla bilgilendirme toplantıları düzenlenir ve il/ilçede üst düzey yetkililerle koordinasyon sağlanır.
- c) Hayvan satış yeri ruhsatı, “Hayvan Satış Yerlerinin Ruhsatlandırılması ve Denetleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” ekindeki örneğe göre il müdürlükleri tarafından düzenlenir.
- ç) Ruhsatlandırılan ve ruhsatı iptal edilen hayvan satış yerlerine ait bilgiler resmî yazı ile Genel Müdürlüğe bildirilir.
- d) Ruhsatı iptal edilen hayvan satış yerleri için VETBİS’de işletme kısıtı konulmaz. Sadece TÜRKVET’te kapalı duruma getirilir.
- e) Ruhsatlandırılan hayvan satış yerleri TÜRKVET’e kaydedilerek, TÜRKVET’te kayıtlı hayvan satış yeri bilgileri ile il müdürlükleri tarafından ruhsatlandırılan hayvan satış yeri bilgilerinin uyumlu olması sağlanır.

(2) Denetim ve kontrol;

- a) Hayvan satış yerlerine resmî veteriner hekim görevlendirilmesi yapılarak, satış yerleri sürekli kontrol ve denetim altında bulundurulur. Resmî veteriner hekimlere ait nöbet listesi hazırlanarak ilgililere bildirilir ve gerekli kontrollerin yapılması sağlanır. Nöbet listeleri söz konusu hayvan satış yerlerindeki panolara asılır, bu listeler her ay düzenli olarak hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri şube müdürlüklerinde/ilçe müdürlüklerinde dosyalanarak denetime hazır bulundurulur, Bakanlığa gönderilmez.
- b) Hayvan satış yerlerinde yapılan denetim sonuçları, “Hayvan Satış Yerlerinin Ruhsatlandırılma ve Denetleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” in Ek-5’inde yer alan form kullanılarak 6 ayda bir (Temmuz ve ocak aylarının ilk haftasında, önceki 6 ayı kapsayacak şekilde) Genel Müdürlüğe gönderilir.

c) Bakanlıkça izin verilen yerler dışında hayvan satışı yapanlara ve Bakanlıktan onay almadan faaliyette bulunanlara idari para cezası uygulanır ve faaliyetten men edilir.

Kesimhanelerle ilgili hususlar

MADDE 43- (1) Ruhsatlandırılan kesimhaneler TÜRKVET'e kaydedilerek, TÜRKVET'te kayıtlı kesimhane bilgileri ile il müdürlükleri tarafından ruhsatlandırılan kesimhane bilgilerinin uyumlu olması sağlanır.

(2) Ruhsatı iptal edilen veya geçici olarak faaliyeti durdurulan kesimhaneler TÜRKVET'te kapalı duruma getirilir.

Hayvanların kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması

MADDE 44- (1) Sığır cinsi, koyun ve keçi türü ile tek tırnaklı hayvanlar kimliklendirilerek TÜRKVET'te, sahipli kedi, köpek ve gelincikler ise PETVET'te kayıt altına alınır.

(2) Deve işletmeleri hayvan mevcudu yönünden aylık olarak denetlenir, TÜRKVET'te işletme ve sürü kayıtları güncel tutulur, yapılan çalışmalar kayıt altına alınarak TÜRKVET'teki cetvellere eklenir.

(3) Hayvanların kimliklendirilerek kayıt altına alınması, hayvan hastalıklarının ve hareketlerinin etkin olarak kontrolünün sağlanması, hayvancılık desteklemeleri, sağlık ve istatistik ile ilgili kayıtlar ve Bakanlığımızın hayvancılık politikalarının belirlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir.

(4) İşletmelerde fiilen bulunan hayvan varlığı ile TÜRKVET'te kayıtlı hayvan varlığının uyumlu olması amacıyla güncelleme çalışmaları düzenli olarak yapılır, mevzuatta belirtilen idari yaptırımlar uygulanarak, denetim ve izleme faaliyetleri aksatılmadan yürütülür.

(5) Hayvanların kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla afiş ve broşür bastırılarak, hayvan sahiplerinin gerekli bildirimleri zamanında yapmaları konusunda eğitim ve yayım çalışmaları yapılır.

(6) 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında hayvan sahibi veya işletme sahibinin kendileri tarafından alınması gerekli olan belgeler, hayvan/işletme sahibi veya bu kişilerin adına işlem yapmaya yetki veren noter onaylı vekâletname ibraz eden kişilere verilebilir.

(7) 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında kişi, kurum/kuruluşlardan Ek-25'te yer alan muvafakatname alındıktan sonra TÜRKVET'te kişi/kurum/kuruluş sayfasında il/ilçe müdürlükleri tarafından "Kişisel Bilgilerimi Paylaş" seçeneği işaretlenir. İlgili bölüme evrak tarihi ve sayısı yazılır. Bu seçenek işaretli olan kişi/kurum/kuruluşlara ait bilgilerin sadece Bakanlığımızca protokol yapılan kurum/kuruluşlarla paylaşılmasına izin verilir.

(8) Hayvan kaydı;

a) Kayıt sistemlerine yeni hayvan kaydı, mikroçipi veya kulak küpesini uygulayan kullanıcı tarafından yapılır.

b) Sığır cinsi, koyun ve keçi türü ile tek tırnaklı hayvanların kayıtları TÜRKVET'te, kedi, köpek ve gelinciklerin kayıtları PETVET'te yapılır. Ev Hayvanı Pasaportu veteriner hekim tarafından düzenlenir.

c) Tanımlatılmamış sığır cinsi, koyun ve keçi türü ile tek tırnaklı hayvanların nakil esnasında yakalanması halinde, idari para cezası uygulandıktan sonra ceza kaydı girilerek, İl depo işletmelere (TR+İl Kodu+0000000000) yeni hayvan kaydı yapılır.

ç) Bildirim süresi geçmiş ve tanımlatılmamış sığır cinsi, koyun ve keçi türü ile tek tırnaklı hayvanların işletmede tespit edilmesi halinde, idari para cezası uygulandıktan sonra ceza kaydı girilerek, tespit edildiği işletmeye yeni hayvan kaydı yapılır.

- d) Bildirim süresi geçmiş ve tanımlattırılmamış kedi, köpek ve gelincikler, idari para cezası uygulandıktan sonra ceza kaydı girilerek hayvan kaydı yapılır.
- e) Bildirim süresi içerisinde kimliklendirilen hayvanlar ile bildirim süresi aşmış veya cezalı kaydedilmesi gereken hayvanlar, sisteme farklı bildirimlerde kaydedilir.
- f) Her yaştan hayvanın tanımlanması amacıyla alınan İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları TÜRKVET'te yönetim menüsü altında yer alan "Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararı" sayfasına il sistem sorumluları tarafından kaydedilir ve komisyon kararları Genel Müdürlüğe gönderilir.
- g) Göçer hayvanlardan nakil esnasında doğan hayvanlar güzergâh üzerindeki en yakın göçer hayvan sevk kontrol noktasında kimliklendirilerek kayıt altına alınır. TÜRKVET'te doğum sayfasında doğum işletmesi olarak "göçer hayvan sevk kontrol noktası" işletmesi seçilmesi durumunda otomatik olarak açılan sahip işletme kutusuna göçer hayvanların çıkış/varış işletmesi seçilerek hayvanlar kayıt altına alınır.
- ğ) Bakanlık soy kütüğüne kayıtlı yarış atları dışında, pedigri damızlık, yarış veya atlı spor gibi sportif amaçla yetiştirilen tek tırnaklı hayvanların TÜRKVET'e kayıt edilmesi gereken durumlar ile damızlık ve üretim amaçlı tek tırnaklı hayvan kaydı yapılırken at ve katırlar intradermal mallein testine veya serolojik teste tabi tutulur eşekler klinik muayeneden geçirilir ve mikroçip uygulaması yapılarak test sonuçları TÜRKVET'e kaydedilir, pedigri/pasaporta sahip ancak ilk defa TÜRKVET'e kaydedilecek atlar için yeni tek tırnaklı kimlik belgesi tanzim edilmez. Bu hayvanların pedigri/pasaportları, tek tırnaklı kimlik belgesi yerine geçer.

(9) Veteriner Biyolojik Ürün ve Hayvan Tanımlama Araçlarının Bedelleri ile Uygulama Ücretlerinin Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ hükümleri saklı kalmak kaydıyla, TÜRKVET ve PETVET'te kayıtlı hayvan bilgilerinin güncellenmesi ve geri çağırılması;

- a) TÜRKVET'te sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvan bilgilerinin güncellenmesi ve geri çağırılması işlemlerinde; yetiştiriciden kaynaklanan hatalarda yetiştiricinin de imzası bulunan en az iki imzalı tutanağa istinaden, personelden kaynaklanan hatalarda ise en az iki personel imzalı tutanağa istinaden işlem yapılır.
- b) Hayvanların tür, ırk, cinsiyet ve ana numarası kaydı hataları ile doğum, bildirim ve kimliklendirme tarihi hataları, sisteme kayıt tarihinden itibaren sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanlarda 10 gün içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından güncellenebilir.
- c) Hayvanların doğum işletmesi hatalarında; mahsuplaşma kesinti icmalinin alınmadığı ve/veya hayvanlarda aşı kaydı olmadığı durumlarda, sisteme kayıt tarihi itibarı ile 10 (on) gün içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından geri çağırılabilir.
- ç) Hayvanların ölüm/düşüm kaydı hataları, ölüm/düşüm tarihinden itibaren 30 gün içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından güncellenebilir.
- d) Genel Müdürlük tarafından ölü duruma getirilen ve ölüm tipi "Resmî onayla" olan hayvanlardan il/ilçe müdürlükleri tarafından yapılan tespitler veya yetiştirici başvurularının değerlendirilmesi sonucunda canlı olduğu tutanakla tespit edilenler kullanıcı tarafından canlı duruma getirilebilir.
- e) Kesimhanede kesim kaydında kilogram bilgisi güncellemesi kullanıcı tarafından, kesim tarihi güncellemesi il sistem sorumlusu tarafından yapılabilir.
- f) Hayvanların kesimhanede kesim kaydında hatalı girilen diğer bilgiler, tutanağa istinaden kesim tarihinden itibaren 10 (on) gün içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise İl Sistem Sorumlusu tarafından güncellenebilir.
- g) Hayvan hastalığı tazminatı desteklemesi, TARSİM Sigortaları kapsamında hasar kaydı ve besilik erkek sığır (manda dâhil) desteklemesi kapsamında hatalı kesim/ölüm/düşüm kaydı yapılarak TÜRKVET'te ölü durumuna getirilen hayvanlar, ilgili destekleme ya da tazminatın geri ödenmesi ve ilgili sistemlerden kaydın silinmesi halinde hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü tarafından geri çağırılabilir.

ğ) Kesimhanede kesim kaydı yapılarak ölü durumuna getirilen hayvanlar, hayvanın canlı olarak tespit edilmesi halinde hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü tarafından canlı duruma getirilebilir.

h) Hayvanların ithalat veya ihracat kaydı hatalarında, ithalat/ ihracat sisteme kayıt tarihinden itibaren 10 (on) gün içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından güncellenebilir veya geri çağırılabilir.

ı) Tek tırnaklı hayvan ırk, cinsiyet, don ve isim bilgileri, sisteme kayıt tarihinden itibaren 3 ay içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından güncellenebilir.

i) Tek tırnaklı hayvanların doğum tarihi, doğduğu işletme ve mikroçip kaydı hatalarında; sisteme kayıt tarihinden itibaren 1 ay içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından hayvan kaydı geri çağırılabilir ve cezalı olarak yeniden kaydedilebilir.

j) PETVET'te ev hayvanlarının pasaport numarası, ırk, cinsiyet ve renk bilgileri, sisteme kayıt tarihinden itibaren 3 ay içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından güncellenebilir.

k) PETVET'te ev hayvanlarının doğum tarihi ve mikroçip kaydı hatalarında; sisteme kayıt tarihinden itibaren 1 ay içerisinde kullanıcı tarafından, bu sürenin geçmesi durumunda ise il sistem sorumlusu tarafından hayvan kaydı geri çağırılabilir ve cezalı olarak yeniden kaydedilebilir.

(10) İthal/ihraç hayvanların kaydı;

a) İthal hayvanlar, tanımlama mevzuatına göre tanımlanmış ise orijinal bireysel tanımlama numarasıyla, tanımlama mevzuatına göre tanımlanmamış ise varış işletmesinde tahsis edilen bireysel tanımlama numarası ile TÜRKVET'e kaydedilir.

b) Tanımlama Mevzuatı ve Ülkeye Giriş Yapan Canlı Hayvanlarda Yürütülecek Veteriner Kontrollerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik hükümlerine göre kontrollere tabi tutularak ithal edilen hayvanların, karantina süresinin bitmesi beklenmeden 10 (on) gün içerisinde TÜRKVET'e kaydedilerek hayvanlara yapılan veteriner biyolojik ürünlerin kaydının yapılması ve izlenmesi sağlanır.

c) İthal hayvanların yerinde tespitleri yapılır. Kulak küpe numaraları, ülkeye giriş tarihleri, karantina işletmesine varış tarihleri, tür, ırk, cinsiyet ve doğum tarihleri vb. bilgilerinin ithalat belgelerinde bulunan bilgilerle uyumlu olup olmadığı kontrol edilerek, il/ilçe müdürlükleri tarafından TÜRKVET'e kaydedilmeleri sağlanır.

ç) Karantina süresi içinde ithal hayvanlardan doğan hayvanlar işletmeye tahsis edilen kulak küpesi ile küpelenerek, TÜRKVET'te ithal hayvan sayfasından kaydedilir.

d) İthal edilen hayvanların, ithalat işlemleri ve millileştirilmeleri beklenmeden en geç 10 (on) gün içerisinde TÜRKVET'e kaydedilmesi hayvanların ithalat işlemlerinin tamamlandığı ve millileştirildiği anlamına gelmemektedir.

e) Genel olarak hayvanların bir kulağında elektronik kulak küpesi (mikroçip numarası 15 rakamlı), diğer kulağında görsel plastik kulak küpesi (ülke kodu + bireysel numara toplam 14 karakter) bulunmaktadır.

f) Tespitlerin elektronik kulak küpelerinin okutulması ile yapılması durumunda 15 rakamdan oluşan çip numarasının ilk 3 hanesi ihracatçı ülkenin veya elektronik küpe üreten firmanın uluslararası ICAR kodu olup, ilk 3 rakam yerine ihracatçı ülkenin 2 haneli ISO ülke kodu yazılarak hayvanlar TÜRKVET'e kaydedilir.

Örnek: Elektronik kulak küpesindeki çip numarasının 858000123456789 olması durumunda;

İhracatçı ülke Amerika Birleşik Devletleri ise, hayvanın kaydı US000123456789 olarak,

İhracatçı ülke Brezilya ise, hayvanın kaydı BR000123456789 olarak,

İhracatçı ülke Uruguay ise, hayvanın kaydı UY000123456789 olarak yapılır.

g) İhracat prosedürü tamamlanmış hayvanların, gümrükleme veya ihracat/karantina işletmelerinde ihracat kaydı yapılır.

(11) Ev Hayvanı Pasaportu;

a) Ev hayvanı pasaportunun basımı ve dağıtımı Bakanlık tarafından yaptırılır.

- b) Sayfaları dolan ev hayvanı pasaportları imha edilmeyerek sahibinde bırakılır. Ev hayvanı için yeni ev hayvanı pasaportu düzenlenir ve sistemde hayvan kaydı ile eşleştirilir.
- c) İl Müdürlükleri ihtiyaçlarını belirleyerek her yıl Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere yılda 2 kez Bakanlığa talep bildirir ve ev hayvanı pasaportları il müdürlüklerine gönderilir.

Kulak Küpesi ve Mikroçip İş ve İşlemleri

MADDE 45- (1) Kulak Küpesi/Mikroçip Alımları;

- a) Kulak küpesi alımları, mevzuat ve TS 7808'e uygun olarak Bakanlıkça hazırlanan asgari teknik şartnamelere göre yapılır. TS 7808'e göre testlerin yapıldığına dair belgeler talep edilir.
- b) Kulak küpe seri aralıkları il müdürlükleri tarafından kulak küpesi firmasına resmî yazı ile bildirilir, Bakanlık tarafından alımı yapılarak il müdürlüklerine gönderilen ve teslim alınan kulak küpeleri muayene kabul komisyonları tarafından incelenir, uygun olması durumunda kabul edilir.
- c) Kulak küpelerinde düşme, rakamlarda silinme ve yönetmelik şartlarına uygunluğunun kontrolü için Bakanlık tarafından numune alınarak TSE laboratuvarlarında kulak küpesinin dayanıklılık testlerinin yapılması sağlanır.
- ç) Kulak küpeleri il müdürlüğü tarafından teslim alındıktan sonra TÜRKVET'te sipariş ve alım işlemleri tamamlanır.
- d) Alımı yapılan kulak küpelerinin; firma, tarih, seri aralığı, teslimat bilgileri, vb. belgeleri dosyasında muhafaza edilir.
- e) Tek tırnaklı hayvanlar ile ev hayvanlarının kimliklendirilmesi, ISO 11784 sayılı standarda uygun üretilen, ISO 11785 sayılı standarda uygun okuyucular tarafından okunan HDX ya da FDX-B teknolojisine uygun mikroçipler ile yapılır.
- f) Alımı yapılan mikroçipler, teslim alındıktan sonra sistemlerde seri aralığı yazılarak üretilir, sipariş ve alım işlemleri tamamlanır.
- g) Hayvanlara daha önceden uygulandığı tespit edilen ancak PETVET'te üretilmemiş mikroçiplerin kayıt işlemleri gerekli inceleme yapıldıktan sonra sadece il/ilçe müdürlüklerince yapılır.
- ğ) Serbest veteriner hekimler tarafından kullanılacak olan mikroçiplerin PETVET'te üretimi Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından yapılır. Serbest veteriner hekimlerin kullanacağı mikroçipler il/ilçe müdürlüklerince PETVET'te üretilmez.

(2) Kulak Küpesi / Mikroçip Dağıtım ve Tahsisleri;

- a) TÜRKVET'te il için kulak küpe siparişi, alımı ve tahsis işlemleri il sistem sorumlusu tarafından, ilçelerde kulak küpe tahsis işlemleri ilçe sistem yöneticisi tarafından yapılır.
- b) Tahsis edilen kulak küpelerinin; tarih, ilçe, kullanıcı, yetki devri yapılan kurum/kuruluş ve yetiştirici bilgi ve belgeleri dosyasında muhafaza edilir.
- c) İlde teslim alınan ve ilçelere tahsis edilmeyen kulak küpeleri il üzerinde, ilçeye tahsis edilen ve kullanıcılara tahsis edilmeyen kulak küpeleri ilçe üzerinde tahsisli olarak bırakılır, dağıtım yapıldığı zaman ilçe veya kullanıcı üzerine tahsis yapılır.
- ç) İlçe veya kullanıcı üzerine kulak küpesi tahsis edilirken, üzerlerindeki uygun durumdaki kulak küpeleri kontrol edilir, fazla kulak küpesi olması durumunda tahsis yapılmaz, tahsis edilen kulak küpelerinin tahsislerinin onaylanması sağlanır, ilçe ve kullanıcı üzerinde tahsisli parçalı seri kulak küpesi bırakılmaz.
- d) İl ve ilçe sistem sorumluları tarafından altışar aylık dönemler halinde ilçe ve kullanıcılar üzerindeki tahsisli kulak küpelerinin/mikroçiplerin kontrolü yapılır. İl/ilçe sistem sorumlularının değişmesi durumunda, il/ilçe müdürlüğünde UYGUN durumda olan kulak küpeleri/mikroçipler için tutanakla devir-teslim yapılır.
- e) Kulak küpeleri/mikroçiplerin ilçe veya kullanıcı üzerinde UYGUN durumda tahsisli olmasına rağmen fiilen bulunamaması durumunda inceleme ve soruşturma yapılır, tutanağa bağlanarak kayıp olarak sistemlere kaydedilir.

- f) Üzerinde UYGUN durumda tahsisli kulak küpesi bulunan personelin tayin, emeklilik, vb. nedenlerle çalıştığı birimden ayrılması durumunda, şube müdürü veya ilçe müdürü tarafından ilişiği kesilmez, üzerine tahsisli kulak küpelerinin teslimi sağlanır, sonrasında ilişiği kesilir ve sistemde rolleri alınır.
- g) TÜRKVET veya PETVET'te il için mikroçip siparişi, alımı ve tahsis işlemleri il sistem sorumlusu tarafından, ilçelerde mikroçip tahsis işlemleri ilçe mikroçip yöneticisi tarafından yapılır.
- ğ) TÜRKVET veya PETVET'te hatalı mikroçip numarası üretilmesi durumunda, hatalı seri aralığının silinmesi resmî yazı ile Bakanlıktan istenir.

(3) Düşen veya okunamayan kulak küpesi ve mikroçip işlemleri;

- a) Mevzuat gereği, tek veya çift kulak küpesi düşen hayvanlar için veteriner sağlık raporu düzenlenmez.
- b) Sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpelerinden birinin ya da ikisinin düşmesi veya üzerlerindeki bilgilerin silinmesi durumunda, aynı özgün tanımlama numarasını içeren yenisi takılır.
- c) Sığır cinsi hayvanlar ile koyun ve keçi türü hayvanların kulak küpelerinden birinin ya da ikisinin düşmesi veya üzerlerindeki bilgilerin silinmesi durumunda, yetiştiricilerin il/ilçe müdürlüğüne bildirmesi üzerine, hayvanların tespiti yapıp TÜRKVET'teki durumu (Ölü, ya da askıda) kontrol edilerek düşen kulak küpesi olarak girişi yapılır.
- ç) Düşen kulak küpelerinin sipariş işlemleri TÜRKVET'te il/ilçe müdürlükleri ile yetki devri yapılan kurum/kuruluş veya işletme kullanıcıları tarafından yapılır. Düşen kulak küpesi sipariş onayı ve alım işlemleri illerde il sistem sorumlusu veya il küpe yöneticisi tarafından yapılır.
- d) Düşen kulak küpeleri en geç haftalık olarak ilgili firmaya elektronik ortamda bildirilir ve ivedilikle hayvanlara takılması sağlanır.
- e) Düşen kulak küpesi sipariş ve takma iş ve işlemleri, il/ilçe müdürlüğü ile yetki devri yapılan kurum/kuruluş veya işletme kullanıcıları tarafından yapılır ve sisteme kaydedilir.
- f) Düşen kulak küpeleri ilgili hayvanlara takılır ve listede yer alan imza kısmına yetiştirici imzası alınarak TÜRKVET'te "takıldı" olarak işaretlenir.
- g) Alımı yapılan düşen kulak küpeleri hayvanın işletmede kesilmesi, ölmesi veya hatalı düşen kulak küpesi bildirimi yapılmış olması durumunda "takılamadı" olarak işaretlenir. Takılamadı olarak işaretlenen düşen kulak küpeleri tutanakla imha edilir.
- ğ) Ev hayvanlarına uygulanan mikroçiplerin okunamaması ya da düştüğünün tespiti durumunda, ev hayvanları için sahibinin ibraz ettiği belge veya bilgiler ile veri tabanındaki bilgiler doğrultusunda yeniden mikroçip uygulaması yapılır.

(4) Çalıntı/kayıp olan kulak küpesi ve çalıntı/kayıp/zayi olan mikroçiplerin kaydı;

- a) Çalıntı/kayıp kulak küpesi ve mikroçip kayıt işlemleri kolluk kuvvetlerinin tutanağına istinaden kulak küpesi/mikroçipin tahsisli olduğu kullanıcı tarafından, onaylama işlemi ise il sistem sorumlusu tarafından yapılır.
- b) Hayvanlara uygulama esnasında zayi olan mikroçip kayıt işlemleri tutanağına istinaden, mikroçipin tahsisli olduğu kullanıcı tarafından, onaylama işlemi ise il sistem sorumlusu tarafından yapılır.
- c) Mikroçiplerin terkin edilmesi ve kayıtlardan çıkarılması için gerekli teknik raporların hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğüne oluşturulan komisyonca hazırlanarak döner sermaye işletmesine bildirilmesi sağlanır.
- ç) Kırılan veya yapısı bozulan kulak küpeleri tutanakla imha edilir. Bu kulak küpe numaraları liste yapılarak ilgili kulak küpesi firmasından yeniden temin edilir.
- d) Kullanıcı tarafından kayıt esnasında ilgili tutanak tarih ve sayısı TÜRKVET/PETVET'e kaydedilir. İlgili tutanakların bir nüshası il müdürlüğüne gönderilerek, TÜRKVET/PETVET dosyasında muhafaza edilir.
- e) İl sistem sorumlusu tarafından onaylanmayan kulak küpesi/mikroçip çalıntı, kayıp ve zayi olarak kaydedilmez.

Hayvanların tanımlama yetkisinin devredilmesi

MADDE 46- (1) Sığır cinsi hayvanların tanımlama yetkisinin devredilmesi;

- a) Sığır cinsi hayvanların tanımlanması amacıyla, Bakanlığımız ile Türkiye Damızlık Sığır Yetiştiricileri Merkez Birliği arasında yapılan Protokol kapsamında, İl Müdürlükleri tarafından İl Damızlık Sığır Yetiştiricileri Birliklerine ilin tamamında yetki devri yapılabilir.
- b) Sığır cinsi hayvanlar için yetki devri yapılması durumunda tanımlama ve düşen kulak küpesi ile ilgili iş ve işlemler yetki devri yapılan İl Damızlık Sığır Yetiştirici Birlikleri tarafından yapılır. Talep edilmesi halinde yetki devri yapılan İl Damızlık Sığır Yetiştirici Birlikleri tarafından kaydı yapılan hayvanlara ait hayvan pasaportu düzenlenebilir. Tahsis edilen kulak küpe sayısı kadar hayvan pasaportu bedeli, il müdürlükleri döner sermaye saymanlıklarına süresi içerisinde yatırılır.
- c) Yetki devri yapılan İl Damızlık Sığır Yetiştirici Birliklerince düşen kulak küpelerinin siparişleri yapılır. İl Müdürlükleri tarafından temin edilen düşen kulak küpeleri İl Damızlık Sığır Yetiştirici Birliklerince hayvanlara uygulanarak sistemde işaretlenir.
- ç) İl müdürlükleri tarafından, yetki devri yapılan kurum/kuruluşlarda kimliklendirici olarak çalışacak kişilere hayvanların ırkları, cinsiyet ve yaş konuları ile hayvanların tanımlanması hakkında eğitim verilerek kimliklendirici belgesi düzenlenir, kullanıcı adı ve şifresi tahsis edilir. Kimliklendirici uyguladığı küpeyi sisteme kendisi kaydeder.
- d) 10 baş ve üzeri damızlık dişi sığır cinsi hayvan bulunan işletmelerin talepte bulunması halinde İl müdürlüğü ile işletme sahibi arasında yetki devri sözleşmesi yapılır.
- e) Yetki devri yapılan işletmenin bir veteriner hekim ile sözleşmesi bulunması halinde sorumluluğu işletme sahibinde olmak kaydıyla söz konusu yetki işletme veteriner hekimine de verilebilir. Her bir işletme ile ayrı sözleşmeleri bulunması şartı ile veteriner hekimlerin birden fazla işletmede yetkisi bulunabilir.
- f) Kulak küpeleri; seri aralıklarının il müdürlüğünce tahsis edilmesi şartıyla, işletme sahibi tarafından Bakanlıkça hazırlanan asgari teknik şartnamelere göre, TS 7808 testlerinin uygunluk belgeleri talep edilerek temin edilir. Temin edilen kulak küpeleri işletme sahibi veya işletme ile sözleşme yapan veteriner hekim tarafından uygulanabilir. Bu hükümlerin sağlanamaması durumunda işletmedeki hayvanların tanımlama işlemi il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından yapılır.
- g) İşletme sahibinin talep etmesi durumunda, düşen kulak küpe listesinin il müdürlüğünce onaylanması şartıyla, düşen kulak küpeleri işletme sahibi tarafından temin edilir. Temin edilen kulak küpeleri işletme sahibi/işletme ile sözleşme yapan veteriner hekim tarafından hayvanlara uygulanarak sistemde işaretlenir.
- ğ) İl müdürlükleri tarafından yetki devri yapılan kurum/kuruluşlar ile tanımlama yetkisi verilen işletmelerin bilgileri TÜRKVET'te Yönetim menüsü altında yer alan "Yetki Devri" sayfasına il sistem sorumluları tarafından kaydedilir.
- h) "Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi" ve "Hayvan Genetik Kaynaklarının Yerinde Korunması ve Geliştirilmesi Projesi" kapsamında projenin uygulandığı işletmelerde yıl içerisinde doğacak hayvan sayısı göz önünde bulundurularak kulak küpeleri proje sorumlusu sözleşmeli personele verilir, TÜRKVET' te şifre tahsis edilir.
- ı) Resmî kurum/kuruluşlara (TİGEM, TAGEM vb.) ait işletmelerdeki hayvanların tanımlama işlemleri için görevlendirilen personele kulak küpesi tahsisi yapılır. Söz konusu resmî kurum/kuruluşlarla ayrıca sözleşme yapılmaz.
- i) Tanımlama yetkisi verilen işletmelerde sığır tüberkülozu veya sığır brusellozu çıkması durumunda işletmelere verilmiş olan yetki hastalık sönüşü yapıldıktan sonra askıya alınır. Hastalık sönüşü yapıldıktan sonra tanımlama işlemleri il/ilçe müdürlükleri tarafından yürütülür. Hastalık sönüşü yapıldıktan sonra tekrar yetki verilir.

(2) Koyun ve keçi türü hayvanların tanımlama yetkisinin devredilmesi;

- a) İl geneli koyun ve keçi türü hayvanların tanımlama yetki devri ile ilgili hususlar Genel Müdürlükçe belirlenir.

- b) 100 baş ve üzeri damızlık dişi koyun ve keçi türü hayvan bulunan işletmelerin talepte bulunması halinde İl müdürlüğü ile işletme sahibi arasında yetki devri sözleşmesi yapılır.
- c) Yetki devri yapılan işletmenin bir veteriner hekim ile sözleşmesi bulunması halinde sorumluluğu işletme sahibinde olmak kaydıyla söz konusu yetki işletme veteriner hekimine de verilebilir. Her bir işletme ile ayrı sözleşmeleri bulunması şartı ile veteriner hekimlerin birden fazla işletmede yetkisi bulunabilir.
- ç) Kulak küpeleri; seri aralıklarının il müdürlüğünce tahsis edilmesi şartıyla, işletme sahibi tarafından Bakanlıkça hazırlanan asgari teknik şartnamelere göre, TS 7808 testlerinin uygunluk belgeleri talep edilerek temin edilir. Temin edilen kulak küpeleri işletme sahibi veya işletme ile sözleşme yapan veteriner hekim tarafından uygulanabilir. Bu hükümlerin sağlanamaması durumunda işletmedeki hayvanların tanımlama işlemi il/ilçe müdürlüğü personeli tarafından yapılır.
- d) İşletme sahibinin talep etmesi durumunda, düşen kulak küpe listesinin il müdürlüğünce onaylanması şartıyla, düşen kulak küpeleri işletme sahibi tarafından temin edilir. Temin edilen kulak küpeleri işletme sahibi/işletme ile sözleşme yapan veteriner hekim tarafından hayvanlara uygulanarak sistemde işaretilir.
- e) “Halk Elinde Hayvan Islahı Ülkesel Projesi”, “Hayvan Genetik Kaynaklarının Yerinde Korunması ve Geliştirilmesi Projesi” ve “Küçükbaş Soy Kütüğü ve Ön Soy Kütüğü Projesi” kapsamında projelerin uygulandığı işletmelerde yıl içerisinde doğacak hayvan sayısı göz önünde bulundurularak kulak küpeleri proje sorumlusu sözleşmeli personele verilir, TÜRKVET’te şifre tahsis edilir.
- f) Resmî kurum/kuruluşlara (TİGEM, TAGEM vb.) ait işletmelerdeki hayvanların tanımlama işlemleri için görevlendirilen personele kulak küpesi tahsisi yapılır. Söz konusu resmî kurum/kuruluşlarla ayrıca sözleşme yapılmaz.

(3) Ev Hayvanlarının kimliklendirme ve kayıt yetkisinin devredilmesi;

- a) Ev hayvanlarının kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması amacıyla, Bakanlığımız ile Türk Veteriner Hekimler Birliği arasında protokol imzalanmış olup, il müdürlükleri Türk Veteriner Hekimler Birliği’ne bağlı bölge veteriner hekim odaları ile protokol imzalar.
- b) Ev hayvanlarının kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması çalışmalarını protokol yapılan bölge veteriner hekim odalarının yanı sıra il/ilçe müdürlükleri tarafından da yapılır.
- c) Resmî kurum/kuruluşlara (TİGEM, TAGEM vb.) ait işletmelerdeki ev hayvanlarının tanımlama işlemleri için görevlendirilen personele mikroçip ve ev hayvanı pasaportu tahsisi yapılır. Söz konusu resmî kurum/kuruluşlarla ayrıca sözleşme yapılmaz.

(4) Kovan plakalarının basım, dağıtım ve takma yetkisinin devredilmesi;

- a) Kovan plakalarının basım, dağıtım ve takılması ve kayıt altına alınması amacıyla, Bakanlığımız ile Türkiye Arı Yetiştiricileri Merkez Birliği ve Tarımsal Bal Üreticileri Merkez Birliği arasında protokol imzalanmıştır.
- b) Kovan plakalarının basım, dağıtım ve uygulama yetkisi Bakanlığın kontrol ve denetimi altında olmak şartı ile arı yetiştiricileri ve bal üretici birliklerine devredilmiştir.

Bildirim ve bilgilendirme

MADDE 47- (1) İşletmedeki Hayvan Bildirim Formu (Ek-26) il/ilçe müdürlüğü tarafından çoğaltılarak hayvan sahiplerine ve ilgililere dağıtılır.

(2) Sığır cinsi hayvanların her bir işletme değiştirmelerinde alıcı ve satıcılar tarafından ilgili kısımları imzalanan hayvan pasaportları ile birlikte bildirim süresi içinde il/ilçe müdürlüklerine bildirim yapılır.

(3) Hayvan sahipleri işletmelerindeki doğum, mecburi kesim ve ölümlerini, Ek-26’da örneği yer alan İşletmedeki Hayvan Bildirim Formu ile il/ilçe müdürlüğüne teslim eder. Teslim edilen formlara istinaden il/ilçe müdürlüğü tarafından kayıt sistemlerinde gerekli güncelleme yapılır.

(4) Bakanlık mobil uygulamaları üzerinden yapılan bildirimlerin takip edilmesi sağlanır, TÜRKVET ana sayfada yer alan bildirimler ve Tarım Cebimde Mobil Uygulama üzerinden gelen e-postalara istinaden il/ilçe müdürlüğü tarafından kayıt sistemlerinde gerekli güncelleme yapılır.

(5) İşletmelerdeki her türlü hayvan hareketinin (doğum, ölüm/kesim ve nakil) bildirilmesi, hayvanların kimliklendirilerek sistemlere kaydının yapılması, bildirimin yapılmaması halinde cezai yaptırım uygulanacağı hakkında yetiştiriciler yerel basın ve yayın araçları ile bilgilendirilir, konu ile ilgili afiş, broşür ve liflet bastırılır.

İşletme denetimleri ve güncellemeleri

MADDE 48- (1) Tanımlama Yönetmelikleri kapsamında, her yıl il/ilçe müdürlükleri tarafından her ilçedeki hayvan sayısının en az yüzde beşini temsil etmek üzere işletmelerin en az yüzde üçünde denetleme yapılır. Denetleme yapılacak işletme listesi risk analizi bazında TÜRKVET'te Genel Müdürlük tarafından belirlenerek yayımlanır, denetlemeler yıl içinde il/ilçe müdürlükleri tarafından tamamlanarak aralık ayı sonuna kadar TÜRKVET'e kaydedilir.

(2) Geçici kurban kesim yeri, geçici kurban satış yeri, göçer hayvan sevk kontrol noktası, gümrükleme yeri, hayvan satış yeri ve kesimhane işletmelerinde, kullanıldıkları dönemler dışında canlı ve/veya ölü durumda hayvan bulundurulmaz ve güncel tutulur. Kullanım dönemleri sonunda "KAPALI" duruma getirilir.

(3) Ruhsatlı hayvan satış yerleri ve kesimhaneler TÜRKVET'te kaydedilir, bilgileri güncel tutulur ve bilgisayar sistemi kurulması sağlanır. TÜRKVET'te kayıtlı olan ancak ruhsatı iptal edilen veya askıya alınan hayvan satış yerleri ve kesimhaneler sistemde "KAPALI" duruma getirilir.

Kullanıcı kaydı ve yönetimi

MADDE 49- (1) Hayvan Kayıt Sistemi (TÜRKVET), Ev Hayvanı Kayıt Sistemi (PETVET) ve Kanatlı Bilgi Sistemi (KBS) kullanıcılarına verilen yetkiler il sistem sorumlularınca takip edilir. Sisteme ilk girişte "Kullanıcı Sözleşmesi" onaylanarak sisteme erişim sağlanır. Her yıl ocak ayının sonuna kadar sisteme giriş yapmayan kullanıcıların rol ve yetkileri sistem tarafından alınarak pasif hale getirilir, kullanıcıya yeniden rol verildikten ve "Kullanıcı Sözleşmesi" onaylandıktan sonra sisteme erişim sağlanabilir.

(2) Genel Müdürlüğümüz tarafından hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlerine TÜRKVET ve PETVET'te rol tanımlanmıştır. Bu kişilerin yetkilendirilmesi il müdürlüğünün talebi üzerine Genel Müdürlük tarafından yapılır.

(3) Hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürlüğünde görev yapan veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri/teknisyeni unvanına sahip en fazla üç personele TÜRKVET'te "İl Sistem Sorumlusu" rolü tahsis edilir. Ayrıca veteriner hekim unvanına sahip en fazla üç personele PETVET ve Tek Tırnaklı Kayıt Sisteminde "İl Sistem Sorumlusu" rolü tahsis edilir. Bu kişilerin görevlendirilmesi ve görev değişikliği il müdürlüğünün gerekçeli talebi ve Genel Müdürlük uygun görüşü ile yapılır.

(4) İşletme kapasite raporlarının geri çağırılması amacıyla il müdür yardımcısına rol tahsisi yapılır.

(5) İlçe Müdürlüğünde görev yapan veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri/teknisyeni unvanına sahip en fazla iki personele TÜRKVET'te "İlçe Sistem Sorumlusu", PETVET'te "İlçe Mikroçip Yöneticisi" rolü tahsis edilir. İlçe sistem sorumlularının görevlendirilmesi ve görev değişikliği il müdürlüğü tarafından yapılır.

(6) İl sistem sorumluları eş zamanlı olarak TÜRKVET ile ilgili iş ve işlemler dışında görevlendirilemez. TÜRKVET ile ilgili sorunlar kullanıcılar tarafından il sistem sorumlusuna iletilir, çözülemeyen konular il sistem sorumluları tarafından Genel Müdürlüğe resmî e-posta yoluyla bildirilir.

(7) İhtiyaç duyulması halinde, il/ilçe müdürlüğünde görev yapan veteriner hekim veya veteriner sağlık teknisyeni/teknikeri haricinde en fazla beş personele “Belge Düzenleme” rolü verilebilir.

(8) Talep edilmesi durumunda illerde faaliyette bulunan hayvancılık birliklerinde görevli bir kullanıcıya “il görüntüleme” rolü verilebilir. Küpeleme ve kayıt yetki devri yapılan kurum/kuruluşların talep etmesi durumunda birden fazla kullanıcıya “il görüntüleme” rolü verilir.

(9) Kullanıcılara Ek-27 ve Ek-28’e göre rol tahsisi yapılır.

(10) Hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü, kullanıcıların TÜRKVET ve PETVET’te hatalı veya uygunsuz işlem yaptıklarının tespit edilmesi halinde veya gerek görülen diğer durumlarda ilgililerin şifrelerinin iptal edilmesini sağlar.

(11) Kullanıcı ve kullanıcı rollerinin güncelliği kontrol edilir, pasif yapılması gerektiği durumlarda, kullanıcının üzerinde tahsisli tüm roller alınarak pasif duruma getirilir.

(12) Aylıksız izin, hastalık izni, doğum izni vb. sebeplerle görevlerinden geçici olarak ayrılan kullanıcıların rol ve yetkileri geçici olarak alınarak sisteme erişimleri kapatılır.

(13) Emekli olan, yetkisi alınan ya da tayini çıkan kullanıcının TÜRKVET ve PETVET’te üzerinde tahsisli olan kulak küpe ve mikroçiplerin iadesinden, il müdürlüklerinde hayvan sağlığı, yetiştiriciliği ve su ürünleri/hayvan sağlığı ve yetiştiriciliği şube müdürü, ilçe müdürlüklerinde ilçe müdürü sorumludur, kulak küpe ve mikroçiplerin il/ilçe müdürlüğüne tutanakla iade edilmesi sağlanır.

(14) Genel Müdürlük tarafından Bakanlığımıza bağlı/ilgili TAGEM, TİGEM ve ESK işletmeleri ile TKDK, TMO, TKKMB’de görevli kullanıcılara TÜRKVET’te rol tahsisi yapılmış olup, il müdürlükleri tarafından söz konusu kullanıcılara TÜRKVET’te kullanıcı adı ve şifresi verilmez.

(15) Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü ile İçişleri Bakanlığı arasında TÜRKVET’te yer alan hayvan kaydı verilerinin paylaşımına ilişkin protokol imzalanmış olup, il müdürlükleri tarafından kolluk kuvvetlerine TÜRKVET’te kullanıcı adı ve şifresi verilmez.

(16) Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, Ziraat Bankası ve Vakıflar Bankası ile Bakanlığımız arasında TÜRKVET’te yer alan hayvan kaydı verilerinin paylaşımına ilişkin protokol imzalanmış olup, ilgili kurum ve kuruluşlar ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarına TÜRKVET’te kullanıcı adı ve şifresi verilmez. Bu kurumlardan gelecek olan belge taleplerine istinaden belge düzenlenmez.

(17) Kullanıcının üzerine tahsisli kulak küpeleri/mikroçipler il/ilçe müdürlüğüne iade edildikten sonra, kullanıcı rolleri alınarak il sistem sorumlusu tarafından pasif yapılır.

TÜRKVET dosyası

MADDE 50- (1) İl Müdürlüğünde il sistem sorumlusu tarafından, ilçe müdürlüklerinde ilgili personel tarafından hazırlanan TÜRKVET dosyasında;

a) Bölge Veteriner Hekim Odaları, serbest veteriner hekimler, yetiştirici/üretici birlikleri ve işletmeler ile yapılan küpeleme ve kayıt yetki devri sözleşmeleri,

- b) İl genelinde hayvan satış yerleri ile kesimhanelerin listesi,
- c) Kulak küpesi/mikroçip sipariş, alım bilgileri, tahsis/dağıtım liste ve tutanakları,
- ç) Düşen kulak küpesi firmaya gönderilen listeler,
- d) Çalıntı/kayıp kulak küpesi/mikroçip tutanakları,
- e) Sığır cinsi hayvanlarda 6 ay olan tanımlama süresinin 1 yıla kadar uzatılması için il/ilçe müdürlüğü tarafından tespit edilen ve il Müdürlüğü tarafından izin verilen işletmelerin listesi,
- f) Her yaştan hayvanın tanımlanması amacıyla alınan İl Hayvan Sağlık Zabıtası Komisyon Kararları,
- g) Deve İşletmeleri Takip formları,
- ğ) Tanımlama Yönetmelikleri kapsamında; her yıl il/ilçe müdürlükleri tarafından düzenlenen yıllık raporlar yer alır.

Hayvan refahı

MADDE 51- (1) Hayvan sağlığı ile birlikte ele alınan hayvan refahı konusuna özel önem verilir.

(2) Hayvanlarda acı ve ıstırap, yara, stres ve korkuya neden olacak hiçbir müdahaleye izin verilmez.

(3) Gerek çiftlik hayvanlarının bakımı, beslenmesi, nakliyesi ve kesimi esnasında gerekse deneysel ve diğer bilimsel amaçlar için hayvan kullanımında eziyetten uzak ve minimum düzeyde heyecan, acı ve ızdırap duymamalarını sağlayacak düzenlemelerin yapılması için eğitim ve yayım çalışmaları sürdürülür.

(4) Salgın ve zoonoz hastalıkların kontrolü ve eradikasyonu nedeniyle yapılacak zorunlu itlaf işlemlerinde kamuoyu duyarlılığı dikkate alınarak önlem alınır.

(5) İtlaf edilmesi gereken hayvanların imhasında sağlık ve sanitasyon tedbirleri aksatılmaz ve çevrenin korunmasına özen gösterilir.

(6) Damızlık broiler ve yumurtacı işletmeler yetiştirme ya da üretim kümeslerinin kapasitesi 39 kg/m² üzerinden değerlendirilerek belirlenir.

(7) Ticari yumurtacı kanatlı işletmelerine yarka yetiştiren işletmelerin kümes kapasitesi 33 kg/m² üzerinden değerlendirilerek belirlenir. Ancak işletme sahibi veya bakıcısı 33 kg/m² canlı ağırlıktan daha yüksek bir sürü kapasitesi kullanmak istediğine dair talepte bulunur ve aşağıdaki şartları sağlar ise;

a) Dış mekân sıcaklığı gölgede 30 °C dereceyi aştığı zamanlarda iç mekân sıcaklığı dış mekân sıcaklığını 3 °C dereceden daha fazla aşmaması, dış mekân sıcaklığı 10 °C derecenin altında düştüğünde 48 saat içerisinde ölçülen kümes içi ortalama bağıl nem oranı %70'i aşmaması,

b) Tavukların işgal ettiği alanın boyutları da dâhil olmak üzere kümes planını, yerleştirildikleri yerlerde dâhil olmak üzere havalandırma ve varsa soğutma ve ısıtma sistemleri, yem ve su sistemleri ve bunların yerleri, hayvanların sağlık ve refahı için gerekli olan otomatik veya mekanik ekipmanların herhangi birinde bir arıza olması durumunda devreye girecek alarm sistemleri veya yedek sistemleri açıklayan dokümanları vermesi ve denetimlerde göstermek üzere hazır bulundurması ve gerektiğinde güncellemeleri zamanında yapması durumunda sürü yoğunluğu için 39 kg/m²'ye izin verilir.

(8) "Etçi Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik" gereği hayvan refahına yönelik kontrol ve denetimler yapılır. Bu kontrollerde "Çiftlik Kontrol Listesi" (Ek-29) ile "Kesimhane Kontrol Listesi" (Ek-30) düzenlenir; her iki kontrol listesi birleştirilerek kontrol ve denetim tutanağı hazırlanır. Bu denetim tutanağı, denetimi gerçekleştiren il/ilçe müdürlüğünde muhafaza edilir.

(9) "Etçi Tavukların Korunması ile İlgili Asgari Standartlara İlişkin Yönetmelik" kapsamında yıl içerisinde işletmelerin en az %10'unda (Basit Tesadüfî Örneklem Yöntemi ile belirlenir) kontrol ve denetim yapılır ve hazırlanan yıllık rapor bir sonraki yılın haziran ayı sonuna kadar Genel Müdürlüğe gönderilir.

Nakilde hayvan refahı ile ilgili hususlar

MADDE 52- (1) 24/12/2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği gereği; il müdürlükleri tarafından, nakil sırasında hayvanlara refakat eden bakıcılar ile hayvan nakil araçlarının sürücülerine yeterlilik belgesi, gerekli ön şartları taşıyan ve hayvan nakliyesi ile uğraşan nakliyecilere yetki belgesi, hayvan refahı ve korunmasına ilişkin standartları taşıyan uzun yol araçlarına onay belgesi verilmesi gerekmektedir. Söz konusu Yönetmelik çerçevesinde konuyla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlara gerekli bilgilendirme ve eğitim çalışmaları yapılır.

(2) Yönetmelik kapsamında nakliyeciler yetki belgesi verilirken; 8/1/2018 tarihli ve 30295 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği'ne göre, ticari amaçla eşya taşımacılığı yapacaklar için düzenlenen yetki belgesinden herhangi biri ya da uluslararası eşya taşımak için alınan yetki belgesi müracaat esnasında kabul edilir.

(3) 8 saatten az mesafede kendisi veya başkası adına hayvan taşıyan herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi (nakliyeciler) için Yönetmeliğin Ek-8'inde yer alan "TİP 1 Nakliyeciler Yetki Belgesi" düzenlenir, 8 saatten az süren yolculuklarda kullanılacak nakil araçları için araç onay belgesi düzenlenmez.

(4) 8 saatten fazla süren uzun yolculuklarda kendisi veya başkası adına hayvan taşıyan herhangi bir gerçek ya da tüzel kişi (nakliyeciler) için Yönetmeliğin Ek-9'unda yer alan "TİP 2 Nakliyeciler Yetki Belgesi" düzenlenir.

(5) Sadece uzun yol nakil araçları için Yönetmeliğin Ek-11'inde yer alan "Uzun Yolculuklara İlişkin Karayolu Nakil Araçları Onay Belgesi" düzenlenir.

(6) Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği'nin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca verilmiş Taşımacılık Yetki Belgesine sahip olunması Nakliyeciler Yetki Belgesi alınmasının şartları arasında sayılmıştır. 8.1.2018 tarihli ve 30295 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmış olan Karayolu Taşıma Yönetmeliği'nde alınacak yetki belgelerinin kiralanaileceğine dair bir hüküm bulunmadığından kiralandığı belirtilen Taşımacılık Yetki Belgesine istinaden Nakliyeciler Yetki Belgesi düzenlenmez.

(7) Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği'nin Ek-8'inde Nakliyeciler Yetki Belgesi Tip 1 (Uzun yolculuklar için geçerli değil) ve Ek-9 unda Nakliyeciler Yetki Belgesi Tip 2 (Uzun yolculuklar dahil tüm yolculuklar için geçerli) formatı düzenlenmiş olup tip belgeleri nakliye yapılacak gerçek veya özel hukuk tüzel kişilerine verilir ve Karayolu Taşıma Yönetmeliğine göre düzenlenmiş Taşımacılık Yetki Belgesine sahip olma şartı aranır. Söz konusu yönetmeliğin "Yetki belgelerinin süresi" başlıklı 17 nci maddesinde Yönetmelik kapsamında verilen ve yenilenen yetki belgelerinin süresi 5 yıl olarak belirlenmiştir. Nakliyeciler Yetki Belgesi almak için başvuruda bulunanların Taşımacılık Yetki Belgelerinin süresinin bitmesine 5 yıldan daha az süre kalmış olsa bile başvurunun kabul edilmesi gerektiği ancak Nakliyeciler Yetki Belgesi verilmesi Taşımacılık Yetki Belgesinin varlığına bağlı olduğundan Taşımacılık Yetki Belgesinin süresinde yenilenmemesi halinde Bakanlığımızca verilmiş olan Nakliyeciler Yetki Belgesi'nin 5 yıl dolmamış olsa bile geçersiz hale geleceği, uygulamada Nakliyeciler Yetki Belgesine Taşımacılık Yetki Belgesi yenilenmediği takdirde belgenin geçersiz olacağı yönünde not düşülür.

(8) Tip 1 Nakliyeciler Yetki Belgesi verilirken, Yönetmeliğin 15 inci maddesi gereği başvuru yapan gerçek ya da tüzel kişilerden uygun personel, teçhizat ve çalışma prosedürlerine sahip olduklarını ortaya koyan beyanları alınır.

(9) Nakliyeciyi yetki belgesi başvuruları tüzel kişilikler için işyeri merkezinin ya da işyeri temsilciliklerinin bulunduğu il müdürlüğüne, gerçek kişiler için ise başvuru sahibinin ikamet ettiği ya da mali yönden kayıtlı olduğu il müdürlüğüne yapılır.

(10) İster uzun yolculuk, ister 8 saatten az süren yolculuk ve isterse 65 km'nin altındaki mesafede hayvan taşıyan tüm nakil araçlarının, söz konusu Yönetmeliğin dokuzuncu bölümünde belirtilen asgari şartları taşıması zorunludur.

(11) Yönetmelik gereği, ayrılış yeri ile varış yeri arasında en fazla 65 km'lik bir mesafeye kadar "nakliyeciyi yetki belgesi", "sürücü ve bakıcı yeterlilik belgesi" olmadan hayvan nakli yapılabilmektedir. Bahsedilen mesafede yapılacak olan hayvan nakillerinde mutlaka "Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik" kapsamında sevk esnasında bulundurulması gereken belgeler aranır.

(12) "Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği" in uzun yolculuklara ilişkin hükümleri 31 Aralık 2026 tarihine kadar ertelenmiş olup, hayvan sevklerinde 8 saatten az süren kısa yolculuklar ve 8 saati aşan uzun yolculuklar, asgari standartları karşılayan araçlarla, sürücü ve bakıcı yeterlilik belgesi ve "TİP 1 Nakliyeciyi Yetki Belgesi" ile yapılır.

(13) Veteriner sağlık raporu düzenlenirken "Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği" gereği nakil araçlarının hayvan refahı yönünden kontrolleri yapılır, 8 saatten az süren kısa yolculuklar ve 8 saati aşan uzun yolculuklarda Ek-31'deki form, iki nüsha tanzim edilerek bir nüshası veteriner sağlık raporuna eklenir, bir nüshası da il/ilçe müdürlüğünde kalan veteriner sağlık raporuna eklenir.

(14) Sürücü, bakıcı ve nakliyeciler TÜRKVET' e "Kişi/İşletme/Kurum" menüsü altında yer alan "Sertifika Kayıtları" ekranından kaydedilir. Sürücü ve bakıcılar için düzenlenen yeterlilik belgesi ve nakliyeciler için düzenlenen yetki belgesine ait tanımlama numaraları sistem tarafından otomatik olarak verilir.

(15) Hayvan nakline eşlik eden bakıcılar ve hayvan nakil araçlarının sürücüleri için yeterlilik belgesi, nakliyeciler için yetki belgesi ve nakil araçları için onay belgesi "Hayvanların Nakilleri Sırasında Refahı ve Korunması Yönetmeliği" ekindeki örneğe göre il müdürlükleri tarafından düzenlenir. Söz konusu belgeler il müdürlüklerince de uygun görülmesi halinde Ek-32, Ek-33, Ek-34, Ek-35 ve Ek-36'daki örneğe uygun olarak kimlik kartı boyutunda da düzenlenebilir.

(16) İl/ilçe müdürlükleri tarafından ilgili Yönetmelik çerçevesinde nakilde hayvan refahına ilişkin yol kontrolleri yapılır ve her bir kontrole ait rapor dosyasında muhafaza edilir. İl müdürlüklerince hazırlanacak yıllık raporlar mayıs ayının son haftasından önce Genel Müdürlüğe gönderilir.

(17) "TİP 1 Nakliyeciyi Yetki Belgesi", "TİP 2 Nakliyeciyi Yetki Belgesi" ve "Uzun Yolculuklara İlişkin Karayolu Nakil Araçları Onay Belgesi" geçerlilik süresi beş yıl olup, geçerlilik süresi dolan belgeler iptal edilir. İptal edilen belgeler yerine yeniden düzenlenirken eğitim ve sınav yapılmaz.

(18) Sürücü ve bakıcılara yönelik düzenlenen sertifikalarda geçerlilik süresi bulunmaz. Bu belgelerin kayıp olması, çalınması veya yıpranması durumlarında yeni belge düzenlenir.

(19) Talep edilmesi durumunda "Sürücü Yeterlilik Belgesi", "Bakıcı Yeterlilik Belgesi", "TİP 2 Nakliyeciyi Yetki Belgesi" ve "Uzun Yolculuklara İlişkin Karayolu Nakil Araçları Onay Belgesi" İngilizce olarak da düzenlenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Veteriner Hizmetleri

Genel hükümler

MADDE 53- (1) Veteriner hekimlerin açmış oldukları muayenahaneler, poliklinikler, hayvan hastaneleri ile ev hayvanı üretim, satış, eğitim ve barınma yerlerine ait bilgiler, il müdürlükleri tarafından VETBİS'e işlenir. Söz konusu faaliyetlerle ilgili bilgiler veri tabanında sürekli olarak güncel tutulur.

(2) 15/10/2011 tarihli ve 28085 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Hekim Muayenehane ve Poliklinik Yönetmeliği hükümleri gereği muayenehanelerde, polikliniklerde ve Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği gereği hayvan hastanelerinde çalışan toplam veteriner hekim sayısı, VETBİS’te “İş Yeri Veteriner Hekimi Sayısı” bölümüne girilir ve bu sayı güncel tutulur.

(3) Hayvan sağlığı hizmeti vermek isteyen birlik, vakıf, dernek vb. kurum ve kuruluşlar, sahipli hayvanlara sağlık hizmeti vermek isteyen belediyeler ile veteriner fakülteleri bünyesinde faaliyet gösteren hayvan hastaneleri 21/12/2011 tarihli ve 28149 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği hükümlerine göre ruhsat alması gerekmektedir.

(4) 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine dayanarak, mevcut Mevzuat hükümlerinin uygulanmasından sorumlu resmî veteriner hekimler, öncelikle hayvan hastalıklarına karşı planlanan mücadele hizmetleri ile hastalık ihbarlarının değerlendirilmesini yürütmekle görevlidir. Resmî veteriner hekimler 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre belirlenen mesai saatleri içinde hizmet vermekle yükümlü olmakla birlikte, kurum amirlerince görevlendirilmesi halinde ruhsatlı veteriner hekim muayenehanesi veya polikliniği olmayan yerlerde Bakanlığımız il/ilçe müdürlüğüne getirilen hayvanlar ile özellikle acil vakalarda hayvanların teşhis ve tedavi hizmetlerini yürütür.

(5) Bakanlıktan muayenehane, poliklinik, hayvan hastanesi ile ev hayvanı üretim, satış, barınma ve eğitim yerleri ruhsatı veya çalışma izni almış gerçek veya tüzel kişiler Mevzuat gereği tutması gereken kayıtları fiziksel olarak tutmak istemeleri halinde ilgili defterler veteriner hekim odalarından temin edilir.

(6) Ev Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik kapsamındaki iş yerlerinde çalışacak veteriner hekimlerin sözleşmeleri ilgili veteriner hekimler odası tarafından onaylanır. Sözleşmelerde, veteriner hekimlerin işyerinde bulunacakları gün ve çalışma saatleri belirtilir. Veteriner hekimlerin çalışma saatleri ve alacakları ücretler ile bir veteriner hekimin kaç iş yerinde çalışabileceği Türk Veteriner Hekimleri Birliği tarafından bölge veteriner hekimler odalarına bildirilir.

(7) 11/12/2011 tarihli ve 28139 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği’nin 15’inci maddesine göre, laboratuvarlar Bakanlıkça belirlenen teşhiste metot birliği esaslarına ve metotların standartlarına uymakla yükümlüdür. Her metot için belirlenmiş güvenlik seviyesi kriterlerine uyulması gerekmektedir. Bakanlığın onayı alınmayan metotlar teşhis ve analiz faaliyetlerinde kullanılamaz.

(8) Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği hükümlerince Ulusal Referans Laboratuvarları, özel laboratuvarlarca pozitif teşhis edilen ihbarı mecburi hastalık olgularında doğrulama teşhisini yapmak, teyit amacıyla gelen bu numunelerde pozitiflik bulunması halinde; hastalık ihbarı mecburi hayvan hastalıklarından ise sonucu gecikmeksizin yetkili otoriteye ve gönderen birime bildirmekle yükümlüdür. Ayrıca doğrulama teşhisi, karakterizasyon ve epizootik çalışmalar için patojen izolatları elde ederek ilgili hastalık mihraklarının teşhis sürecine aktif şekilde yardımcı olunması, birincil mihrakların pozitif sonuçlarının teyidinin sağlanması ve bu mihrakların tümünden ve ikincil mihraklarda temsili sayıda mihraktan karakterizasyon yapılması hususlarında görev alırlar.

(9) Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik çerçevesinde kuruluş veya çalışma izni almamış deney hayvanı üretici, kullanıcı, araştırma yetkili veya tedarikçi kuruluşlar hakkında il müdürlüklerince yasal işlem uygulanır.

(10) Sığır, koyun, keçi vb. gibi çiftlik hayvanları ya da diğer omurgalı hayvanların da deneysel veya diğer bilimsel amaçlar için kullanılması, Yönetmelik kapsamında Bakanlıkça verilecek çalışma iznine tabidir. Söz konusu hayvanlarda izin alınmadan bilimsel çalışma yürüten gerçek ve tüzel kişiler hakkında yasal işlem uygulanır.

(11) Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanların Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik çerçevesinde Çalışma İzni almış kuruluşların çalışma izin geçerliliği veriliş tarihinden itibaren 10 yıldır. İzin geçerlilik süresi bitmek üzere olan kuruluşlar iznin yenilenmesi amacı ile il müdürlüklerince uyarılır.

(12) Çalışma izni verilmiş deney hayvanı kuruluşlarının denetimleri yılda en az bir kez bölge enstitü müdürlüğü ile il müdürlüklerinde görevli veteriner hekimlerden oluşturulan komisyon tarafından yapılır. Gerekli görülmesi hâlinde Genel Müdürlükçe diğer il ve enstitü müdürlüklerinden denetim personeli görevlendirilir.

(13) Deney hayvanı üretici/araştırma yetkili, kullanıcı ve tedarikçi kuruluşların bir önceki yıla ait istatistik verileri il müdürlüklerince Yönetmelik ekindeki formlara uygun olarak toplanır, toplanan bu bilgiler en geç ocak ayı sonuna kadar elektronik ortamda vetlab@tarimorman.gov.tr adresine takiben de yazılı olarak Genel Müdürlüğe gönderilir.

(14) Proje bazlı izin verme yetkisi il müdürlüklerine devredilmiştir. Projenin birden fazla ili kapsayan bir araştırma olması halinde, araştırmacı araştırmanın yapılacağı illerden birine başvurur, başvuru yapılan il müdürlüğü başvuranın gönderdiği bilgilerle birlikte diğer il müdürlüklerinden yazılı görüş alır. Söz konusu izin, proje kapsamında yer alan il müdürlüklerinin uygun görüş vermesi halinde, izin başvurusu yapılan il müdürlüğünce verilir. Ancak bir veya birden fazla ilin/bölgenin tamamını örnekleyecek şekilde aktif/pasif survey/serosurvey gibi çalışmalar için izin Genel Müdürlükten alınır.

(15) İl müdürlükleri ilin bağlı olduğu enstitü müdürlükleri (Ek-37) ile koordineli olarak yapılacak program dâhilinde yılda en az bir kez veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarını denetler. Gerekli görülmesi hâlinde Genel Müdürlükçe diğer il ve enstitü müdürlüklerinden denetim personeli görevlendirilir.

(16) Bakanlığımızdan izin alan enstitüler ile diğer gerçek ve tüzel kişilere ait veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarının üçer aylık periyotlar halinde mart, haziran, eylül ve aralık aylarının sonunda o döneme ait teşhis faaliyetleri Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği ekindeki forma doldurularak elektronik ortamda vetlab@tarimorman.gov.tr adresine takiben de yazılı olarak Genel Müdürlüğe gönderilir. Özel laboratuvarlar bu bilgileri il müdürlükleri vasıtasıyla gönderir.

(17) Veteriner Biyolojik Numunelerin Alınması, Nakledilmesi, İthalatı, İhracatı ve Laboratuvar Şartlarına Dair Yönetmelik Ek-1 ve Ek-8'inde yer alan isimleri yazılı veteriner biyolojik numunelerin nakilleri için Genel Müdürlükten izin alınması gerekmektedir. Yönetmelik kapsamı dışındaki veteriner biyolojik numuneler (Patojen bakteri, virüs, mantar, parazit, toksin ihtiva ettiği bilinen veya şüpheli örnekleri vb.) için de aynı şekilde Genel Müdürlükten izin alınması gerekmektedir. Enstitü müdürlüklerinden veteriner biyolojik numune talep edilmesi halinde ilgili enstitü müdürlüğü talep hakkındaki görüşü Genel Müdürlüğe bildirir.

(18) Enstitü müdürlükleri kendi bünyesinde bulunan veteriner biyolojik numunelerin envanterini temmuz ve ocak aylarında 6 ayda bir Genel Müdürlüğe bildirir. Envanterde değişiklik olması halinde bildirimler güncel tutulur. Envanter bilgileri Bakanlıkça açılacak veri tabanına girilir.

(19) Veteriner teşhis ve analiz laboratuvarları ile deney hayvanı ünitelerinin denetim defterlerinin bir örneği takip eden yılın ocak ayı içerisinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

(20) Muayenehane, poliklinik ve hayvan hastanelerinin yılda en az bir kez denetlenmeleri, yapılan denetimlerde çalışma izin belgesi olmadan görev yapan veteriner hekim ve yardımcı sağlık personelinin tespiti halinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı il/ilçe teşkilatlarına gerekli bildirilmeler yapılır. Yönetmelik ve Talimatlara aykırı hareket edenler hakkında ise yasal işlem yapılır.

(21) Ev hayvanlarının sağlıklı ortamlarda üretilmeleri, alınıp satılmaları, barındırılmaları ve eğitilmelerini temin etmek, hayvan hastalıklarının yayılmasını önlemek, zoonoz hastalıklara mâni olmak amacıyla, ev hayvanları üretim, satış, barınma ve eğitim yerleri yılda en az bir kez olmak üzere denetlenir.

(22) Veteriner Laboratuvar Bilgi Sistemi (VELBİS) ve Şap-NTS kullanıcılarına verilen yetkiler il sistem sorumlularınca takip edilir. Sisteme ilk girişte “Kullanıcı Sözleşmesi” onaylanarak sisteme erişim sağlanabilir. Her yıl ocak ayının sonuna kadar sisteme giriş yapmayan kullanıcıların rol ve yetkileri sistem tarafından alınarak pasif hale getirilir, kullanıcıya yeniden rol verildikten ve “Kullanıcı Sözleşmesi” onaylandıktan sonra sisteme erişim sağlanabilir.

(23) Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği'ne göre veteriner kontrol enstitüsü müdürlükleri haricinde Bakanlıkça ruhsatlandırılmış veteriner teşhis ve analiz laboratuvarlarının ihbarı mecburi hayvan hastalıkları bildirimleri sonrasında hastalık çıkışı yapılmaz, ancak kordon ve karantina tedbirleri uygulanır. Bu tedbirler, resmî veteriner hekimce alınan marazi maddeye istinaden, hastalık ile ilgili Ulusal Referans Laboratuvarınca hastalık hakkında rapor verinceye kadar sürdürülür. Raporun sonucuna göre tedbirler devam ettirilir ya da sonlandırılır.

(24) İl ve ilçe müdürlükleri enstitü müdürlüklerine marazi madde gönderirken Veteriner Laboratuvar Bilgi Sisteminden (VELBİS) protokol girişi yaparak alacakları protokol çıktısını numuneyle birlikte ilgili enstitü müdürlüğüne gönderir. Numune gönderimi esnasında resmî yazıda gönderilen protokolün numarası mutlaka yazılır. Nekropsi yapılarak alınan numuneler, genelge ekinde yer alan tür bazlı nekropsi raporları (Ek-38) düzenlenerek resmî yazı ekinde gönderilir. İthal-ihraç hayvan, damızlık at, damızlık kuluçkahane vb. ücretli analiz taleplerinde resmî yazıda protokol numarası bilgisine ek olarak, ücret dekontu ve numune bilgileri yer alır. Damızlık at vize işlemleri için oluşturulan protokollerde her hayvan sahibi için ayrı protokol oluşturulması gerekmektedir. Tazminatlı hastalıklarda test materyallerinin il/ilçe müdürlükleri kanalı ile ilgili enstitü müdürlüğüne gönderilmesi için yetiştiricilere bilgilendirmeler yapılır. Sistemin çalışmaması ve protokolün kayıt sistemi üzerinden düzenlenememesi halinde, bu durum tutanağa bağlanarak matbu “Marazi Madde Gönderme Protokolü” (Ek-39) düzenlenir. Sistemlere erişim tekrar sağlandığında erişim sağlanamayan dönemde Ek-39 düzenlenerek gönderilen numuneler için VELBİS'te protokol kayıtları oluşturulur. Bu şekilde yapılacak protokol kayıtları için Ek-39'un yer aldığı resmî yazının tarih ve sayısı açıklama bölümüne yazılır.

(25) Marazi maddenin bölge veteriner kontrol enstitü müdürlüklerine ulaştırılmasında yaşanan sıkıntılar hastalıklarla mücadeleyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu çerçevede mücadelenin etkin bir şekilde yapılabilmesi için, hastalık şüphesi ile alınan marazi maddelerin, Numune Alma ve Gönderme Talimatı hükümleri göz önünde bulundurularak ilgili enstitü müdürlüklerine gönderilmesi gerekmektedir. Alınan numuneler çapraz kontaminasyonu ve çevreye bulaşmayı engelleyecek şekilde uygun kaplara alınır. Numune transferinde steril üçlü numune taşıma kapları kullanılır. Kuş gribi, Şarbon ve Kuduz gibi yüksek bulaş riski olan şüpheli numuneler il/ilçe müdürlüklerinin araçlarıyla enstitü müdürlüklerine elden teslim edilir. Söz konusu hastalıklardan şüpheli numuneler kesinlikle kargo ve posta yoluyla gönderilmez.

(26) Yurt dışına yolcu beraberinde seyahat edecek olan kedi, köpek ve gelinciklerin veteriner sağlık sertifikası alması için gerekli olan kuduz antikör titre testine (FAVN) ait iş ve işlemler VELBİS üzerinden yapılır. FAVN testi yayınlandıktan sonra söz konusu testte yer alan mikroçip bilgilerinde değişim yapılmaz, bu durumda yeniden numune gönderilmesi gerekir.

(27) Bakanlık veteriner kontrol enstitüsü müdürlüklerinin sorumlu olduğu iller Ek-37'de belirtilmiştir.

ALTINCI BÖLÜM

İdari Para Cezaları

İdari para cezaları

MADDE 54- (1) 5996 sayılı “Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu” nun 36’ncı maddesinin birinci fıkrasında yer alan hayvan hastalıkları ve hayvan hareketleri ile ilgili idari para cezalarına, 27/11/2025 tarihli ve 33090 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 585 Sıra No’lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği kapsamında yeniden değerlendirme oranı olarak 2025 yılı için tespit edilen % 25,49 (yirmi beş virgöl kırk dokuz) eklenmek suretiyle hazırlanan “Hayvan hastalıkları ve hayvan hareketleri ile ilgili yaptırımlar” 1 Ocak 2026 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Ek-40’ta belirtilmiştir.

(2) İdari para cezası uygulanması gereken durumlarda, yetiştirici başvurusunda cezalı hayvan sayısının belirtilmesi sağlanır, TÜRKVET’te ceza kaydı oluşturmadan önce il/ilçe müdürlüğü tarafından işletmede cezalı hayvan sayısı tespit edilir.

(3) İdari para cezaları uygulanırken alınacak ceza olurları Ek-19 formatında düzenlenir.

(4) Kabahatler Kanunu’nun 20 ve 21’inci maddeleri gereği idari para cezalarında soruşturma ve yerine getirme zamanaşımı hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(5) İdarî para cezaları olayın gerçekleştiği yıla ait ceza bedeli üzerinden uygulanır.

(6) Ek-19’da yer alan “İdari Para Ceza Formu”nda yer alan “Fiilin İşlendiği Yer, Tarih ve Saat” ve “Fiilin İşlendiğini İspata Yarayacak Deliller” bölümünün mutlaka doldurulması, ayrıca formdaki “İdari Para Cezasının Yasal Dayanağı” başlıklı kısma, ilgili kanun maddesi dışında ilgili yönetmeliklerde dayanak olarak kullanılan madde/bentlerin de açık bir şekilde belirtilmesi konularında tüm personelin bilgilendirilmesi sağlanır.

(7) İdari para cezalarının tebligat işlemleri, 7201 Sayılı Tebligat Kanunu’na göre yapılır. 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesi ile Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi (UETS) geliştirilmiş olup, 1/1/2019 tarihi itibarıyla elektronik tebligat (e-Tebligat) sistemine geçilmiştir. Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesinin birinci fıkrası ile tüm kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, tüm özel hukuk tüzel kişileri (Anonim Şirket, Limited Şirket, Komandit Şirket gibi), noterler, baro levhasına yazılı avukatlar, sicile kayıtlı arabulucular ve bilirkişiler ile idarelerin hukuk birimleri için elektronik tebligat zorunlu hale getirilmiştir.

(8) Tebligat Kanunu’nun 7/a maddesinin ikinci fıkrası ile birinci fıkra kapsamı dışında kalan gerçek kişilere, talepleri halinde elektronik tebligat adresinin verilebileceği, elektronik tebligat adresi verilen bu kişilere de tebligatın, elektronik yolla yapılmasının zorunlu olduğu düzenlemesine yer verilmiştir. Bu kapsamda, elektronik tebligat adresi verilmiş ise gerçek kişilere de idari para cezalarının tebligat işlemleri Belgenet EBYS üzerinden evrak türü "Tebligat" seçildikten sonra gereği seçim tipi gerçek kişi seçilerek kişinin kimlik numarası girildikten sonra kayıtlı ise "UETS" adresi seçilerek elektronik tebligat yöntemiyle, değilse <https://kisi.tarimorman.gov.tr/> adresinden önce kayıt edilmesi sonrasında ise Belgenet EBYS’den aynı şekilde seçilmesi suretiyle 7201 Sayılı Tebligat Kanununa göre tebliğ mazbatalı kapalı zarf içinde gönderilir. İdari para cezalarının tüzel kişiliklere yapılacak tebligat işlemleri ise Belgenet EBYS üzerinden evrak türü "Tebligat" seçildikten sonra gereği seçim tipi tüzel kişi seçilerek firmanın adı veya vergi numarası yazılmak suretiyle çıkan sonuçtan firma seçilerek, firma kayıtlı değilse yine <https://kisi.tarimorman.gov.tr/> adresinden önce kayıt edilmesi sonrasında ise Belgenet EBYS’den aynı şekilde 7201 Sayılı Tebligat Kanunu gereği "Ulusal Elektronik Tebligat Sistemi" (UETS) ile yapılır.

(9) Tebligatlar elden yapılmaz, UETS vasıtasıyla ya da Posta ve Telgraf Teşkilatı vasıtasıyla yapılır.